

2023/2413

31.10.2023 г.

ДИРЕКТИВА (ЕС) 2023/2413 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**от 18 октомври 2023 година****за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001, Регламент (ЕС) 2018/1999 и Директива 98/70/ЕО по отношение на насърчаването на енергията от възобновяеми източници и за отмяна на Директива (ЕС) 2015/652 на Съвета**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114, член 192, параграф 1 и член 194, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становищата на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,като взеха предвид становището на Комитета на регионите ⁽²⁾,в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) В контекста на Европейския зелен пакт, посочен в съобщението на Комисията от 11 декември 2019 г. (наричан по-нататък „Европейския зелен пакт“), с Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾ беше определена целта за неутралност по отношение на климата в Съюза до 2050 г., както и междинна цел за намаляване на нетните емисии на парникови газове с поне 55 % до 2030 г. в сравнение с равнищата от 1990 г. Целта на Съюза за неутралност по отношение на климата изисква справедлив енергиен преход, при който не се изоставя никоя територия и никой гражданин, ръст на енергийната ефективност и значително по-голям дял на енергията от възобновяеми източници в интегрираната енергийна система.
- (2) Енергията от възобновяеми източници има основна роля за постигането на посочените цели, като се има предвид, че понастоящем енергийният сектор е отговорен за над 75 % от общите емисии на парникови газове в Съюза. Чрез намаляването на тези емисии на парникови газове енергията от възобновяеми източници може да допринесе и за справяне с предизвикателствата, свързани с околната среда, например загубата на биологично разнообразие, както и за намаляване на замърсяването в съответствие с целите от съобщението на Комисията от 12 май 2021 г., озаглавено „Път към здравословна планета за всички — План за действие на ЕС: „Към нулево замърсяване на въздуха, водата и почвата“. Екологичният преход към икономика, основана на енергия от възобновяеми източници, ще спомогне за постигането на целите на Решение (ЕС) 2022/591 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁵⁾, което има за цел също да се опазва, възстановява и подобрява състоянието на околната среда, *inter alia*, чрез спиране и обръщане на процеса на загуба на биологично разнообразие. Фактът, че енергията от възобновяеми източници намалява излагането на ценови шокове в сравнение с изкопаемите горива, може да даде на енергията от възобновяеми източници ключова роля при справянето с енергийната бедност. Енергията от възобновяеми източници може също така да донесе широки социално-икономически ползи, като създаде нови работни места и насърчи местната промишленост, като същевременно задоволи нарастващото вътрешно и световно търсене на технологии в областта на възобновяемите енергийни източници.

⁽¹⁾ ОВ С 152, 6.4.2022 г., стр. 127 и ОВ С 443, 22.11.2022 г., стр. 145.

⁽²⁾ ОВ С 301, 5.8.2022 г., стр. 184.

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 12 септември 2023 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 9 октомври 2023 г.

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 (Европейски закон за климата) (ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1).

⁽⁵⁾ Решение (ЕС) 2022/591 на Европейския парламент и на Съвета от 6 април 2022 г. относно Обща програма на Европейския съюз за действие за околната среда до 2030 година (ОВ L 114, 12.4.2022 г., стр. 22).

- (3) В Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁶⁾ е определена обвързваща обща цел на Съюза за постигане на поне 32-процентен дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия в Съюза до 2030 г. Съгласно Плана във връзка с целта в областта на климата до 2030 г., съдържащ се в съобщението на Комисията от 17 септември 2020 г., озаглавено „Засилване на европейската амбиция в областта на климата за 2030 г. Инвестиция в неутрално по отношение на климата бъдеще в полза на нашите граждани“, делът на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия би трябвало да се увеличи до 40 % до 2030 г., за да се постигне целта на Съюза за намаляване на емисиите на парникови газове. В този контекст през юли 2021 г., като част от пакета за изпълнение на Европейския зелен пакт, Комисията предложи до 2030 г. делът на енергията от възобновяеми източници в енергийния микс да се удвои в сравнение с 2020 г. и да достигне поне 40 %.
- (4) Общият контекст, създаден от руското нашествие в Украйна и последиците от пандемията от COVID-19, доведе до скок на цените на енергията в целия Съюз, което подчертава необходимостта от ускоряване на енергийната ефективност и увеличаване на използването на енергия от възобновяеми източници в Съюза. За да се постигне дългосрочната цел за енергийна система, независима от трети държави, Съюзът следва да се съсредоточи върху ускоряване на екологичния преход и гарантиране на енергийна политика за намаляване на емисиите, която намалява зависимостта от вносни изкопаеми горива и насърчава справедливи и достъпни цени за гражданите и предприятията в Съюза във всички сектори на икономиката.
- (5) Планът REPowerEU, съдържащ се в съобщението на Комисията от 18 май 2022 г. (наричан по-нататък „плана REPowerEU“), има за цел да направи Съюза независим от руските изкопаеми горива много преди 2030 г. В това съобщение се предвижда полагане на по-концентрирани усилия в областта на вятърната и слънчевата енергия, увеличаване на средното темпо на въвеждане на тази енергия, както и допълнителни мощности за производство на енергия от възобновяеми източници до 2030 г., за да се осигури възможност за по-голямо производство на възобновяеми горива от небиологичен произход. Наред с това с него съзакондателите бяха приканени да обмислят поставянето на по-висока цел за по-голям дял на енергията от възобновяеми източници в енергийния микс или на по-кратки срокове. В този контекст е целесъобразно общата цел на Съюза за дела на енергията от възобновяеми източници да се завиши до 42,5 %, за да се ускори значително настоящият темп на внедряване на енергията от възобновяеми източници, като по този начин се ускори и постепенното преодоляване на зависимостта на Съюза от руските изкопаеми горива, като се увеличи наличието на достъпна, сигурна и устойчиво развивана енергия в Съюза. Отвъд това задължително равнище държавите членки следва да се стремят колективно да постигнат общата цел на Съюза за 45 % енергия от възобновяеми източници в съответствие с плана REPowerEU.
- (6) Целите за енергията от възобновяеми източници следва да вървят ръка за ръка с допълнителните усилия за декарбонизация въз основа на други неизкопаеми източници на енергия за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г. Държавите членки следва да могат да комбинират различни неизкопаеми енергийни източници, за да постигнат целта на Съюза да стане неутрален по отношение на климата до 2050 г., като вземат предвид своите специфични национални обстоятелства и структурата на своите енергийни доставки. За да се постигне тази цел, внедряването на енергия от възобновяеми източници в рамките на увеличената обвързваща обща цел на Съюза следва да бъде интегрирано в допълнителни усилия за декарбонизация, включващи разработването на други неизкопаеми източници на енергия, които държавите членки решат да следват.
- (7) Иновациите са от ключово значение за конкурентоспособността на енергията от възобновяеми източници. Европейският стратегически план за енергийните технологии, изложен в съобщение на Комисията от 15 септември 2015 г., озаглавено „Към интегриран стратегически план за енергийните технологии (план SET): Ускоряване на трансформацията на европейската енергийна система“ (наричан по-нататък „план SET“) има за цел да стимулира прехода към неутрална по отношение на климата енергийна система чрез действия за научни изследвания и иновации, насочени към цялата иновационна верига — от научните изследвания до навлизането на пазара. В своите интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата, представени съгласно член 3 от Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁷⁾, държавите членки определят национални общи цели и конкретни цели за финансиране за публични и, при наличност, частни научни изследвания и иновации във връзка с Енергийния съюз, включително, когато е подходящо, график за постигане на целите, като се отразяват приоритетите на стратегията за Енергийния съюз, съдържаща се в съобщение на Комисията от 25 февруари 2015 г., озаглавено

⁽⁶⁾ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

⁽⁷⁾ Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата, за изменение на регламенти (ЕО) № 663/2009 и (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 94/22/ЕО, 98/70/ЕО, 2009/31/ЕО, 2009/73/ЕО, 2010/31/ЕС, 2012/27/ЕС и 2013/30/ЕС на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2009/119/ЕО и (ЕС) 2015/652 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) № 525/2013 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 1).

„Рамкова стратегия за устойчив енергиен съюз с ориентирана към бъдещето политика по въпросите на изменението на климата“, и когато е приложимо, на плана SET. С цел допълване на своите национални общи цели и конкретни цели за финансиране, насърчаване на производството на енергия от възобновяеми източници от иновативни технологии за енергия от възобновяеми източници и запазване на трайното лидерство на Съюза в научноизследователската и развойна дейност в областта на иновативните технологии за енергия от възобновяеми източници, всяка държава членка следва да определи индикативна цел за иновативни технологии за енергия от възобновяеми източници от най-малко 5 % от новоинсталирани мощности за енергия от възобновяеми източници до 2030 г.

- (8) В съответствие с член 3 от Директива (ЕС) 2023/1791 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁸⁾, както и с Препоръка (ЕС) 2021/1749 на Комисията ⁽⁹⁾, държавите членки следва да възприемат интегриран подход чрез насърчаване на най-енергийно ефективния възобновяем източник за всеки отделен сектор и всяко приложение, както и чрез насърчаване на ефективността на системата, така че за всяка икономическа дейност да се изисква възможно най-малко енергия.
- (9) Измененията, въведени с настоящата директива, имат за цел също така да подпомогнат постигането на целта на Съюза за годишно производство на устойчив биометан в размер на 35 млрд. куб. метра до 2030 г., определена в придружаващия плана REPowerEU работен документ на службите на Комисията от 18 май 2022 г., озаглавен „Прилагане на плана за действие REPowerEU: нужди от инвестиции, ускорител на използването на водород и постигане на целите за биометан“, като по този начин ще се спомогне за сигурността на доставките и амбициите на Съюза в областта на климата.
- (10) Все повече се признава необходимостта политиките в областта на биоенергията да се приведат в съответствие с принципа на каскадно използване на биомаса. Този принцип има за цел да се постигне ресурсна ефективност при използването на биомаса чрез отдаване на приоритет, когато е възможно, на материалното използване на биомасата пред енергийното ѝ използване, като по този начин се увеличава количеството на наличната биомаса в системата. Чрез това приваждане в съответствие се цели осигуряване на справедлив достъп до пазара на суровини от биомаса за развитието на иновативни биотехнологични решения с висока добавена стойност и на устойчива кръгова биоикономика. Следователно при разработването на схеми за подпомагане за биоенергията държавите членки следва да вземат предвид наличните доставки на устойчива биомаса за енергийна и неенергийна употреба и поддържането на националните горски възловодни поглътители и екосистеми, както и принципа на кръговата икономика, принципа на каскадното използване на биомаса и йерархията на отпадъците, установена в Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁰⁾. В съответствие с принципа на каскадното използване на биомаса дървесната биомаса следва да бъде използвана според нейната най-висока икономическа и екологична добавена стойност съгласно следния ред на приоритетност: продукти от дървесина, утилизация на срока на експлоатация на продуктите от дървесина, повторна употреба, рециклиране, биоенергия и отстраняване като отпадък. Когато никой друг вид употреба на дървесна биомаса не е икономически жизнеспособен или екологичен, оползотворяването на енергия спомага за намаляване на производството на енергия от невъзобновяеми източници. Следователно схемите на държавите членки за подпомагане на биоенергията следва да бъдат насочени към суровини, по отношение на които има слаба пазарна конкуренция със секторите на материалите и снабдяването с които се счита за положително както за климата, така и за биоразнообразието, за да се избегнат отрицателните стимули за неустойчиви начини за производство на биоенергия, определени в доклада от 2021 г. на Съвместния изследователски център на Комисията, озаглавен „Използване на дървесна биомаса за производство на енергия в ЕС“.

Същевременно при осъществяването на мерките, които гарантират прилагането на принципа на каскадното използване на биомаса, е необходимо да се отчетат националните особености, от които се ръководят държавите членки при разработването на своите схеми за подпомагане. На държавите членки следва да се разреши дерогация от този принцип при надлежно обосновани обстоятелства, например когато това е необходимо за целите на сигурността на енергийните доставки, като например в случай на особено голям студ. На държавите членки следва също така да се разреши дерогация от този принцип, когато в даден географски периметър няма промишлени отрасли или преработвателни съоръжения, които биха могли да използват определени суровини, като създадат по-висока добавена стойност. В такъв случай превозът извън този периметър за целите на такова използване може да не бъде оправдан от икономическа или екологична гледна точка. Държавите членки следва да нотифицират на Комисията всяка такава дерогация. Държавите членки следва да не предоставят пряко финансово подпомагане за производството на енергия от дървени трупи, фурнирни трупи, промишлена обла дървесина, пънове и корени. За целите на

⁽⁸⁾ Директива (ЕС) 2023/1791 на Европейския парламент и на Съвета от 13 септември 2023 г. относно енергийната ефективност и за изменение на Регламент (ЕС) 2023/955 (ОВ L 231, 20.9.2023 г., стр. 1).

⁽⁹⁾ Препоръка (ЕС) 2021/1749 на Комисията от 28 септември 2021 г. относно принципа за поставяне на енергийната ефективност на първо място: от принципите към практиката — Насоки и примери за прилагането на принципа при вземането на решения в енергийния сектор и извън него (ОВ L 350, 4.10.2021 г., стр. 9).

⁽¹⁰⁾ Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 19 ноември 2008 г. относно отпадъците и за отмяна на определени директиви (ОВ L 312, 22.11.2008 г., стр. 3).

настоящата директива данъчните облекчения не се считат за пряко финансово подпомагане. Предотвратяването, повторната употреба и рециклирането на отпадъци следва да бъде приоритетен вариант. Държавите членки следва да избягват създаването на схеми за подпомагане, които биха противоречили на целите за третиране на отпадъците и които биха довели до неефективно използване на подлежащи на рециклиране отпадъци. Освен това, за да се гарантира по-ефективно използване на биоенергията, държавите членки следва да не предоставят ново подпомагане, нито да подновяват каквото и да било подпомагане за централи, произвеждащи само електрическа енергия, освен ако инсталациите не се намират в региони със специфичен статут на използване по отношение на прехода им от изкопаеми горива или в най-отдалечените региони, посочени в член 349 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), или ако инсталациите използват улавяне и съхранение на въглероден диоксид.

- (11) Бързото нарастване и повишаването на разходната конкурентоспособност на производството на електрическа енергия от възобновяеми източници могат да бъдат използвани за удовлетворяване на все по-голям дял от потребностите от енергия — например чрез използване на термопомпи за отопление на помещения или за нискотемпературни промишлени процеси, на електрически превозни средства в транспорта или на електрически пещи в определени промишлени отрасли. Електрическата енергия от възобновяеми източници може да се използва и за производство на синтетични горива за потребление в транспортни сектори, в които трудно може да се постигне декарбонизиране, като например въздушния и морския транспорт. Рамката за електрификация трябва да създаде възможност за засилен и ефикасна координация и за разширяването на пазарните механизми с цел предлагането и търсенето да съвпадат в пространството и времето, да се стимулират инвестициите в гъвкавост и да се помогне за интегрирането на големи дялове от променливото производство на енергия от възобновяеми източници. Следователно държавите членки следва да гарантират, че внедряването на електрическата енергия от възобновяеми източници продължава да се увеличава с адекватни темпове, за да се отговори на нарастващото търсене. За тази цел държавите членки следва да създадат рамка, която включва съвместими с пазара механизми за преодоляване на оставащите пречки, и да разполагат със сигурни и адекватни електроенергийни системи, подходящи за големи количества енергия от възобновяеми източници, както и съоръжения за съхранение, напълно интегрирани в електроенергийната система. По-специално тази рамка следва да доведе до преодоляване на оставащите пречки, включително нефинансови пречки, като например липсата от страна на органите на достатъчни цифрови и човешки ресурси, необходими за обработка на нарастващия брой заявления за разрешение.
- (12) При изчисляване на дела на енергията от възобновяеми източници в дадена държава членка възобновяемите горива от небиологичен произход следва да се отчитат в сектора, в който те се потребяват (електроенергийния сектор, сектора за топлинна енергия и енергия за охлаждане или транспортния сектор). За да се избегне двойното отчитане, електрическата енергия от възобновяеми източници, използвана за производството на тези горива, следва да не се отчита. Това би довело до хармонизиране на счетоводните правила за тези горива в цялата Директива (ЕС) 2018/2001, независимо дали те се отчитат за постигане на общата цел в областта на енергията от възобновяеми източници или за постигане на която и да е подцел. Това би позволило и да се отчете реалното количество консумирана енергия, като се вземат предвид загубите на енергия в процеса на производство на тези горива. Също така това би дало възможност да се отчитат възобновяемите горива от небиологичен произход, внасяни и потребявани в Съюза. Държавите членки следва да могат да се договарят, чрез специално споразумение за сътрудничество, да отчитат възобновяемите горива от небиологичен произход, потребявани в дадена държава членка, в дела на брутното крайно потребление на енергия от възобновяеми източници в държавата членка, в която са произведени. Когато се сключват такива споразумения за сътрудничество, освен ако не е договорено друго, държавите членки се насърчават да отчитат възобновяемите горива от небиологичен произход, които са произведени в държава членка, различна от държавите членки, в които се потребяват, както следва: до 70 % от обема им в държавата, в която се потребяват, и до 30 % от обема им в държавата, в която са произведени. Споразуменията между държавите членки могат да бъдат под формата на специално споразумение за сътрудничество, сключено чрез Платформата на Съюза за развитие на енергията от възобновяеми източници, въведена на 29 ноември 2021 г.
- (13) Сътрудничеството между държавите членки за насърчаване на енергията от възобновяеми източници може да бъде под формата на статистически трансфери, схеми за подпомагане или съвместни проекти. То дава възможност за икономически ефективно навлизане на енергията от възобновяеми източници в цяла Европа и допринася за интеграцията на пазара. Въпреки потенциала си сътрудничеството между държавите членки беше силно ограничено и съответно води до неоптимални резултати по отношение на ефективността на увеличаването на енергията от възобновяеми източници. Поради това държавите членки следва да бъдат задължени да създадат рамка за сътрудничество по съвместни проекти до 2025 г. В тази рамка държавите членки следва да полагат усилия да разработят поне два съвместни проекта до 2030 г. Освен това държавите членки, чието годишно потребление на електроенергия надвишава 100 TWh, следва да полагат усилия да разработят трети съвместен проект до 2033 г. Проектите, финансирани от национални вноски по механизма на Съюза за финансиране на енергията от възобновяеми източници, създаден с Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/1294 на Комисията ⁽¹¹⁾, биха довели до изпълнение на това задължение за участващите държави членки.

⁽¹¹⁾ Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/1294 на Комисията от 15 септември 2020 г. относно механизма за финансиране на възобновяемата енергия в Съюза (ОВ Л 303, 17.9.2020 г., стр. 1).

- (14) В съобщението си от 19 ноември 2020 г., озаглавено „Стратегия на ЕС за използване на потенциала на енергията от възобновяеми източници в морето за неутрално по отношение на климата бъдеще“, Комисията въведе амбициозна цел за 300 GW вятърна енергия от инсталации, разположени в морето, и 40 GW океанска енергия от всички морски басейни на Съюза до 2050 г. За да се гарантира тази съществена промяна, държавите членки ще трябва да работят съвместно в трансграничен контекст на равнище морски басейн. Регламент (ЕС) 2022/869 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹²⁾ изисква от държавите членки да сключват необвързващи споразумения за сътрудничество относно целите за производство на енергия от възобновяеми източници в морето, като такива инсталации бъдат разположени във всеки морски басейн до 2050 г., с междинни етапи през 2030 г. и 2040 г. Публикуването на информацията относно обемите енергия от възобновяеми източници в морето, които държавите членки възнамеряват да постигнат чрез търгове, увеличава прозрачността и предвидимостта за инвеститорите и подкрепя постигането на целите за производство на енергия от възобновяеми източници в морето. Морското пространствено планиране е основен инструмент за гарантиране на съвместното съществуване на различните начини на използване на морето. Необходимо е в морските пространствени планове да се разпредели пространство за проекти за енергия от възобновяеми източници в морето, за да се даде възможност за дългосрочно планиране, да се оцени въздействието на тези проекти за енергия от възобновяеми източници в морето и да се гарантира приемането от обществото на планираното им разполагане. Осигуряването на възможност за участие на общности за енергия от възобновяеми източници в съвместни проекти в областта на енергията от възобновяеми източници в морето предоставя допълнителни средства за подобряване на приемането от страна на обществото.
- (15) Пазарът на споразумения за закупуване на електрическа енергия от възобновяеми източници бързо се разраства и осигурява допълнителен път към пазара на производство на енергия от възобновяеми източници в допълнение към схемите за подпомагане от държавите членки или към продажбата директно на пазара на електроенергия на едро. Същевременно пазарът на споразумения за закупуване на електрическа енергия от възобновяеми източници все още е ограничен до малък брой държави членки и големи предприятия, като в големите части от пазара на Съюза продължават да са налице значителни административни, технически и финансови пречки. Поради това предвидените в член 15 от Директива (ЕС) 2018/2001 действащи мерки за насърчаване на оползотворяването на споразуменията за закупуване на електрическа енергия от възобновяеми източници следва да бъдат допълнително засилени чрез проучване на използването на кредитни гаранции за намаляване на финансовите рискове при тези споразумения, като се вземе предвид, че когато тези гаранции са публични, те не следва да изместват частното финансиране. Освен това мерките в подкрепа на споразуменията за закупуване на електрическа енергия от възобновяеми източници следва да бъдат разширени, така че да обхванат и други форми на споразумения за закупуване на енергия от възобновяеми източници, включително, когато е целесъобразно, споразумения за закупуване на топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници. В този контекст Комисията следва да анализира пречките пред дългосрочните споразумения за закупуване на енергия от възобновяеми източници, по-специално пред прилагането на трансгранични споразумения за закупуване на енергия от възобновяеми източници, и да даде насоки за премахването на тези пречки.
- (16) Може да бъде необходимо допълнително рационализиране на административните процедури за издаване на разрешения, за да се премахнат ненужните административни тежести с цел разработване на проекти за енергия от възобновяеми източници и свързани с тях проекти за мрежова инфраструктура. В срок от две години от влизането в сила на настоящата директива и въз основа на интегрираните национални доклади за напредъка в областта на енергетиката и климата, представени съгласно член 17 от Регламент (ЕС) 2018/1999 Комисията следва да прецени дали са необходими допълнителни мерки за по-нататъшна подкрепа на държавите членки при прилагането на разпоредбите на Директива (ЕС) 2018/2001, уреждащи процедурите за издаване на разрешения, включително с оглед на изискването за звената за контакт, създадени или определени съгласно член 16 от посочената директива, да гарантират спазването на сроковете за процедурите за издаване на разрешения, определени в посочената директива. Следва да бъде възможно тези допълнителни мерки да включват индикативни ключови показатели за ефективност относно, наред с другото, продължителността на процедурите за издаване на разрешения във връзка с проекти за енергия от възобновяеми източници, разположени във и извън зоните за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници.
- (17) Сградите разполагат със значителен неизползван потенциал да допринасят ефективно за намаляване на емисиите на парникови газове в Съюза. Декарбонизацията на отоплителните и охладителните системи в сградите чрез увеличаване на дела им в производството и използването на енергия от възобновяеми източници ще бъде необходима за осъществяване на предвидената в Регламент (ЕС) 2021/1119 амбиция за постигане на целта на Съюза за неутралност по отношение на климата. Напредъкът по отношение на използването на енергия от възобновяеми източници за отопление и охлаждане обаче е в застой през последното десетилетие, като до голяма степен се разчита на увеличеното използване на биомаса. Без установяването на индикативни дялове на енергията от възобновяеми източници в сградите няма да бъде възможно проследяване на напредъка и набелязване на пречките при въвеждане на използването на енергия от възобновяеми източници. Установяването на индикативни дялове на енергията от

⁽¹²⁾ Регламент (ЕС) 2022/869 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2022 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура, за изменение на регламенти (ЕО) № 715/2009, (ЕС) 2019/942 и (ЕС) 2019/943 и на директиви 2009/73/ЕО и (ЕС) 2019/944 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 347/2013 (ОВ L 152, 3.6.2022 г., стр. 45).

възобновяеми източници в сградите дава дългосрочен сигнал на инвеститорите, включително за периода непосредствено след 2030 г. Поради това следва да бъдат определени индикативни дялове за използването на енергия от възобновяеми източници в сградите, произведена на място или в близост, както и енергия от възобновяеми източници, идваща от мрежата, които да насочват и поощряват усилията на държавите членки да се възползват от потенциала за използване и производство на енергия от възобновяеми източници в сградите, да насърчават развитието на технологии, които произвеждат енергия от възобновяеми източници и подпомагат ефикасното интегриране на тези технологии в енергийната система, като същевременно гарантират сигурност за инвеститорите и ангажираност на местно равнище и допринасят за ефективността на системата. Интелигентните и иновативни технологии, които допринасят за ефективността на системата, също следва да бъдат насърчавани, когато това е целесъобразно. За изчисляването на посочените индикативни дялове, когато определят дела на използваната в сградите електроенергия от възобновяеми източници, идваща от мрежата, държавите членки следва да използват средния дял на електроенергията от възобновяеми източници, доставяна на тяхна територия през предходните две години.

- (18) Индикативният дял на енергията от възобновяеми източници в сградния сектор в Съюза, който трябва да бъде постигнат до 2030 г., представлява необходим минимален етап за гарантиране на декарбонизацията на сградния фонд на Съюза до 2050 г. и допълва регулаторната рамка, свързана с енергийната ефективност и енергийните характеристики на сградите. От ключово значение е да се даде възможност за безпроблемно, икономически ефективно премахване на изкопаемите горива от сградите, за да се гарантира замяната им с енергия от възобновяеми източници. Индикативният дял на енергията от възобновяеми източници в сградния сектор допълва регулаторната рамка за сградите съгласно правото на Съюза в областта на енергийните характеристики на сградите, като гарантира, че технологиите, уредите и инфраструктурите за енергия от възобновяеми източници, включително ефективни районни отоплителни и охладителни системи, се увеличават в достатъчна степен и съвременно, за да могат да заменят изкопаемите горива в сградите и да гарантират наличието на безопасни и надеждни доставки на енергия от възобновяеми източници за сгради с близко до нулево нетно потребление на енергия до 2030 г. Индикативният дял на енергията от възобновяеми източници в сградния сектор също така насърча инвестициите в енергия от възобновяеми източници в дългосрочни национални стратегии и планове за саниране на сгради, като по този начин позволява постигането на декарбонизация на сградите. Освен това индикативният дял на енергията от възобновяеми източници в сградния сектор осигурява важен допълнителен показател за насърчаване на развитието или модернизирването на ефективни районни мрежи за топлинна енергия и енергия за охлаждане, като по този начин допълва както индикативната цел за районните отоплителни и охладителни системи съгласно член 24 от Директива (ЕС) 2018/2001, така и изискването да се гарантира наличието на енергия от възобновяеми източници и отпадна топлина и студ от ефективни районни отоплителни и охладителни системи, за да се подпомогне покриването на общото годишно потребление на първична енергия от нови или реновирани сгради. Този индикативен дял на енергията от възобновяеми източници в сградния сектор е необходим и за да се гарантира постигането по икономически ефективен начин на годишното увеличаване на използването на енергия от възобновяеми източници в отоплителните и охладителните инсталации съгласно член 23 от Директива (ЕС) 2018/2001.
- (19) Предвид голямото потребление на енергия в жилищните, търговските и обществените сгради, съществуващите определения, предвидени в Регламент (ЕО) № 1099/2008 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹³⁾, биха могли да се използват при изчисляването на националния дял на енергията от възобновяеми източници в сградите, за да се сведе до минимум административната тежест, като същевременно се гарантира напредък в реализирането на индикативния дял на Съюза на енергията от възобновяеми източници в сградния сектор до 2030 г.
- (20) Дългите административни процедури за издаване на разрешения са една от основните пречки пред инвестициите в проекти за енергия от възобновяеми източници и свързаната с тях инфраструктура. Сред тези пречки са и сложността на приложимите правила за избор на обекти и за административни разрешения за тези проекти, сложността и продължителността на оценката на въздействието на тези проекти и свързаните енергийни мрежи върху околната среда, проблемите при свързването към електроенергийната мрежа, ограничените възможности за адаптиране на спецификациите на технологиите по време на процедурата за издаване на разрешения и проблемите, свързани с персонала на издаващите разрешения органи или на операторите на мрежи. За да се ускори темпът на изпълнение на тези проекти, е необходимо да се приемат правила, които да опростят и съкратят процедурите за издаване на разрешения, като се вземе предвид широкото обществено приемане на внедряването на енергия от възобновяеми източници.
- (21) С Директива (ЕС) 2018/2001 се рационализират административните процедури за издаване на разрешения за централи за енергия от възобновяеми източници, като се въвеждат правила за организацията и максималната продължителност на административната част от процедурата за издаване на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници, като се обхващат всички съответни разрешения за изграждане, модернизирване и експлоатация на централи за енергия от възобновяеми източници, както и за свързването на такива централи към мрежата.

⁽¹³⁾ Регламент (ЕО) № 1099/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2008 г. относно статистиката за енергийния сектор (ОВ L 304, 14.11.2008 г., стр. 1).

- (22) Необходимо е по-нататъшно опростяване и съкращаване на административните процедури за издаване на разрешения за централи за енергия от възобновяеми източници, включително централи за енергия, които съчетават различни видове възобновяеми източници на енергия, за термопомпи, съвместно разположени съоръжения за съхранение на енергия, включително енергийни и топлинни съоръжения, както и активите, необходими за свързването на такива централи, термопомпи и съоръжения за съхранение към мрежата, и за координирано и хармонизирано интегриране на енергията от възобновяеми източници в мрежите за топлинна енергия и енергия за охлаждане, като това е нужно, за да се гарантира, че Съюзът ще постигне амбициозните си цели в областта на климата и енергетиката за 2030 г. и целта за неутралност по отношение на климата до 2050 г., като същевременно се взема предвид принципът за ненаанасяне на вреда, залегнал в Европейския зелен пакт, и без да се засяга вътрешното разделение на правомощия в рамките на държавите членки.
- (23) Въвеждането на по-кратки и ясни срокове за вземане на решения от органите, които издават разрешения за инсталации за енергия от възобновяеми източници, въз основа на пълно заявление, има за цел да ускори разгръщането на проекти за енергия от възобновяеми източници. Времето, необходимо за изграждане на централите за енергия от възобновяеми източници и за свързването им към мрежата, следва да се приспада от тези срокове, освен когато съвпада с други административни стъпки от процедурата за издаване на разрешения. Целесъобразно е обаче да се прави разграничение между проектите, разположени в зони, които са особено подходящи за разгръщането на проекти за енергия от възобновяеми източници, за които крайните срокове могат да бъдат рационализирани, а именно зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, и проектите, разположени извън тези зони. При определянето на тези срокове следва да се вземат предвид особеностите на проектите за енергия от възобновяеми източници в морето.
- (24) Някои от най-често срещаните проблеми, пред които са изправени организаторите на проекти за енергия от възобновяеми източници, са свързани със сложни и продължителни административни процедури на национално или регионално равнище за издаване на разрешения и за свързване към мрежата, както и липса на достатъчно персонал и технически експертен опит, за да се позволи на органите да оценят въздействието на предложените проекти върху околната среда. Поради това е целесъобразно да се рационализират някои свързани с околната среда аспекти на процедурите за издаване на разрешения за проекти за енергия от възобновяеми източници.
- (25) Държавите членки следва да подкрепят по-бързото внедряване на проекти за енергия от възобновяеми източници, като извършват координирано картографиране на внедряването на енергия от възобновяеми източници и свързаната с тях инфраструктура на тяхна територия в координация с местните и регионалните органи. Държавите членки следва да определят сухоземните, повърхностните, подповърхностните и морските или вътрешноводните зони, които са необходими за инсталиране на централите за енергия от възобновяеми източници и свързаната инфраструктура, за да изпълнят най-малко своя национален дял в постигането на преразгледаната обща цел за дела на енергията от възобновяеми източници за 2030 г., зададена в член 3, параграф 1 от Директива (ЕС) 2018/2001, и в подкрепа на постигането на целта за неутралност по отношение на климата най-късно до 2050 г., в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/1119. На държавите членки следва да бъде разрешено да използват съществуващите документи за териториално устройство за целите на определянето на тези зони. Държавите членки следва да гарантират, че тези зони отразяват техните прогнозни криви и обща планирана инсталирана мощност, и следва да определят конкретни зони за различните видове технологии за енергия от възобновяеми източници, предвидени в техните интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата, представени в съответствие с членове 3 и 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999. При определянето на необходимите сухоземни, повърхностни, подповърхностни и морски или вътрешноводни зони следва да се вземат предвид по-специално наличието на енергия от възобновяеми източници и потенциалът, предлаган от различните сухоземни и морски зони за производство на енергия от възобновяеми източници чрез различните видове технологии, прогнозираното търсене на енергия, като се вземе предвид енергийната ефективност и ефективността на системата, като цяло и в различните региони на държавата членка, както и наличието на съответна енергийна инфраструктура, възможности за съхранение и други инструменти за гъвкавост, като се имат предвид капацитетът, необходим за поемане на нарастващото количество енергия от възобновяеми източници, и екологичната чувствителност в съответствие с приложение III към Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁴⁾.
- (26) Държавите членки следва да определят, като подгрупа от тези зони, конкретни сухоземни (включително повърхностни и подповърхностни) и морски или вътрешноводни зони за зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници. Тези зони следва да бъдат особено подходящи за целите на разработване на проекти за енергия от възобновяеми източници, отчитайки различията между видовете технологии, въз основа на това, че въвеждането на конкретния вид възобновяем източник на енергия не се очаква да окаже значително въздействие върху околната среда. При определянето на зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници държавите членки следва да избягват защитените зони и да обмислят планове за възстановяване и подходящи мерки за смекчаване на последиците. Държавите членки следва да могат да определят зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници конкретно за един или повече видове централи за енергия от възобновяеми

⁽¹⁴⁾ Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (ОВ L 26, 28.1.2012 г., стр. 1).

източници и следва да посочват вида или видовете енергия от възобновяеми източници, които са подходящи за производство в тези зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници. Държавите членки следва да определят такива зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници за поне един вид технология и следва да определят размера на тези зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници с оглед на особеностите и изискванията на вида или видовете технологии, за които определят зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници. В този процес държавите членки следва да се стремят да гарантират, че комбинираният размер на тези зони е значителен и че те допринасят за постигането на целите, определени в Директива (ЕС) 2018/2001.

- (27) Многоцелевото използване на една и съща територия за производство на енергия от възобновяеми източници и за други видове ползване на сухоземната територия и на вътрешните и морските води, например производство на храни или защита или възстановяване на природата, намалява ограниченията, свързани с използването на сухоземните, вътрешноводните и морските територии. В този контекст териториалното планиране е важен инструмент, с който да се идентифицират и направляват на ранен етап полезните взаимодействия при използването на сухоземните, вътрешноводните и морските територии. Държавите членки следва да проучат, да направят възможно и да благоприятстват многоцелевото използване на зоните, определени в резултат на приетите мерки за териториално устройство. За тази цел държавите членки следва да улесняват промените в земеползването и морското ползване, когато това е необходимо, при условие че различните употреби и дейности са съвместими една с друга и могат да съществуват съвместно.
- (28) С Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁵⁾ се въвеждат екологични оценки, които са важен инструмент за включване на екологични съображения в подготовката и приемането на планове и програми. С цел да се определят зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, държавите членки следва да изготвят един или повече планове, които включват определянето на зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници и приложимите правила и мерки за смекчаване на последиците за проектите, разположени във всяка от тези зони. Държавите членки следва да могат да изготвят единен план, обхващащ всички зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници и всички технологии за енергия от възобновяеми източници, или специфични за технологиите планове, в които се определят една или повече зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници. Всеки план следва да се подлага на екологична оценка съгласно Директива 2001/42/ЕО, за да се оцени въздействието на всяка технология за енергия от възобновяеми източници върху съответните зони, определени в този план. Извършването за тази цел на екологична оценка съгласно посочената директива би позволило на държавите членки да имат по-интегриран и ефикасен подход към планирането, да осигурят участие на обществеността на ранен етап и да вземат предвид екологичните съображения на ранен етап от процеса на планиране на стратегическо равнище. Това би допринесло за ускоряване на въвеждането на различни възобновяеми източници на енергия по по-бърз и по-рационализиран начин, като същевременно би намалило до минимум неблагоприятните въздействия на тези проекти върху околната среда. Посочените екологични оценки следва да включват трансгранични консултации между държавите членки, ако има вероятност планът да окаже значително неблагоприятно въздействие върху околната среда в друга държава членка.
- (29) След приемането на плановете, с които се определят зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, държавите членки следва да следят за значителни неблагоприятни последици за околната среда от изпълнението на плановете и програмите, за да могат, наред с другото, да установяват на ранен етап непредвидени неблагоприятни последици и да предприемат подходящи коригиращи действия в съответствие с Директива 2001/42/ЕО.
- (30) За да се повиши общественото приемане на проектите за енергия от възобновяеми източници, държавите членки следва да предприемат подходящи мерки за насърчаване на участието на местните общности в проекти за енергия от възобновяеми източници. Разпоредбите на Конвенцията на Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда ⁽¹⁶⁾, подписана в Орхус на 25 юни 1998 г., и по-специално разпоредбите, свързани с участието на обществеността и достъпа до правосъдие, продължават да се прилагат.
- (31) С цел да се рационализира процесът на определяне на зоните за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници и да се избегне дублиране на екологичната оценка на дадена зона, държавите членки следва да могат да обявяват зони, които вече са били определени като подходящи за ускорено внедряване на технологии за енергия от възобновяеми източници съгласно националното законодателство, за зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници. Това обявяване следва да зависи от определени екологични условия, гарантиращи високо равнище на опазване на околната среда. Възможността за обявяване на зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници в съществуващото планиране следва да бъде ограничена във времето, за да се гарантира, че тя не застрашава стандартния процес за определяне на зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници. Проектите, разположени в съществуващи национални определени зони, намиращи се в защитени зони, които не могат да бъдат обявени за зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, следва да продължат да функционират при същите условия, при които са били създадени.

⁽¹⁵⁾ Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 г. относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда (ОВ L 197, 21.7.2001 г., стр. 30).

⁽¹⁶⁾ ОВ L 124, 17.5.2005 г., стр. 4.

- (32) Зоните за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, заедно със съществуващите централи за енергия от възобновяеми източници, бъдещите централи за енергия от възобновяеми източници извън тези зони и механизмите за сътрудничество, следва да имат за цел да се гарантира, че производството на енергия от възобновяеми източници ще бъде достатъчно за постигането на приноса на държавите членки за изпълнението на общата цел на Съюза в областта на енергията от възобновяеми източници, определена в член 3, параграф 1 от Директива (ЕС) 2018/2001. Държавите членки следва да запазят възможността да издават разрешения за проекти извън тези зони.
- (33) В зоните за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници проектите за енергия от възобновяеми източници, които са в съответствие с правилата и мерките, определени в плановете, изготвени от държавите членки, следва да се ползват от презумпция, че нямат значително въздействие върху околната среда. Поради това тези проекти следва да бъдат освободени от задължението за извършване на специфична оценка на въздействието върху околната среда на равнище проект по смисъла на Директива 2011/92/ЕС, с изключение на проекти, за които държавата членка е решила да изисква оценка на въздействието върху околната среда в своя национален задължителен списък на проекти, и на проекти, които е вероятно да имат значително въздействие върху околната среда в друга държава членка, или когато държава членка, за която има вероятност да бъде засегната в значителна степен, поиска това. Задълженията съгласно Конвенцията за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст ⁽¹⁷⁾, подписана в Еспоо на 25 февруари 1991 г., следва да продължат да се прилагат за държавите членки, когато има вероятност проектът да окаже значително трансгранично въздействие в трета държава.
- (34) Задълженията, установени в Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁸⁾, продължават да се прилагат по отношение на водноелектрическите централи, включително когато държава членка реши да определи зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, свързани с водноелектрически централи, с оглед да се гарантира, че потенциалното неблагоприятно въздействие върху съответния воден обект или водни обекти е обосновано и че са приложени всички относими мерки за смекчаване на неблагоприятното въздействие.
- (35) Определянето на зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници следва да позволи на централите за енергия от възобновяеми източници и на съвместно разположените съоръжения за съхранение на енергия, както и свързването на такива централи и съоръжения за съхранение на енергия към мрежата, да работят в условия на предвидимост и рационализирани административни процедури за издаване на разрешения. По-специално, проекти, разположени в зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, следва да се ползват от ускорени административни процедури за издаване на разрешения, включително от мълчаливо съгласие в случай на липса на отговор от компетентния орган в определения срок при междинна административна стъпка, освен ако конкретният проект подлежи на оценка на въздействието върху околната среда или когато принципът за административно мълчаливо съгласие не съществува в националното право на съответната държава членка. Тези проекти следва също така да се ползват от ясни срокове и правна сигурност по отношение на очаквания резултат от процедурата за издаване на разрешения. След подаването на заявление за проект в зона за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници държавата членка следва да извършва процес на бърз скрининг с цел да установи дали има голяма вероятност проектът да породи значителни непредвидени неблагоприятни последици с оглед на екологичната чувствителност на географския район, в който се намира, които не са били установени по време на екологичната оценка на плановете за определяне на зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, извършена съгласно Директива 2001/42/ЕО, и дали проектът попада в обхвата на член 7 от Директива 2011/92/ЕС въз основа на вероятността да има значително въздействие върху околната среда в друга държава членка или въз основа на искане на държава членка, която е вероятно да бъде значително засегната. За целите на този процес на скрининг компетентният орган следва да може да поиска от заявителя да предостави допълнителна налична информация, без да изисква нова оценка или събиране на данни.

Всички проекти, разположени в зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, които отговарят на правилата и мерките, определени в плановете, изготвени от държавите членки, следва да се считат за одобрени в края на този процес на скрининг. Ако държавите членки разполагат с ясни доказателства, въз основа на които да считат, че има голяма вероятност даден проект да породи такива значителни непредвидени неблагоприятни последици, след този процес на скрининг държавите членки следва да подложат проекта на оценка на въздействието върху околната среда съгласно Директива 2011/92/ЕС и, когато е приложимо, на оценка съгласно Директива 92/43/ЕО на Съвета ⁽¹⁹⁾. Преди извършването на тези оценки държавите членки следва да посочват причините за решенията си за подлагане на проектите на посочените оценки. Оценка следва да бъдат извършвани в рамките на шест месеца от тези решения, с възможност за удължаване на този срок на основание на извънредни обстоятелства. Целесъобразно е да се позволи на държавите членки да въвеждат дерогации от задължението за

⁽¹⁷⁾ ОВ L 104, 24.4.1992 г., стр. 7.

⁽¹⁸⁾ Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1).

⁽¹⁹⁾ Директива 92/43/ЕО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7).

извършване на такива оценки за вятърни и слънчеви фотоволтаични проекти, когато са налице основателни причини за това, тъй като тези проекти се очаква да осигурят по-голямата част от електроенергията от възобновяеми източници до 2030 г. В такъв случай разработчикът на проекта следва да приеме пропорционални смекчаващи мерки или, ако такива не са налични, компенсаторни мерки, които, ако не са налични други пропорционални компенсаторни мерки, могат да бъдат под формата на парична компенсация, за да се преодолеят непредвидените значителни неблагоприятни последици, установени по време на процеса на скрининг.

- (36) С оглед на необходимостта от ускоряване на разгръщането на енергията от възобновяеми източници, определянето на зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници следва да не възпрепятства текущото и бъдещото инсталиране на проекти за енергия от възобновяеми източници във всички зони, които са на разположение за разгръщането на производство на енергия от възобновяеми източници. За такива проекти следва да се запази задължението за извършване на специална оценка на въздействието върху околната среда съгласно Директива 2011/92/ЕС и за тях следва да се прилагат процедурите за издаване на разрешения, приложими за проектите за енергия от възобновяеми източници, разположени извън зоните за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници. За да се ускорят процедурите за издаването на разрешения в мащаба, необходим за постигането на целта относно енергията от възобновяеми източници, определена в Директива (ЕС) 2018/2001, процедурите за издаване на разрешения, приложими за проекти извън зоните за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, следва също да бъдат опростени и рационализирани чрез въвеждането на ясни максимални срокове за всички етапи на процедурата за издаване на разрешения, включително специални екологични оценки за всеки проект.
- (37) Изграждането и експлоатацията на централи за енергия от възобновяеми източници може да доведе до случайно убиване или обезпокояване на птици и други видове, защитени съгласно Директива 92/43/ЕИО или Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁰⁾. Такива случаи на смърт или обезпокояване на защитени видове обаче следва да не се считат за преднамерено предизвикани по смисъла на посочените директиви, ако проектът за изграждане и експлоатация на тези централи за енергия от възобновяеми източници предвижда подходящи мерки за смекчаване на въздействието с цел избягване на това убиване, предотвратяване на обезпокояването, оценка на ефективността на тези мерки посредством подходящ мониторинг и, въз основа на събраната информация, предприемане на допълнителни мерки, необходими, за да се гарантира, че няма значително неблагоприятно въздействие върху популацията на засегнатите видове.
- (38) В допълнение към инсталирането на нови централи за енергия от възобновяеми източници, модернизирането на съществуващите централи за електроенергия от възобновяеми източници може да допринесе в значителна степен за постигането на целите в областта на енергията от възобновяеми източници. Тъй като по-голямата част от съществуващите централи за електроенергия от възобновяеми източници са инсталирани на места със значителен потенциал за производство на енергия от възобновяеми източници, модернизирането може да гарантира продължавашото използване на тези обекти, като същевременно намали необходимостта от определяне на нови местоположения за проекти за енергия от възобновяеми източници. Модернизирането включва допълнителни предимства, като например съществуваща връзка към енергийната мрежа, вероятна по-висока степен на приемане от страна на обществеността и познаване на въздействието върху околната среда.
- (39) С Директива (ЕС) 2018/2001 се въвеждат рационализирани процедури за издаване на разрешения за модернизиране. За да се отговори на нарастващата необходимост от модернизиране на съществуващите централи за електроенергия от възобновяеми източници и да се използват пълноценно предимствата, които то предлага, е целесъобразно да се въведе още по-кратка процедура за издаване на разрешения за модернизиране на централите за електроенергия от възобновяеми източници, разположени в зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, включително по-кратък процес на скрининг. По отношение на модернизирането на съществуващи централи за електроенергия от възобновяеми източници, разположени извън зоните за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, държавите членки следва да гарантират опростена и бърза процедура за издаване на разрешения, която не надхвърля една година, като същевременно се зачита принципът за ненасягане на вреди, залегнал в Европейския зелен пакт.
- (40) За да се насърчи и ускори допълнително модернизирането на съществуващите централи за електроенергия от възобновяеми източници, следва да се въведе опростена процедура за издаване на разрешения за свързване към мрежата, когато модернизирането води до ограничено увеличение на общата мощност в сравнение с първоначалния проект. Модернизирането на проектите за енергия от възобновяеми източници води до промяна или разширяване на съществуващите проекти в различна степен. Процедурата за издаване на разрешения, включваща екологични оценки и скрининг, за модернизиране на проекти за енергия от възобновяеми източници следва да бъде ограничена до потенциалното въздействие, произтичащо от промяната или разширяването в сравнение с първоначалния проект.

⁽²⁰⁾ Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици (ОВ Л 20, 26.1.2010 г., стр. 7).

- (41) Когато се модернизира слънчева инсталация, повишаване на ефикасността и мощността може да се постигне, без да се увеличава заеманото пространство. Следователно модернизираната инсталация не оказва различно въздействие върху околната среда в сравнение с първоначалната инсталация, ако използваното пространство не се увеличава в процеса на изпълнение и първоначално изискваните мерки за смекчаване на въздействието върху околната среда продължават да се спазват.
- (42) Инсталирането на оборудване за слънчева енергия и на съответните съвместно разположени съоръжения за съхранение на енергия, както и свързването на такова оборудване и съоръжения за съхранение на енергия към мрежата, в съществуващи или бъдещи изкуствени конструкции, създадени за цели, различни от генерирането на слънчева енергия или съхранението на енергия, с изключение на изкуствени водни площи, например покриви, зони за паркиране, пътища и железопътни линии, обикновено не поражда опасения, свързани с конкурентното използване на територията или въздействието върху околната среда. Следователно следва да бъде възможно за тези инсталации да се ползват по-кратки процедури за издаване на разрешения и те да бъдат освободени от задължението за извършване на оценка на въздействието върху околната среда съгласно Директива 2011/92/ЕС, като същевременно бъде позволено на държавите членки да вземат предвид специфични обстоятелства, свързани с опазването на културното или историческото наследство, интересите на националната отбрана или съображения за безопасност. Инсталациите за собствено потребление, включително онези за колективните потребители на собствена енергия, като например местни енергийни общности, също допринасят за намаляване на общото търсене на природен газ, за повишаване на устойчивостта на системата и за постигане на целите на Съюза в областта на енергията от възобновяеми източници. Инсталирането на оборудване за слънчева енергия с мощност под 100 kW, включително инсталации за потребители на собствена енергия от възобновяеми източници, няма вероятност да окаже значително неблагоприятно въздействие върху околната среда или мрежата и не поражда опасения за безопасността. Освен това малките инсталации обикновено не се нуждаят от разширяване на капацитета в точката на присъединяване към мрежата. С оглед на непосредствените положителни последици от такива инсталации за потребителите и ограниченото въздействие върху околната среда, до което те могат да доведат, е целесъобразно приложимата за тях процедура за издаване на разрешения да се рационализира допълнително, при условие че те не надвишават съществуващия капацитет на връзката с разпределителната мрежа, чрез въвеждане на концепцията за административно мълчаливо съгласие в съответните процедури за издаване на разрешения, за да се настръчи и ускори внедряването на тези инсталации и да може да се извлекат ползи от тях в краткосрочен план. На държавите членки следва да се позволи да прилагат праг, по-нисък от 100 kW, въз основа на своите вътрешни ограничения, при условие че прагът остава по-висок от 10,8 kW.
- (43) Технологията за термopомпи е ключова за производството на топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници от заобикалящата среда, включително от пречиствателни станции за отпадъчни води и геотермална енергия. Термopомпите също така позволяват използването на отпадна топлина и студ. Бързото внедряване на термopомпи, чрез което да се оползотворят недостатъчно използвани възобновяеми източници на енергия, като енергията от околната среда или геотермалната енергия, както и отпадната топлина от промишления сектор и сектора на услугите, включително центрoвете за данни, дава възможност за замяна на котлите, използващи природен газ и други видове изкопаеми горива, с решение за отопление с енергия от възобновяеми източници, като същевременно се повишава енергийната ефективност. Това ще ускори намаляването на използването на газ за отопление както в сградите, така и в промишлеността. За да се ускори монтирането и използването на термopомпи, е целесъобразно да се въведат целенасочени, по-кратки процедури за издаване на разрешения за такива инсталации, включително опростена процедура за издаване на разрешение за свързване към електрическата мрежа на по-малки термopомпи, когато няма опасения във връзка с безопасността, не се налагат допълнителни строителни работи за свързването към мрежата и няма техническа несъвместимост на компонентите на системата, освен ако такава процедура за издаване на разрешения не се изисква съгласно националното право. Благодарение на по-бързия и по-лесен монтаж на термopомпите, с по-широкото използване на енергия от възобновяеми източници в сектора на отоплението, на който се пада почти половината от потреблението на енергия в Съюза, се цели да се допринесе за сигурността на доставките и да се спомогне за справяне с по-трудна ситуация на пазара.
- (44) За целите на съответното право на Съюза в областта на околната среда, в необходимите оценки за всеки отделен случай, чрез които се установява дали дадена централа за енергия от възобновяеми източници, свързването на тази централа към мрежата, самата мрежа или съоръженията за съхранение са от по-висш обществен интерес в конкретен случай, държавите членки следва да прилагат презумпцията, че тези централи за енергия от възобновяеми източници и свързаната с тях инфраструктура са от по-висш обществен интерес и обслужват общественото здраве и безопасност, освен когато има ясни доказателства, че въпросните проекти имат значителни неблагоприятни последици за околната среда, които не могат да бъдат смекчени или компенсирани, или когато държавите членки решат да ограничат прилагането на тази презумпция при надлежно обосновани и специфични обстоятелства, например по съображения, свързани с националната отбрана. Разглеждането на такива централи за енергия от възобновяеми източници като обекти от по-висш обществен интерес, обслужващи общественото здраве и безопасност, би позволило за такива проекти да се извършва опростена оценка.

- (45) За да се гарантира гладкото и ефективно прилагане на разпоредбите, предвидени в настоящата директива, Комисията подкрепя държавите членки чрез Инструмента за техническа подкрепа, създаден с Регламент (ЕС) 2021/240 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²¹⁾, чрез който се предоставя специално разработен технически експертен опит за проектиране и изпълнение на реформи, включително такива, които увеличават използването на енергия от възобновяеми източници, насърчават по-добрата интеграция в енергийната система, определят конкретни зони, които са особено подходящи за инсталирането на централи за енергия от възобновяеми източници, и рационализират рамката за процедурите за издаване на разрешения за централи за енергия от възобновяеми източници. Техническата подкрепа включва например укрепване на административния капацитет, хармонизиране на законодателните рамки и споделяне на относими най-добри практики, като например благоприятстване и насърчаване на многократната употреба.
- (46) Необходима е енергийна инфраструктура в подкрепа на значителното увеличаване на производството на енергия от възобновяеми източници. Държавите членки следва да могат да определят специални инфраструктурни зони, в които не се очаква разгръщането на проекти за мрежи или за съхранение, необходими за интегриране на енергията от възобновяеми източници в електроенергийната система, да окаже значително въздействие върху околната среда, или това въздействие може да бъде надлежно смекчено, а ако това не е възможно — за него да има компенсация. За инфраструктурните проекти в такива зони могат да се ползват по-рационализирани оценки на въздействието върху околната среда. Ако държавите членки решат да не определят такива зони, оценките и правилата, приложими съгласно правото на Съюза в областта на околната среда, остават приложими. За определянето на инфраструктурни зони, държавите членки следва да изготвят един или повече планове, включително чрез националното законодателство, които да съдържат определянето на зоните и приложимите правила и мерки за смекчаване на последиците от проектите във всяка инфраструктурна зона. Плановите следва ясно да посочват обхвата на специалната зона и вида на обхванатите инфраструктурни проекти. Всеки план следва да се подлага на екологична оценка съгласно Директива 2001/42/ЕО, за да се оцени въздействието на всеки вид проект върху съответните определени зони. Проектите за мрежи в такива специални инфраструктурни зони следва да избягват, доколкото е възможно, защитените зони по „Натура 2000“ и зоните, определени съгласно националните схеми за опазване на природата и биологичното разнообразие, освен ако поради особеностите на проектите за мрежи не съществуват пропорционални алтернативи за разгръщането на такива проекти. При оценката на пропорционалността държавите членки следва да вземат предвид необходимостта да се гарантира икономическата жизнеспособност, осъществимостта и ефективното и ускорено изпълнение на проекта, за да се гарантира, че разгрънатите допълнителни мощности за производство на енергия от възобновяеми източници могат бързо да бъдат интегрирани в енергийната система, или дали в конкретната територия или защитена зона по „Натура 2000“ вече съществуват инфраструктурни проекти от различни видове, което би позволило групирането на различни инфраструктурни проекти в даден обект, което би довело до по-слабо въздействие върху околната среда.

Специалните планове за проекти за съхранение следва винаги да изключват териториите, включени в „Натура 2000“, тъй като има по-малко ограничения за това къде да бъдат разположени. В тези зони, когато са налице основателни причини за това, включително когато е необходимо за ускоряване на разширяването на мрежата с цел подпомагане на внедряването на енергията от възобновяеми източници за постигане на целите в областта на климата и енергията от възобновяеми източници, държавите членки следва да могат да въвеждат изключения при определени условия от някои задължения за оценка, предвидени в правото на Съюза в областта на околната среда. Ако държавите членки решат да се възползват от такива изключения, конкретните проекти следва да бъдат предмет на рационализирана процедура за скрининг, подобна на процеса на скрининг, предвиден в зоните за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, която следва да се основава на съществуващите данни. Исканията на компетентния орган за предоставяне на допълнителна налична информация не следва да изискват нова оценка или събиране на данни. Ако при този процес на скрининг се установят проекти, за които има голяма вероятност да доведат до значителни непредвидени неблагоприятни последици, компетентният орган следва да гарантира, че се прилагат подходящи и пропорционални смекчаващи мерки или, ако няма такива, компенсаторни мерки. В случай на компенсаторни мерки, разработването на проекта може да се продължи, докато се определят компенсаторни мерки.

- (47) Недостатъчният брой на квалифицираните работници, по-специално монтажници и проектанти на отоплителни и охладителни системи на основата на енергия от възобновяеми източници, забавя замяната на системите за отопление, работещи с изкопаеми горива, с основани на възобновяеми източници енергийни системи и представлява значителна пречка пред интегрирането на енергията от възобновяеми източници в сградите, промишлеността и селското стопанство. Държавите членки следва да си сътрудничат със социалните партньори и общностите за възобновяема енергия, за да предвидят нужните умения. Следва да бъдат предоставени и разработени достатъчно на брой висококачествени и ефективни стратегии за повишаване на квалификацията и преквалификация и програми за обучение и възможности за сертифициране, гарантиращи правилно монтиране и надеждна работа на множество

⁽²¹⁾ Регламент (ЕС) 2021/240 на Европейския парламент и на Съвета от 10 февруари 2021 г. за създаване на Инструмент за техническа подкрепа (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 1).

различни видове отоплителни и охладителни системи на основата на енергия от възобновяеми източници, и технологии за съхранение, както и зарядни точки за електрически превозни средства, по начин, който привлича участници в такива програми за обучение и системи за сертифициране. Държавите членки следва да обмислят какви действия да предприемат, за да привлекат групи, които понастоящем са слабо представени във въпросните професионални области. Списък с обучените и сертифицирани монтажници следва да бъде оповестяван публично, за да се гарантира доверието на потребителите и лесен достъп до персонализирани умения за монтаж и проектиране, гарантиращи правилното монтиране и работа на отоплителните и охладителните системи на основата на енергия от възобновяеми източници.

- (48) Гаранциите за произход са ключов инструмент за информиране на потребителите, както и за допълнителното оползотворяване на споразуменията за закупуване на енергия от възобновяеми източници. Поради това следва да се гарантира, че издаването, търгуването, прехвърлянето и използването на гаранции за произход могат да се извършват в единна система с подходящо стандартизирани сертификати, които са взаимно признати в целия Съюз. Освен това, за да се осигури достъп до подходящи подкрепящи доказателства за лицата, сключващи споразумения за закупуване на енергия от възобновяеми източници, следва да се гарантира, че всички свързани гаранции за произход могат да бъдат прехвърлени на купувача. В контекста на една по-гъвкава енергийна система и нарастваща нужда на потребителите съществува необходимост от по-иновативен, цифров, технологично напреднал и надежден инструмент за подпомагане и документирание на нарастващото производство на енергия от възобновяеми източници. За да се улеснят цифровите иновации в тази област, държавите членки следва, когато е целесъобразно, да дават възможност за издаване на гаранции за произход на части и с времеви печат, който е по-близо до реалното време. С оглед на необходимостта да се подобри овластяването на потребителите и да се допринесе за по-висок дял на енергията от възобновяеми източници в доставките на газ, държавите членки следва да изискват от доставчиците на газ от мрежата, които разкриват своя енергиен микс пред крайните потребители, да използват гаранции за произход.
- (49) Развитието на инфраструктурата за районни мрежи за топлинна енергия и енергия за охлаждане следва да бъде засилено и насочено към използване на по-широк набор от възобновяеми източници за топлинна енергия или енергия за охлаждане по ефективен и гъвкав начин с цел засилване на внедряването на енергията от възобновяеми източници и задълбочаване на интеграцията на енергийната система. Поради това е целесъобразно да се актуализира списъкът на възобновяемите източници на енергия, към които районните мрежи за топлинна енергия и енергия за охлаждане следва все повече да се адаптират, и да се изисква интегриране на съхранението на топлинна енергия като източник на гъвкавост, по-висока енергийна ефективност и по-разходоэффективно функциониране.
- (50) При повече от 30 милиона електрически превозни средства, очаквани в Съюза до 2030 г., е необходимо да се гарантира, че те могат да допринесат изцяло за системната интеграция на електрическата енергия от възобновяеми източници и по този начин да позволят достигането на по-високи дялове на електрическа енергия от възобновяеми източници по икономически ефективен начин. Потенциалът на електрическите превозни средства да консумират електрическа енергия от възобновяеми източници в моменти, когато тя е в изобилие, и да я връщат обратно в мрежата, когато има недостиг, допринасяйки по този начин за интегрирането на електроенергия от променливи възобновяеми източници в системата и като същевременно се гарантират сигурни и надеждни доставки на електроенергия, трябва да се използва напълно. Поради това е целесъобразно да се въведат специфични мерки относно електрическите превозни средства и относно информацията за енергията от възобновяеми източници и за това как и кога да се получава достъп до тази енергия, които да допълват мерките, предвидени в регламенти (ЕС) 2023/1804 ⁽²²⁾ и (ЕС) 2023/1542 ⁽²³⁾ на Европейския парламент и на Съвета.
- (51) Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁴⁾ и Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁵⁾ изискват от държавите членки да разрешават и насърчават оптимизация на потреблението чрез агрегиране, както и да предоставят възможност за договори за динамична цена на електроенергията за крайните клиенти, когато е приложимо. За да се позволи оптимизацията на потреблението по-лесно да осигурява допълнителни стимули за усвояването на зелена електроенергия чрез оптимизация на потреблението, тя трябва да се основава не само на динамични цени, но и на сигнали за действителното навлизане на зелена електроенергия в системата. Поради това е необходимо да се подобрят сигналите, които потребителите и участниците на пазара получават по отношение на дела на електроенергията от възобновяеми източници и интензитета на емисиите на парникови газове от доставяната електроенергия, чрез разпространение на специална информация. След това

⁽²²⁾ Регламент (ЕС) 2023/1804 на Европейския парламент и на Съвета от 13 септември 2023 г. за разгръщането на инфраструктура за алтернативни горива и за отмяна на Директива 2014/94/ЕС (ОВ L 234, 22.9.2023 г., стр. 1).

⁽²³⁾ Регламент (ЕС) 2023/1542 на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2023 г. за батериите и негодните за употреба батерии, за изменение на Директива 2008/98/ЕО и Регламент (ЕС) 2019/1020 и за отмяна на Директива 2006/66/ЕО (ОВ L 191, 28.7.2023 г., стр. 1).

⁽²⁴⁾ Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно вътрешния пазар на електроенергия (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 54).

⁽²⁵⁾ Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за изменение на Директива 2012/27/ЕС (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 125).

моделите на потребление могат да бъдат коригирани въз основа на навлизането на енергията от възобновяеми източници и наличието на електроенергия с нулеви въглеродни емисии, заедно с корекция, направена въз основа на ценови сигнали. Това има за цел допълнително да подкрепи внедряването на иновативни бизнес модели и цифрови решения, които имат капацитета да свържат потреблението с нивото енергия от възобновяеми източници в електроенергийната мрежа и по този начин да осигурят стимули за правилните мрежови инвестиции в подкрепа на прехода към чиста енергия.

- (52) За да могат услугите за гъвкавост и балансиране от агрегирането на разпределени активи за съхранение да се развият по конкурентен начин, достъпът в реално време до основна информация за батериите, като например състояние на издръжливост, степен на зареждане, капацитет и зададена стойност за мощността, следва да бъде предоставян при недискриминационни условия, в съответствие с относимите правила за защита на данните и безплатно за собствениците или потребителите на батериите и за субектите, действащи от тяхно име, като например управители на сградни енергийни системи, доставчици на услуги за мобилност и други участници на пазара на електроенергия. Поради това е целесъобразно да се въведат мерки, които обръщат внимание на необходимостта от достъп до такива данни за улесняване на свързаните с интеграцията операции по отношение на битови батерии и електрически превозни средства, които допълват разпоредбите за достъп до данни за батериите, свързани с улесняването на промяната на предназначението на батериите, установени в Регламент (ЕС) 2023/1542. Разпоредбите за достъп до данни за батериите на електрически превозни средства следва да се прилагат в допълнение към всички предвидени в правото на Съюза разпоредби относно одобрението на типа на превозни средства.
- (53) Нарастващият брой електрически превозни средства в автомобилния, железопътния, морския и други видове транспорт ще изисква оптимизиране и управление на операциите по зареждане по начин, при който не се предизвикват претоварвания и се извлича максимална полза от наличието на електрическа енергия от възобновяеми източници и ниските цени на електрическата енергия в системата. Когато интелигентното и двупосочното зареждане би подпомогнало навлизането в още по-голяма степен на електрическа енергия от възобновяеми източници, произхождаща от парковете от електрически превозни средства, в транспортния сектор и в електроенергийната система като цяло, тази функционална възможност също следва да стане налична. Предвид дългия експлоатационен срок на зарядните точки изискванията за инфраструктура за зареждане следва да се актуализират по начин, който би задоволил бъдещите потребности и който не би довел до отрицателни ефекти на блокиране по отношение на развитието на технологиите и услугите.
- (54) Зарядните точки на места, където електрическите превозни средства обикновено паркират за продължителни периоди от време, например местата, където хората паркират, защото пребивават или работят там, са от изключително значение за интегрирането на енергийната система. Следователно трябва да се осигурят интелигентни и по целесъобразност двупосочни функционални възможности за зареждане. В тази връзка функционирането на недостъпна за обществено ползване инфраструктура за нормално зареждане е особено важно за интегрирането на електрическите превозни средства в електроенергийната система, тъй като тя се намира там, където електрическите превозни средства се паркират многократно за дълги периоди от време, например в сгради с ограничен достъп, на паркинги за служители или в съоръжения за паркиране, отдадени под наем на физически или юридически лица.
- (55) Оптимизацията на потреблението е от основно значение, за да се даде възможност за интелигентно зареждане на електрическите превозни средства и по този начин да се позволи ефективно интегриране на електрическите превозни средства в електроенергийната мрежа, което ще бъде от решаващо значение за процеса на декарбонизация на транспорта и за целите на улесняването на интеграцията на енергийната система. Освен това държавите членки следва да насърчават, когато е уместно, инициативи за популяризиране на оптимизацията на потреблението чрез оперативна съвместимост и обмен на данни за отоплителните и охладителните системи, устройствата за съхранение на топлинна енергия и други съответни устройства, свързани с енергопотреблението.
- (56) Ползвателите на електрически превозни средства, сключващи договорни споразумения с доставчици на услуги в областта на електромобилността, и участниците на пазара на електроенергия следва да имат право да получават информация и разяснения как условията на споразумението ще се отразят на използването на техния автомобил и състоянието на издръжливост на неговата батерия. Доставчиците на услуги в областта на електромобилността и участниците на пазара на електроенергия следва ясно да обяснят на ползвателите на електрически превозни средства как те ще бъдат възнаградени за услугите за гъвкавост, балансиране и съхранение, предоставяни на електроенергийната система и пазара чрез използването на тяхното електрическо превозно средство. Ползвателите на електрически превозни средства също така трябва да разполагат с гарантирани права на потребители при сключването на такива споразумения, по-специално по отношение на защитата на личните им данни, като например местоположение и навици за шофиране, във връзка с използването на техния автомобил. Предпочитанията на ползвателите на електрически превозни средства по отношение на вида електрическа енергия, закупена за използване

в техните електрически превозни средства, както и други предпочитания, също могат да бъдат част от такива споразумения. Поради тези причини е важно да се гарантира, че разгърнатата инфраструктура за зареждане се използва възможно най-ефективно. За да се повиши доверието на потребителите в електромобилността, от основно значение е ползвателите на електрически превозни средства да могат да използват абонамента си в множество зарядни точки. Това също така ще позволи на избрания доставчик на услуги на потребителя на електрическо превозно средство да интегрира оптимално електрическото превозно средство в електроенергийната система чрез предвидимо планиране и стимули въз основа на предпочитанията на потребителя на електрическото превозно средство. Това е и в съответствие с принципите за ориентирана към потребителите и основана на потребителите енергийна система и правото на избор на доставчик от страна на ползвателите на електрически превозни средства като крайни потребители съгласно разпоредбите на Директива (ЕС) 2019/944.

- (57) Разпределените активи за съхранение, като например битови батерии и батерии на електрически превозни средства, имат потенциала да предложат на електроенергийната мрежа услуги за значителна гъвкавост и балансиране чрез агрегиране. За да се улесни разработването на такива устройства и услуги, подзаконовите разпоредби относно присъединяването и експлоатацията на активи за съхранение, като например тарифите, сроковете за изпълнение на ангажименти и спецификациите за присъединяване, следва да бъдат разработени по начин, който не възпрепятства потенциала на всички активи за съхранение, включително малки и мобилни активи и други устройства, като термопомпи, слънчеви панели и устройства за съхранение на топлинна енергия, да предлагат на системата услуги за гъвкавост и балансиране и да допринесат за навлизането в още по-голяма степен на електрическата енергия от възобновяеми източници в сравнение с по-големите стационарни активи за съхранение. В допълнение към общите разпоредби за предотвратяване на дискриминацията на пазара, установени в Регламент (ЕС) 2019/943 и Директива (ЕС) 2019/944, следва да бъдат въведени специфични изисквания за цялостно разглеждане на участието на тези активи и за премахване на всички оставащи бариери и пречки за разгръщане на потенциала на тези активи за подпомагане на декарбонизацията на електроенергийната система и за предоставяне на възможност на потребителите да участват активно в енергийния преход.
- (58) Като общ принцип държавите членки следва да гарантират еднакви условия на конкуренция за малките децентрализирани системи за производство и съхранение на електроенергия, включително чрез батерии и електрически превозни средства, така че те да могат да участват на пазарите на електроенергия, включително управлението на претоварванията и предоставянето на услуги за гъвкавост и балансиране по недискриминационен начин в сравнение с други системи за производство и съхранение на електроенергия, и без несъразмерна административна или регулаторна тежест. Държавите членки следва да насърчават потребителите на собствена енергия и общностите за енергия от възобновяеми източници да участват активно на тези пазари на електроенергия, като предоставят услуги за гъвкавост чрез оптимизация на потреблението и съхранение, включително чрез батерии и електрически превозни средства.
- (59) Промислеността формира 25 % от енергийното потребление на Съюза и е основен потребител на топлинна енергия и енергия за охлаждане, 91 % от която понастоящем се осигурява от изкопаеми горива. Въпреки това 50 % от потребностите за топлинна енергия и енергия за охлаждане са потребности за нискотемпературно отопление и охлаждане (< 200 °C), за които има разходоефективни алтернативи за енергия от възобновяеми източници, включително чрез електрификация и пряко използване на енергия от възобновяеми източници. Освен това в промишлеността се използват невъзобновяеми източници като суровини за производство на продукти, като например стомана или химикали. Решенията за инвестиции в промишлеността днес ще определят бъдещите промишлени процеси и енергийни алтернативи, които могат да бъдат взети предвид от промишлеността, и поради това е важно тези инвестиционни решения да бъдат устойчиви на евентуални промени в бъдеще и да избягват създаването на блокирани активи. Поради това следва да се въведат базови показатели за сравнение за стимулиране на промишлеността за преминаване към основани на енергия от възобновяеми източници производствени процеси, които не само се захранват с енергия от възобновяеми източници, но и използват основани на възобновяеми източници суровини, като например водород от възобновяеми източници. Държавите членки следва да насърчават електрификацията на промишлените процеси, когато това е възможно, например за нискотемпературна промишлена топлина. Освен това държавите членки следва да насърчават използването на обща методика за продукти, които са етикетирани като произведени частично или изцяло с използване на енергия от възобновяеми източници или с използване на възобновяеми горива от небиологичен произход като суровина, като се вземат предвид съществуващите методики за етикетирание на продукти на Съюза и инициативите за устойчиви продукти. Това би довело до избягване на заблуждаващи практики и би повишило доверието на потребителите. Освен това, като се имат предвид предпочитанията на потребителите към продукти, които допринасят за постигане на целите в областта на околната среда и изменението на климата, това би стимулирало търсенето на тези продукти на пазара.
- (60) За да се намали зависимостта на Съюза от изкопаеми горива и внос на изкопаеми горива, Комисията следва да разработи стратегия на Съюза за вносия и местния водород въз основа на данните, докладвани от държавите членки.

- (61) Възобновяемите горива от небиологичен произход могат да се използват както за енергийни, така и за неенергийни цели като изходна суровина или суровина в промишлености като стоманодобивната промишленост или химическата промишленост. Използването на възобновяеми горива от небиологичен произход и за двете цели мобилизира пълния им потенциал да заменят изкопаемите горива, използвани като суровина, и да намалят емисиите на парникови газове при промишлените процеси, които са трудни за електрифициране, и следователно трябва да бъде включено в цел за използването на възобновяеми горива от небиологични произход. Националните мерки в подкрепа на използването на възобновяеми горива от небиологичен произход в тези промишлени сектори, които са трудни за електрифициране, не следва да водят до увеличаване на нетното замърсяване поради увеличеното търсене на електрическа енергия, което се задоволява посредством най-замърсяващите изкопаеми горива, като например въглища, дизелово гориво, лигнитни въглища, торфени масла и битуминозни шисти. Потреблението на водород в промишлени процеси, при които водородът се произвежда като или се получава от страничен продукт, който е трудно да бъде заменен с възобновяеми горива от небиологичен произход, следва да бъде изключено от тази цел. Водородът, използван за производството на транспортни горива, попада в обхвата на целите в областта на транспорта за възобновяеми горива от небиологичен произход.
- (62) В стратегията на Съюза за водорода, определена в съобщението на Комисията от 8 юли 2020 г., озаглавено „Стратегия за използването на водорода за неутрална по отношение на климата Европа“, се признава ролята на съществуващите инсталации за производство на водород, модернизиращи с цел намаляване на техните емисии на парникови газове, за постигане на повишената амбиция в областта на климата за 2030 г. С оглед на тази стратегия и в рамките на поканата за представяне на проекти, организирана в рамките на Фонда за иновации на Съюза, създаден с член 10а, параграф 8 от Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁶⁾, ранните участници взеха инвестиционни решения с цел модернизиране на вече съществуващи съоръжения за производство на водород въз основа на технология за реформиране на метан с пара, с цел декарбонизация на производството на водород. За целите на изчисляването на знаменателя в приноса на възобновяемите горива от небиологичен произход, използвани за крайни енергийни и неенергийни цели в промишлеността, не следва да се взема предвид водородът, произведен в модернизиращи производствени съоръжения въз основа на технология за реформиране на метан с пара, за който преди влизането в сила на настоящата директива е публикувано решение на Комисията за отпускане на безвъзмездни средства по линия на Фонда за иновации и с който се постига средно годишно намаление на емисиите на парникови газове от 70 %.
- (63) Наред с това следва да се отбележи, че замената на водорода, произведен от процеса на реформиране на метан с пара би могла да породи специфични затруднения за някои съществуващи съоръжения за интегрирано производство на амоняк. За целта ще бъде нужно въпросните производствени съоръжения да бъдат изградени наново, което ще изисква значителни усилия от страна на държавите членки в зависимост от специфичните им национални обстоятелства и структурата на енергийните им доставки.
- (64) За да се постигне целта на Съюза за неутралност по отношение на климата до 2050 г. и за декарбонизация на промишлеността на Съюза, държавите членки следва да могат да съчетават използването на неизкопаеми енергийни източници и възобновяеми горива от небиологичен произход в контекста на своите специфични национални обстоятелства и енергиен микс. В този контекст държавите членки следва да могат да намалят целта за използване на възобновяеми горива от небиологичен произход в промишления сектор, при условие че потребяват ограничен дял водород или негови деривати, произведени от изкопаеми горива, и че са на път да постигнат очаквания си национален принос в съответствие с формулата от приложение II към Регламент (ЕС) 2018/1999.
- (65) Повишаването на амбицията в сектора за топлинна енергия и енергия за охлаждане е от ключово значение за постигане на общата цел в областта на енергията от възобновяеми източници, като се има предвид, че топлинната енергия и енергията за охлаждане представляват приблизително половината от енергийното потребление на Съюза, обхващайки широк спектър от крайни употреби и технологии в сградите, промишлеността и районните отоплителни и охладителни системи. За да се ускори увеличаването на енергията от възобновяеми източници в сектора за топлинна енергия и енергия за охлаждане, минималното годишно увеличение от процентни пункта на равнище държава членка следва да бъде задължително за всички държави членки. Минималното средно годишно задължително увеличение от 0,8 процентни пункта между 2021 г. и 2025 г. и от 1,1 процентни пункта между 2026 г. и 2030 г. в областта на отоплението и охлаждането, приложимо за всички държави членки, следва да бъде допълнено с допълнителни индикативни увеличения или допълнителни средства, изчислени конкретно за всяка държава членка с цел постигане на средно увеличение от 1,8 процентни пункта на равнището на Съюза. Тези специфични за държавите

⁽²⁶⁾ Директива 2003/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 2003 г. за установяване на система за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Съюза и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета (ОВ Л 275, 25.10.2003 г., стр. 32).

членки допълнителни индикативни увеличения или допълнителни средства имат за цел да преразпределят допълнителните усилия, необходими за да се постигне желаното равнище на енергията от възобновяеми източници за 2030 г. между държавите членки въз основа на брутния вътрешен продукт и разходната ефективност, и да насочват държавите членки по отношение на това какво би могло да бъде достатъчно равнище на енергия от възобновяеми източници за внедряване в този сектор. Държавите членки следва да извършат, в съответствие с принципа за поставяне на енергийната ефективност на първо място, оценка на своята потенциална енергия от възобновяеми източници в сектора на отоплението и охлаждането и на потенциалното използване на отпадна топлина и студ. Държавите членки следва да прилагат две или повече мерки от списъка с мерки, за да улеснят увеличаването на дела на енергията от възобновяеми източници в отоплението и охлаждането. При приемането и прилагането на тези мерки държавите членки следва да гарантират, че тези мерки са достъпни за всички потребители, по-специално домакинствата с ниски доходи или уязвимите домакинства.

- (66) За да се гарантира, че нарасналото значение на районните отоплителни и охладителни системи се съпътства от по-добра информация за потребителите, е целесъобразно да се изясни и засили прозрачността по отношение на дела на енергията от възобновяеми източници и енергийната ефективност на районните отоплителни и охладителни системи.
- (67) Съвременните основани на възобновяеми източници ефективни районни отоплителни и охладителни системи доказаха потенциала си да осигуряват разходоефективни решения за интегриране на енергията от възобновяеми източници, повишена енергийна ефективност и интеграция на енергийната система, като същевременно улесняват цялостната декарбонизация на сектора за топлинна енергия и енергия за охлаждане. За да се гарантира, че този потенциал се използва, годишното увеличение на енергията от възобновяеми източници или отпадна топлина и охлаждане при районните отоплителни и охладителни системи трябва да бъде повишено от 1 процентен пункт на 2,2 процентни пункта, без да се променя индикативният характер на това увеличение, отразяващо неравномерното развитие на този вид мрежа в целия Съюз.
- (68) За да се отрази нарасналото значение на районните отоплителни и охладителни системи и необходимостта от насочване на развитието на тези мрежи към интегриране на повече енергия от възобновяеми източници, е целесъобразно да се насърчат операторите от районните отоплителни и охладителни системи да свържат доставчици на енергия от възобновяеми източници и отпадна топлина и студ, които са трети страни, с мрежите на районните отоплителни и охладителни системи с мощност над 25 MW.
- (69) Отоплителните и охладителните системи, по-специално районните отоплителни и охладителни системи, все повече допринасят за балансирането на електроенергийната мрежа, като осигуряват допълнително търсене на електроенергия от променливи възобновяеми източници, като например вятърна и слънчева енергия, като се има предвид, че тази електроенергия от възобновяеми източници е изобилна, евтина и при други обстоятелства би била ограничена. Това балансиране може да се постигне чрез използването на високоефективни електрически генератори на топлина и студ, като например термопомпи, особено когато тези генератори на топлина и студ са комбинирани с голямо съхранение на топлинна енергия, по-специално в районните отоплителни и охладителни системи или в системи за индивидуално отопление, когато не са налице икономии от мащаба и ефективност на системата от районни отоплителни и охладителни системи. Ползите от термопомпите са в две посоки — първо, значително повишават енергийната ефективност, като спестяват значителна енергия и разходи за потребителите, и второ, интегрират енергията от възобновяемите източници, като позволяват по-голямо използване на геотермална енергия и енергия от околната среда. С цел осигуряване на допълнителни стимули за използването на електроенергия от възобновяеми източници за отопление, охлаждане и съхранение на топлинна енергия, по-специално с внедряването на термопомпи, е целесъобразно да се позволи на държавите членки да отчитат електроенергията от възобновяеми източници, задвижваща тези генератори на топлинна и охладителна енергия, включително термопомпи, към задължителното и индикативно годишно увеличение на енергията от възобновяеми източници в отоплението и охлаждането и районните отоплителни и охладителни системи.
- (70) Въпреки че е широко разпространена, отпадната топлина и студ се използва недостатъчно, което води до загуба на ресурси, по-ниска енергийна ефективност на националните енергийни системи и по-високо от необходимото потребление на енергия в Съюза. При условие че се доставят от ефективни районни отоплителни и охладителни системи, целесъобразно е да се позволи отпадната топлина и студ да се отчитат като частично изпълнение на целите за енергия от възобновяеми източници в сградите, промишлеността, отоплението и охлаждането и като пълно изпълнение на целите за районните мрежи за топлинна енергия и енергия за охлаждане. Това би позволило да се използват полезните взаимодействия между енергията от възобновяеми източници и отпадната топлина и студ в районните отоплителни и охладителни мрежи чрез увеличаване на икономическата обосновка за инвестиране в модернизацията и развитието на тези мрежи. Конкретно включването на отпадната топлина в показателя за промишлена енергия от възобновяеми източници следва да бъде приемливо само по отношение на отпадната топлина или студ, доставяни чрез топлофикационен или охладителен оператор от друг промишлен обект или друга сграда, като по този начин се гарантира, че тези оператори имат за основна дейност снабдяването с топлинна или охладителна енергия и че отчитането на отпадната топлина е ясно разграничено от вътрешната отпадна топлина, оползотворявана в рамките на едно и също или свързано предприятие или сгради.

- (71) За да се гарантира, че районните отоплителни и охладителни системи участват пълноценно в интеграцията на енергийния сектор, е необходимо сътрудничеството с операторите на електроразпределителни системи да се разшири и да обхване операторите на електропреносни системи, както и да се разшири обхватът на сътрудничество, така че то да включва планиране на инвестиции в мрежата и пазарите с цел по-добро използване на потенциала на районните отоплителни и охладителни системи за предоставяне на услуги за гъвкавост на пазарите на електрическа енергия. По-нататъшното сътрудничество с операторите на газопреносни мрежи, включително мрежи за водород и други енергийни мрежи, също следва да стане възможно, за да се гарантира по-широкото интегриране сред енергоносителите и тяхното най-разходоэффективно използване. Освен това, изискванията за по-тясно сътрудничество между операторите на районни отоплителни и охладителни системи, промишления сектор и сектора на услугите и местните власти биха могли да улеснят диалога и сътрудничеството, необходими за използване на разходоэффективния потенциал на отпадната топлина и студ чрез районни отоплителни и охладителни системи.
- (72) Използването на възобновяеми горива и електрическа енергия от възобновяеми източници в транспортния сектор може да допринесе за декарбонизацията на транспортния сектор на Съюза по разходоэффективен начин и да подобри, наред с други въпроси, енергийната диверсификация в този сектор, като същевременно насърчи иновациите, икономическия растеж и създаването на работни места в Съюза и намали зависимостта от вноса на енергия. С оглед постигане на повишената цел за намаляване на емисиите на парникови газове, определена с Регламент (ЕС) 2021/1119, следва да се увеличи дялът на енергията от възобновяеми източници, доставяна за всички видове транспорт в Съюза. Предоставянето на възможност на държавите членки да избират между цел в областта на транспорта, изразена като цел за намаляване на интензитета на парниковите газове, или като дял от потреблението на енергия от възобновяеми източници, предоставя на държавите членки подходяща степен на гъвкавост при разработването на техните политики за декарбонизация на транспорта. Освен това въвеждането на комбинирана енергийна цел за биогорива от ново поколение и биогаз и възобновяеми горива от небиологичен произход, включително минимален дял за възобновяемите горива от небиологичен произход би гарантирало по-активно използване на възобновяемите горива с минимално въздействие върху околната среда при видовете транспорт, които са трудни за електрифициране, като например морския транспорт и въздухоплаването. За да се даде старт на преминаването към горива в морския транспорт, държавите членки с морски пристанища следва да се стремят да гарантират, че от 2030 г. нататък дялът на възобновяемите горива от небиологичен произход в общото количество енергия, доставяна на сектора на морския транспорт, е най-малко 1,2 %. Постигането на тези цели следва да бъде гарантирано чрез налагане на задължения за доставчиците на горива, както и чрез други мерки, установени в регламенти (ЕС) 2023/1805 ⁽²⁷⁾ и (ЕС) 2023/2405 ⁽²⁸⁾ на Европейския парламент и на Съвета. Специални задължения за доставчиците на авиационни горива следва да бъдат налагани само в съответствие с Регламент (ЕС) 2023/2405.
- (73) За да се насърчи навлизането на доставките на възобновяеми горива в трудния за декарбонизация сектор на международното морско бункероване, за изчисляването на транспортните цели, възобновяемите горива, доставяни на международни морски бункери, следва да бъдат включени в крайното потребление на енергия от възобновяеми източници в транспортния сектор и съответно горивата, доставяни на международни морски бункери, следва да бъдат включени в крайното потребление на енергийни източници в транспортния сектор. Морският транспорт обаче представлява голям дял от брутното крайно потребление на енергия за някои държави членки. С оглед на настоящите технологични и регулаторни ограничения, които възпрепятстват търговското използване на биогорива в сектора на морския транспорт, е целесъобразно чрез дерогация от изискването за включване на цялата енергия, доставяна за сектора на морския транспорт, за целите на изчисляването на специфичните цели в областта на транспорта на държавите членки да се позволи да ограничат енергията, доставяна за сектора на морския транспорт, до 13 % от брутното крайно потребление на енергия в държава членка. За островните държави членки, в които брутното крайно потребление на енергия в сектора на морския транспорт е непропорционално високо, а именно над една трета от това на секторите на шосейния и железопътния транспорт, таванът следва да бъде 5 %. Въпреки това, за изчисляването на общата цел за енергията от възобновяеми източници, като се имат предвид специфичните характеристики на международните морски бункери по отношение на доставяните им горива, те следва да бъдат включени в брутното крайно потребление на енергия на дадена държава членка само ако са възобновяеми.

⁽²⁷⁾ Регламент (ЕС) 2023/1805 на Европейския парламент и на Съвета от 13 септември 2023 г. относно използването на възобновяеми и нисковъглеродни горива в морския транспорт и за изменение на Директива 2009/16/ЕО (ОВ L 234, 22.9.2023 г., стр. 48).

⁽²⁸⁾ Регламент (ЕС) 2023/2405 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 г. за осигуряване на еднакви условия на конкуренция за устойчив въздушен транспорт (инициатива ReFuelEU — сектор „Авиация“) (ОВ L, 2023/2405, 31.10.2023 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2405/oj>).

- (74) Електромобилността ще има съществена роля за декарбонизирането на транспортния сектор. За да насърчат по-нататъшното развитие на електромобилността, държавите членки следва да създадат механизъм за кредитиране, който да позволи на операторите на зарядни точки, достъпни за обществеността, да допринесат чрез доставяне на електрическа енергия от възобновяеми източници за изпълнението на задължението, установено от държавите членки за доставчиците на горива. Държавите членки следва да могат да включат частни зарядни точки в този механизъм за кредитиране, ако може да се докаже, че електрическата енергия от възобновяеми източници, доставяна на тези частни зарядни точки, се предоставя единствено на електрически превозни средства. При подпомагане на използването на електрическа енергия в транспортния сектор чрез такива механизми за кредитиране е важно държавите членки да продължат да определят високо равнище на амбиция за декарбонизацията на техния микс от течни горива, по-специално в трудни за декарбонизиране транспортни сектори като морския транспорт и въздухоплаването, в които пряката електрификация е много по-трудна.
- (75) Възобновяеми горива от небиологичен произход, включително водород, могат да се използват като изходна суровина или като енергиен източник в промишлените и химичните процеси и в морския транспорт и въздухоплаването, като спомагат за декарбонизирането на сектори, в които пряката електрификация не е технологически изпълнима или конкурентоспособна. Те могат да се използват също така за съхранението на енергия с цел балансиране при необходимост на енергийната система, и по този начин играят значителна роля за интеграцията на енергийната система.
- (76) Политиката на Съюза в областта на енергията от възобновяеми източници има за цел да допринесе за постигане на целите на Съюза за смекчаване на последиците от изменението на климата по отношение на намаляването на емисиите на парникови газове. В преследване на тази цел е от съществено значение да се допринесе и за постигането на по-широки екологични цели, и по-специално за предотвратяване на загубата на биологично разнообразие, върху което непреките промени в земеползването, свързани с производството на определени биогорива, течни горива от биомаса и газообразни и твърди горива от биомаса, оказват неблагоприятно въздействие. Приносът за постигане на тези цели в областта на климата и околната среда представлява за гражданите и законодателите на Съюза дълбок и съществуващ отдавна проблем, засягащ различни поколения. Следователно Съюзът следва да насърчава тези горива в количества, които осигуряват баланс между необходимата амбиция и необходимостта да не се допринася за преки и непреки промени в земеползването. Начинът, по който се изчислява целта в областта на транспорта, не следва да засяга установените ограничения за това как определени горива, произведени от хранителни и фуражни култури, от една страна, и горива с висок риск от непреки промени в земеползването, от друга страна, се отчитат за постигането на тази цел. Освен това, за да не се създава стимул за използване в транспортния сектор на биогорива и биогаз, произведени от хранителни и фуражни култури, и като се отчита също така въздействието от войната срещу Украйна върху доставките на хранителни и фуражни култури, държавите членки следва да продължат да могат да избират дали да отчитат биогорива и биогаз, произведени от хранителни и фуражни култури, за постигане на целта в областта на транспорта. Ако не ги отчитат, държавите членки следва да могат съответно да изберат да намалят енергийната цел или да намалят съответно целта за намаляване на интензитета на парниковите газове, като приемат, че биогоривата, произведени от хранителни и фуражни култури намаляват с 50 % емисиите на парникови газове, което съответства на посочените в приложението към настоящата директива типични стойности за намаление на емисиите на парникови газове от най-относимите начини за производство на биогорива, произведени от хранителни и фуражни култури, както и на минималния праг (минималното изискване) за намаление на емисиите на парникови газове, който се прилага за повечето инсталации, произвеждащи такива биогорива.
- (77) За да се гарантира, че използването на биогорива, течни горива от биомаса и газообразни и твърди горива от биомаса спестява все по-голямо количество емисии на парникови газове, и за да се преодолеят потенциалните непреки последици от насърчаването на такива горива, като например обезлесяването, Комисията следва да преразгледа равнището на максималния дял на средното годишно разширяване на района на производство в световен мащаб с високи въглеродни запаси въз основа на обективни и научни критерии, като вземе предвид целите и ангажиментите на Съюза в областта на климата, и следва да предложи, когато е необходимо, нов праг въз основа на резултатите от прегледа. Освен това Комисията следва да оцени възможността за разработване на ускорена крива за постепенно премахване на приноса на тези горива за целите за енергия от възобновяеми източници, така че да се увеличи максимално количеството на намалението на емисиите на парникови газове.
- (78) Определянето на целта в областта на транспорта като цел за намаляване на интензитета на парниковите газове налага да се предвиди методика, която взема под внимание, че различните видове енергия от възобновяеми източници спестяват различни количества емисии на парникови газове и следователно допринасят по различен начин за постигането на дадена цел. Следва да се счита, че електрическата енергия от възобновяеми източници има нулеви емисии на парникови газове, което означава, че тя намалява със 100 % емисиите на парникови газове в сравнение с електрическата енергия, произведена от изкопаеми горива. Това ще създаде стимул за използването на електрическа енергия от възобновяеми източници, тъй като възобновяемите горива и рециклираните въглеродни горива е малко вероятно да постигнат толкова висок процент на намаление на емисиите на парникови газове. Следователно

електрификацията, при която се разчита на енергия от възобновяеми източници, би се превърнала в най-ефикасния начин за декарбонизация на автомобилния транспорт. Освен това, за да се насърчи използването на възобновяеми горива от небиологичен произход в транспортния сектор на въздухоплаването и мореплаването, които са трудни за електрифициране, е целесъобразно да се въведе коефициент за умножение за горивата, доставяни при тези видове транспорт, когато те се отчитат спрямо конкретните цели, определени за тези горива.

- (79) Директната електрификация на секторите на крайното потребление, включително транспортния сектор, допринася за повишаване на ефективността на системата и улеснява прехода към енергийна система, основана на производство на енергия от възобновяеми източници. Следователно сама по себе си тя е ефективно средство за намаляване на емисиите на парникови газове. Поради това не се изисква създаването на рамка за допълняемост, която да се прилага конкретно за електрическата енергия от възобновяеми източници, подавана на електрически превозни средства в транспортния сектор. Освен това превозните средства, задвижвани със слънчева енергия, могат да имат решаващ принос за декарбонизацията на транспортния сектор на Съюза.
- (80) Тъй като възобновяемите горива от небиологичен произход трябва да се считат за енергия от възобновяеми източници, независимо от сектора, в който се изразходват, приложното поле на правилата за определяне на възобновяемия им характер, когато те се произвеждат от електрическа енергия, които правила бяха приложими спрямо въпросните горива само когато те се използват в транспортния сектор, следва да се разшири, така че да включва възобновяемите горива от небиологичен произход, независимо от сектора, в който се потребяват.
- (81) Възобновяемите горива от небиологичен произход са важни за увеличаване на дела на възобновяемата енергия в секторите, които се очаква да разчитат на газообразни и течни горива в дългосрочен план, включително за промишлени инсталации и тежкотоварен транспорт. До 1 юли 2028 г. Комисията следва да направи оценка на въздействието на методиката, определяща кога електроенергията, използвана за производство на възобновяеми горива от небиологичен произход, може да се счита за изцяло произведена от възобновяеми източници, включително въздействието на допълняемостта и времевата и географската корелация върху производствените разходи, намаляването на емисиите на парникови газове и енергийната система, и следва да представи доклад на Европейския парламент и на Съвета. В доклада следва да се оцени по-специално въздействието на тази методика върху наличността и финансовата достъпност на възобновяемите горива от небиологичен произход за секторите на промишлеността и транспорта и върху способността на Съюза да постигне своите цели за възобновяеми горива от небиологичен произход, като се вземе предвид стратегията на Съюза за вносна и местния водород, като същевременно се сведе до минимум увеличението на емисиите на парникови газове в електроенергийния сектор и в енергийната система като цяло. Ако в посочения доклад се стигне до заключението, че методиката не осигурява достатъчна наличност и финансова достъпност и не допринася съществено за намаляването на емисиите на парникови газове, интегрирането на енергийната система и постигането на целите на Съюза за 2030 г. за възобновяемите горива от небиологичен произход, Комисията следва да преразгледа методиката на Съюза и, когато е целесъобразно, да приеме делегиран акт за изменение на тази методика, за да се осигурят необходимите корекции на критериите с цел улесняване на разрастването на водородната промишленост.
- (82) С цел да се гарантира по-висока екологична ефективност на критериите на Съюза за устойчивост и намаление на емисиите на парникови газове за твърдите горива от биомаса, използвани в инсталации, произвеждащи топлинна енергия, електрическа енергия и енергия за охлаждане, минималният праг за приложимост на тези критерии следва да бъде намален от сегашните 20 MW на 7,5 MW.
- (83) Директива (ЕС) 2018/2001 укрепи рамката за устойчивост на биоенергията и за намаляване на емисиите на парникови газове като определи критерии за всички сектори на крайното потребление. С нея бяха определени специфични правила за биогоривата, течните горива и газообразните и твърдите горива от биомаса, произведени от горскостопанска биомаса, изискващи устойчивост на дейностите по дърводобив и отчитане на емисиите вследствие на непреки промени в земеползването. В съответствие с целите за опазване на биоразнообразието и предотвратяване на унищожаването на местообитанията съгласно Директива 92/43/ЕИО, Директива 2000/60/ЕО, Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁹⁾ и Директива 2009/147/ЕО, е необходимо да се постигне засилена защита на местообитанията с голяма степен на биоразнообразие и на богатите на въглерод местообитания, като например девствени и вековни гори, гори с висока степен на биоразнообразие, пасища, торфища и степни местности. Следователно следва да се въведат изключения и ограничения за извличане на горскостопанска

⁽²⁹⁾ Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. за създаване на рамка за действие на Общността в областта на политиката за морска среда (Рамкова директива за морска стратегия) (ОВ L 164, 25.6.2008 г., стр. 19).

биомаса от тези зони в съответствие с подхода за биогоривата, течните горива от биомаса и газообразните и твърдите горива от биомаса, произведени от селскостопанска биомаса, освен когато основаният на риска подход предвижда необходимите изключения и ограничения, а операторите предоставят необходимите гаранции. Освен това, при спазване на подходящи преходни периоди за целите на сигурността на инвестициите, критериите за намаляване на емисиите на парникови газове следва да бъдат приложени постепенно и за съществуващите инсталации на основата на биомаса, за да се гарантира, че производството на енергия от биомаса във всички такива инсталации води до намаляване на емисиите на парникови газове в сравнение с енергията, произведена от изкопаеми горива.

- (84) Критериите за устойчивост по отношение на добива на горскостопанска биомаса следва да бъдат допълнително уточнени в съответствие с принципите на устойчивото управление на горите. Това уточняване следва да има за цел да укрепи и изясни основания на риска подход по отношение на горскостопанската биомаса, като същевременно предостави на държавите членки пропорционални разпоредби, даващи възможност за целенасочено адаптиране на практиките, които могат да бъдат подходящи на местно равнище.
- (85) Държавите членки следва да гарантират, че използването от тяхна страна на горскостопанска биомаса за производство на енергия е съвместимо със задълженията им съгласно Регламент (ЕС) 2018/841 на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁰⁾. За тази цел държавите членки следва да извършват ориентирани към бъдещето оценки и да прилагат необходимите мерки, допълващи задълженията им съгласно Регламент (ЕС) 2018/1999.
- (86) С оглед на специфичното положение на най-отдалечените региони, посочено в член 349 от ДФЕС и характеризиращо се в енергийния сектор с изолираност, ограничени доставки и зависимост от изкопаеми горива, следва да се предвиди разширяване на дерогацията, която позволява на държавите членки да приемат специфични критерии, за да се гарантира допустимостта за финансово подпомагане за потреблението на определени твърди горива от биомаса в тези региони, така че тя да обхване и течни горива от биомаса и газообразни и твърди горива от биомаса. Всички специфични критерии следва да бъдат обективно обосновани от съображения за енергийна независимост на съответния най-отдалечен регион и за осигуряване на плавен преход към критериите за устойчивост, за енергийна ефективност и за намаление на емисиите на парникови газове в съответния най-отдалечен регион съгласно Директива (ЕС) 2018/2001.
- (87) Съюзът се ангажира да подобри екологичната, икономическата и социалната устойчивост на производството на горива от биомаса. Настоящата директива допълва другите законодателни актове на Съюза, и по-специално всеки законодателен акт относно дължимата грижа на дружествата във връзка с устойчивостта, с който се определят изисквания за надлежна проверка във веригата за създаване на стойност по отношение на неблагоприятното въздействие върху правата на човека или околната среда.
- (88) За да се намали административната тежест за производителите на възобновяеми горива и рециклирани въглеродни горива и за държавите членки, когато доброволни или национални схеми са признати от Комисията чрез акт за изпълнение като предоставящи доказателство или точни данни относно съответствието с критериите за устойчивост и намаляване на емисиите на парникови газове, както и с други изисквания, определени в посочените в настоящата директива изменящи разпоредби, държавите членки следва да приемат резултатите от сертифицирането, предоставено по такива схеми в обхвата на признаване от Комисията. За да се намали тежестта върху малките инсталации, държавите членки следва да могат да установят опростен доброволен механизъм за проверка за инсталации с обща топлинна мощност между 7,5 MW и 20 MW.
- (89) С цел да се намалят рисковете и да се предотвратят по-добре измамите във веригите на доставки на биоенергия и рециклирани въглеродни горива, Директива (ЕС) 2018/2001 предвижда ценни допълнения по отношение на прозрачността, проследимостта и надзора. В този контекст, базата данни на Съюза, която следва да бъде създадена от Комисията, има за цел да позволи проследяването на течни и газообразни възобновяеми горива и рециклирани въглеродни горива. Обхватът на базата данни следва да бъде разширен, така че да включва не само транспортните, но и всички други сектори на крайно потребление, в които се използват такива горива. Това разширяване има за цел да допринесе съществено за цялостния мониторинг на производството и потреблението на тези горива, като намали рисковете от двойно отчитане или нередности по веригите на доставки, обхванати от базата данни на Съюза. Освен това, за да се избегне рискът от подаване на едно и също заявление два пъти за един и същ газ от възобновяеми източници, следва да се отмени гаранцията за произход, издадена за всяка партида газ от възобновяеми източници, регистрирана в базата данни. Базата данни следва да бъде публично достъпна по открит, прозрачен и лесен за

⁽³⁰⁾ Регламент (ЕС) 2018/841 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за включването на емисиите и поглъщанията на парникови газове от земеползването, промените в земеползването и горското стопанство в рамката на областта на климата и енергетиката до 2030 г. и за изменение на Регламент (ЕС) № 525/2013 и Решение № 529/2013/ЕС (ОВ L 156, 19.6.2018 г., стр. 1).

ползване начин, като същевременно се спазват принципите на защита на личните данни и чувствителните търговски данни. Комисията следва да публикува годишни доклади относно информацията, подавана в базата данни на Съюза, включително количествата, географският произход и вида на изходните суровини за биогоривата, течните горива от биомаса и газообразните и твърдите горива от биомаса. Комисията и държавите членки следва да се стремят да работят по взаимовъзвръзването между базата данни на Съюза и съществуващите национални бази данни, което ще даде възможност за плавен преход, както и за двупосочност на базите данни. В допълнение към това повишаване на прозрачността и проследимостта на отделните пратки суровини и горива във веригата на доставки, наскоро приетият Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/996 на Комисията ⁽³¹⁾ засили изискванията за одит на сертифициращите органи и увеличи правомощията на сертифициращите органи за публичен надзор, включително възможността компетентните органи да имат достъп до документите и помещенията на икономическите оператори в рамките на своя надзорен контрол. Целостта на рамката за проверка, установена с Директива (ЕС) 2018/2001, беше съответно значително укрепена чрез допълване на одита от сертифициращите органи и базата данни на Съюза с капацитета за проверка и надзор на компетентните органи на държавите членки. Настоятелно се препоръчва държавите членки да използват и двете възможности за публичен надзор.

- (90) Комисията и държавите членки следва непрекъснато да се адаптират към най-добрите административни практики и да приемат подходящи мерки за опростяване на прилагането на Директива (ЕС) 2018/2001, като по този начин намаляват разходите за привеждане в съответствие за участниците и засегнатите сектори.
- (91) Трябва да бъдат установени подходящи разпоредби за борба с измамите, по-специално по отношение на използването на суровини на базата на отпадъци или използването на биомаса, за които е установено, че представляват висок риск от непреки промени в земеползването. Тъй като разкриването и възпирането на измамите са от съществено значение за предотвратяване на нелоялната конкуренция и нарастващото обезлесяване, включително в трети държави, следва да се въведе пълна и сертифицирана проследимост на тези суровини.
- (92) Поради това Директива (ЕС) 2018/2001 следва да бъде съответно изменена.
- (93) В Регламент (ЕС) 2018/1999 на много места се посочва обвързващата цел за Съюза за поне 32 % дял на енергията от възобновяеми източници, потребена в Съюза през 2030 г. Тъй като тази цел трябва да бъде повишена, за да се допринесе по ефективен начин за постигането на амбицията за намаляване на емисиите на парникови газове с 55 % до 2030 г., тези посочвания следва да бъдат изменени. Определените допълнителни изисквания за планиране и докладване няма да създадат нова система за планиране и докладване, но следва да се подчиняват на съществуващата рамка за планиране и докладване съгласно посочения регламент.
- (94) Обхватът на Директива 98/70/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽³²⁾ следва да бъде изменен, за да се избегне дублиране на регулаторните изисквания по отношение на целите за декарбонизация на транспортните горива и да се приведе в съответствие с Директива (ЕС) 2018/2001.
- (95) Определенията, установени в Директива 98/70/ЕО, следва да бъдат приведени в съответствие с тези, установени в Директива (ЕС) 2018/2001, за да се избегне прилагането на различни определения съгласно тези два акта.
- (96) Задълженията относно намаляването на емисиите на парникови газове и използването на биогорива в Директива 98/70/ЕО следва да бъдат заличени с цел рационализиране и избягване на двойното регулиране по отношение на въведените по-строги задължения за декарбонизация на транспортните горива, предвидени в Директива (ЕС) 2018/2001.
- (97) Задълженията относно мониторинга и докладването на намаленията на емисиите на парникови газове, определени в Директива 98/70/ЕО, следва да бъдат заличени с цел избягване на дублиране на регулирането на задълженията за докладване.

⁽³¹⁾ Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/996 на Комисията от 14 юни 2022 г. относно правилата за проверка на критериите за устойчивост и за намаление на емисиите на парникови газове и критериите за нисък риск от непреки промени в земеползването (ОВ L 168, 27.6.2022 г., стр. 1).

⁽³²⁾ Директива 98/70/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 октомври 1998 г. относно качеството на бензиновите и дизеловите горива и за изменение на Директива на Съвета 93/12/ЕИО (ОВ L 350, 28.12.1998 г., стр. 58).

- (98) Директива (ЕС) 2015/652 на Съвета ⁽³³⁾, в която се предоставят подробни правила за единното прилагане на член 7а от Директива 98/70/ЕО, следва да бъде отменена, тъй като става неприложима поради отмяната с настоящата директива на член 7а от Директива 98/70/ЕО.
- (99) По отношение на съставките на биологична основа в дизеловото гориво посочването в Директива 98/70/ЕО на дизелово гориво В7, което е дизелово гориво, съдържащо до 7 % метилови естери на мастни киселини (FAME), ограничава наличните възможности за постигане на по-високи цели за въвеждане на биогорива съгласно Директива (ЕС) 2018/2001. Това се дължи на факта, че почти цялото дизелово гориво, доставяно на Съюза, вече е от типа В7. Поради тази причина максималният дял на съставките на биологична основа трябва да се увеличи от 7 на 10 %. Поддържането на навлизането на дизелово гориво В10 на пазара, което е дизелово гориво, съдържащо до 10 % FAME, изисква равнище на защита В7 за 7 % FAME в дизеловото гориво в целия Съюз поради това, че значителна част от превозните средства са несъвместими с дизеловото гориво В10, което се очаква да бъде представено в парка до 2030 г. Това следва да бъде отразено в член 4, параграф 1, втора алинея от Директива 98/70/ЕО.
- (100) Преходните разпоредби следва да позволяват подредено продължаване на събирането на данни и изпълнението на задълженията за докладване по отношение на членовете на Директива 98/70/ЕО, заличени с настоящата директива.
- (101) Доколкото целите на настоящата директива, а именно намаляването на емисиите на парникови газове, енергийната зависимост и цените на енергията, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради мащаба на действието могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейски съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.
- (102) Съгласно Съвместната политическа декларация на държавите членки и на Комисията относно обяснителните документи от 28 септември 2011 г. ⁽³⁴⁾ държавите членки са поели ангажимент в обосновани случаи да прилагат към съобщението за своите мерки за транспониране един или повече документи, обясняващи връзката между елементите на дадена директива и съответстващите им части от националните инструменти за транспониране. По отношение на настоящата директива законодателите считат, че предоставянето на тези документи е обосновано, по-специално след решението на Съда на Европейския съюз по дело Комисия/Белгия ⁽³⁵⁾ (дело С-543/17).
- (103) С цел да се компенсира въведената с настоящата директива регулаторна тежест за гражданите, администрациите и предприятията, Комисията следва да прави преглед на регулаторната рамка в засегнатите сектори в съответствие с принципа на отмяна на предишни тежести при въвеждане на нови, посочен в съобщението на Комисията от 29 април 2021 г., озаглавено „По-добро регулиране: обединяване на силите за по-добро законотворчество“.

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Изменения на Директива (ЕС) 2018/2001

Директива (ЕС) 2018/2001 се изменя, както следва:

1) В член 2 вторият параграф се изменя, както следва:

а) точка 1 се заменя със следното:

„1) „енергия от възобновяеми източници“ или „възобновяема енергия“ означава енергия от възобновяеми неизкопаеми източници, а именно вятърна, слънчева (слънчева топлинна и слънчева фотоволтаична) и геотермална енергия, осмотична енергия, енергия от околната среда, енергия от приливите и отливите, енергия от вълните и друга океанска енергия, водноелектрическа енергия, биомаса, сметищен газ, газ от пречиствателни инсталации за отпадъчни води и биогаз;

⁽³³⁾ Директива (ЕС) 2015/652 на Съвета от 20 април 2015 г. за установяване на методи за изчисляване и на изисквания за докладване съгласно Директива 98/70/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно качеството на бензиновите и дизеловите горива (ОВ L 107, 25.4.2015 г., стр. 26).

⁽³⁴⁾ ОВ С 369, 17.12.2011 г., стр. 14.

⁽³⁵⁾ Решение на Съда от 8 юли 2019 г., Комисия/Белгия, С-543/17, ECLI:EU:C:2019:573.

- 1а) „промишлена обла дървесина“ означава дървени трупи, фурнирни трупи, кръгла или нацепена дървесна пулпа, както и всяка друга обла дървесина, която е подходяща за промишлени цели, с изключение на обла дървесина, чиито характеристики, като например дървесен вид, размери, липса на изкривявания и плътност на чеповете, я правят неподходяща за промишлена употреба, както е определено и надлежно обосновано от държавите членки съгласно съответното състояние на горите и пазарните условия;“;
- б) точка 4 се заменя със следното:
- „4) „брутно крайно потребление на енергия“ означава енергийните продукти, доставяни за енергийни цели на промишлеността, транспорта, домакинствата, услугите, включително обществените услуги, селското стопанство, горското стопанство и рибното стопанство, потреблението на електрическа енергия и топлинна енергия от енергийния сектор за целите на производството на електрическа и на топлинна енергия и загубите при разпределението и преноса на електрическа енергия и топлинна енергия;“;
- в) вмъкват се следните точки:
- „9а) „зона за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници“ означава конкретно място или зона, на сушата, в морето или във вътрешните води, което държава членка е определила като особено подходящо за инсталиране на централи за енергия от възобновяеми източници;
- 9б) „оборудване за слънчева енергия“ означава оборудване, което преобразува слънчевата енергия в топлинна или електрическа енергия, по-специално оборудване за производство на топлинна енергия от слънчева енергия и оборудване за производство на електрическа енергия от слънчева енергия;“;
- г) вмъкват се следните точки:
- „14а) „пазарна зона“ означава пазарна зона съгласно определението в член 2, точка 65 от Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета (*);
- 14б) „иновативна технология за енергия от възобновяеми източници“ означава технология за производство на енергия от възобновяеми източници, която подобрява поне по един начин съпоставима съвременна технология за енергия от възобновяеми източници или която прави използвана технология за енергия от възобновяеми източници, която не е напълно търговски реализирана или която предполага ясна степен на риск;
- 14в) „интелигентна измервателна система“ означава интелигентна измервателна система съгласно определението в член 2, точка 23 от Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета (**);
- 14г) „зарядна точка“ означава зарядна точка съгласно определението в член 2, точка 48 от Регламент (ЕС) 2023/1804 на Европейския парламент и на Съвета (***);
- 14д) „участник на пазара“ означава участник на пазара съгласно определението в член 2, точка 25 от Регламент (ЕС) 2019/943;
- 14е) „пазар на електроенергия“ означава пазари на електроенергия съгласно определението в член 2, точка 9 от Директива (ЕС) 2019/944;
- 14ж) „битова батерия“ означава самостоятелна акумулаторна батерия с номинален капацитет над 2 kWh, която е подходяща за инсталиране и използване в домашни условия;
- 14з) „акумулаторна батерия за електрически превозни средства“ означава акумулаторна батерия за електрически превозни средства съгласно определението в член 3, параграф 1, точка 14 от Регламент (ЕС) 2023/1542 на Европейския парламент и на Съвета (****);
- 14и) „индустриална батерия“ означава индустриална батерия съгласно определението в член 3, параграф 1, точка 13 от Регламент (ЕС) 2023/1542;
- 14й) „състояние на изправност“ означава състояние на изправност съгласно определението в член 3, параграф 1, точка 28 от Регламент (ЕС) 2023/1542;
- 14к) „степен на зареждане“ означава степен на зареждане съгласно определението в член 3, параграф 1, точка 27 от Регламент (ЕС) 2023/1542;

- 14л) „западена стойност за мощността“ означава динамичната информация, запаметена в системата за управление на батерията, която определя настройките за електрическата мощност, при които батерията следва да работи оптимално по време на зареждане или разреждане, така че да се оптимизират състоянието ѝ на изправност и експлоатационната ѝ употреба;
- 14м) „интелигентно зареждане“ означава операция по зареждане, при която електрическата енергия, подавана към батерията, се регулира динамично в реално време въз основа на информация, получена чрез електронна комуникация;
- 14н) „регулаторен орган“ означава регулаторен орган съгласно определението в член 2, точка 2 от Регламент (ЕС) 2019/943;
- 14о) „двупосочно зареждане“ означава двупосочно зареждане съгласно определението в член 2, точка 11 от Регламент (ЕС) 2023/1804;
- 14п) „зарядна точка с нормална мощност“ означава зарядна точка с нормална мощност съгласно определението в член 2, точка 37 от Регламент (ЕС) 2023/1804;
- 14р) „споразумение за закупуване на енергия от възобновяеми източници“ означава договор, по силата на който физическо или юридическо лице се съгласява да купува енергия от възобновяеми източници директно от производител, и който включва, но не се ограничава до споразумения за закупуване на електроенергия от възобновяеми източници и споразумения за закупуване на топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници;

(*) Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно вътрешния пазар на електроенергия (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 54).

(**) Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за изменение на Директива 2012/27/ЕС (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 125).

(***) Регламент (ЕС) 2023/1804 на Европейския парламент и на Съвета от 13 септември 2023 г. за разгръщането на инфраструктура за алтернативни горива и за отмяна на Директива 2014/94/ЕС (ОВ L 234, 22.9.2023 г., стр. 1).

(****) Регламент (ЕС) 2023/1542 на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2023 г. за батериите и негодните за употреба батерии, за изменение на Директива 2008/98/ЕО и Регламент (ЕС) 2019/1020 и за отмяна на Директива 2006/66/ЕО (ОВ L 191, 28.7.2023 г., стр. 1).“;

д) вмъкват се следните точки:

„18а) „промишленост“ означава предприятия и продукти, които попадат в обхвата на букви Б, В и Е и в обхвата на разделение 63, буква Ж от статистическата класификация на икономическите дейности (NACE REV.2), определени в Регламент (ЕО) № 1893/2006 на Европейския парламент и на Съвета (*);

18б) „неенергийна цел“ означава използването на горива като изходни суровини в промишлен процес, а не за производство на енергия;

(*) Регламент (ЕО) № 1893/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 г. за установяване на статистическа класификация на икономическите дейности NACE Rev. 2 и за изменение на Регламент (ЕО) № 3037/90 на Съвета, както и на някои ЕО регламенти относно специфичните статистически области (ОВ L 393, 30.12.2006 г., стр. 1).“;

е) вмъкват се следните точки:

„22а) „възобновяеми горива“ означава биогорива, течни горива от биомаса, газообразни и твърди горива от биомаса и възобновяеми горива от небиологичен произход;

22б) „енергийната ефективност на първо място“ означава енергийната ефективност на първо място съгласно определението в член 2, точка 18 от Регламент (ЕС) 2018/1999;“;

ж) точка 36 се заменя със следното:

„36) „възобновяеми горива от небиологичен произход“ означава течни и газообразни горива, чието енергийно съдържание се извлича от възобновяеми източници, различни от биомаса;“;

з) вмъкват се следните точки:

- „44а) „горски плантации“ означава горски плантации съгласно определението в член 2, точка 11 от Регламент (ЕС) 2023/1115 на Европейския парламент и на Съвета (*);
- 44б) „осмотична енергия“ означава енергия, създадена по естествен път вследствие на разликата в концентрацията на сол между две течности, например прясна вода и солена вода;
- 44в) „ефективност на системата“ означава изборът на енергийно ефективни решения, при което те също така дават възможност за икономически ефективен път на декарбонизация, допълнителна гъвкавост и ефективно използване на ресурсите;
- 44г) „съвместно разположени съоръжения за съхранение на енергия“ означава съоръжение за съхранение на енергия, комбинирано със съоръжение за производство на енергия от възобновяеми източници и свързано с една и съща точка за достъп до мрежата;
- 44д) „превозно средство, задвижвано със слънчева енергия“ означава моторно превозно средство със задвижване, включващо само периферни електрически машини в качеството на преобразувател на енергия с презареждаема електрическа система за съхранение на енергия, която може да бъде зареждана и от външен източник, както и с интегрирани в превозното средство фотоволтаични панели;

(*) Регламент (ЕС) 2023/1115 на Европейския парламент и на Съвета от 31 май 2023 г. за предоставянето на пазара на Съюза и за износа от Съюза на определени стоки и продукти, свързани с обезлесяване и деградация на горите, и за отмяна на Регламент (ЕС) № 995/2010 (ОВ L 150, 9.6.2023 г., стр. 206).“

2) Член 3 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. Държавите членки колективно осигуряват постигането през 2030 г. на поне 42,5 % дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия в Съюза.

Държавите членки колективно се стремят да увеличат дела на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия в Съюза до 45 % през 2030 г.

Държавите членки определят индикативна цел за иновативни технологии за енергия от възобновяеми източници от най-малко 5 % от новоинсталирани мощности за енергия от възобновяеми източници до 2030 г.“;

б) параграф 3 се заменя със следното:

„3. Държавите членки предприемат мерки, за да гарантират, че енергията от биомаса се произвежда по начин, който свежда до минимум неправомерното нарушаване на пазара на суровини за биомаса и неблагоприятното въздействие върху биологичното разнообразие, околната среда и климата. За тази цел те вземат предвид йерархията на отпадъците, посочена в член 4 от Директива 2008/98/ЕО, и осигуряват прилагането на принципа на каскадното използване на биомаса, с акцент върху схеми за подпомагане и при надлежно отчитане на националните специфики.

Държавите членки проектират схеми за подпомагане за енергията от биогорива, течни горива от биомаса и газообразни и твърди горива от биомаса по такъв начин, че да се избегне стимулирането на неустойчиви подходи и нарушаването на конкуренцията със секторите на материалите, с цел да се гарантира, че дървесната биомаса се използва според нейната най-висока икономическа и екологична добавена стойност съгласно следния ред на приоритетност:

- а) продукти от дървесина;
- б) удължаване на срока на експлоатация на продуктите от дървесина;
- в) повторна употреба;
- г) рециклиране;
- д) биоенергия; и
- е) обезвреждане.

За. Държавите членки могат да предоставят дерогации от принципа на каскадното използване на биомаса, посочен в параграф 3, когато това е необходимо, за да се гарантира сигурността на енергийните доставки. Държавите членки могат също така да предоставят дерогации от този принцип, когато местната промишленост не е в състояние в количествено или техническо отношение да използва горскостопанска биомаса за икономическа и екологична добавена стойност, която е по-висока от производството на енергия, за суровини, идващи от:

- а) необходимите дейности по управление на горите, имащи за цел да гарантират предтърговски операции по разреждане или извършвани в съответствие с националното законодателство за предотвратяване на горските пожари в области с висок риск;
- б) санитарна сеч след документиран естествен смущения; или
- в) дърводобив от определени гори, чиито характеристики не са подходящи за местните преработвателни съоръжения.

3б. Не по-често от веднъж годишно държавите членки нотифицират на Комисията обобщение на дерогациите от принципа на каскадното използване на биомаса съгласно параграф 3а, заедно с причините за тези дерогации и географския мащаб, за който те се прилагат. Комисията оповестява публично получените нотификации и може да изрази публично становище по отношение на всяка от тях.

3в. Държавите членки не предоставят пряко финансово подпомагане за:

- а) използването на дървесни трупи, фурнирни трупи, промишлена обла дървесина, пънове и корени за производство на енергия;
- б) производството на енергия от възобновяеми източници от изгаряне на отпадъци, освен ако задълженията за разделно събиране, установени в Директива 2008/98/ЕО, са спазени.

3г. Без да се засяга параграф 3, държавите членки не предоставят ново подпомагане, нито подновяват подпомагането за производството на електрическа енергия от горскостопанска биомаса в инсталации, произвеждащи само електрическа енергия, освен ако тази електрическа енергия не отговаря на поне едно от следните условия:

- а) тя е произведена в регион, посочен в териториален план за справедлив преход, създаден в съответствие с член 11 от Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета (*) поради зависимостта на региона от твърди изкопаеми горива, като той отговаря на съответните изисквания, определени в член 29, параграф 11 от настоящата директива;
- б) тя е произведена чрез улавяне и съхранение на CO₂ от биомаса и отговаря на изискванията, определени в член 29, параграф 11, втора алинея;
- в) тя се произвежда в най-отдалечен регион, както е посочено в член 349 от ДФЕС, за ограничен период и с цел постепенно намаляване във възможно най-голяма степен на използването на горскостопанска биомаса, без да се засяга достъпът до безопасна и сигурна енергия.

До 2027 г. Комисията публикува доклад за въздействието на схемите на държавите членки за подпомагане на биомасата, включително въздействието върху биоразнообразието, климата и околната среда и възможните нарушения на пазара, и оценява възможността за допълнителни ограничения по отношение на схемите за подпомагане за горскостопанска биомаса.

(*) Регламент (ЕС) 2021/1056 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г. за създаване на Фонда за справедлив преход (ОВ L 231, 30.6.2021 г., стр. 1).“;

в) вмъква се следният параграф:

„4а. Държавите членки установяват рамка, която може да включва схеми за подпомагане и мерки за улесняване на оползотворяването на споразуменията за закупуване на електрическа енергия от възобновяеми източници, позволяваща внедряването на електрическа енергия от възобновяеми източници до равнище, което е в съответствие с националния принос на държавата членка, посочен в параграф 2 от настоящия член, и с темп, който е в съответствие с индикативните криви, посочени в член 4, буква а), точка 2 от Регламент (ЕС) 2018/1999. По-специално тази рамка води до преодоляване на оставащите пречки пред постигането на високо равнище на снабдяване с електрическа енергия от възобновяеми източници, включително пречките, свързани с процедурите за издаване на разрешителни и с разработването на необходимата инфраструктура за пренос, разпределение и съхранение, включително съвместно разположени съоръжения за съхранение на енергия. При разработването на

тази рамка държавите членки вземат предвид допълнителната електрическа енергия от възобновяеми източници, необходима за задоволяване на търсенето в сектора на транспорта, промишлеността, строителството и топлинната енергия и енергията за охлаждане, както и за производството на възобновяеми горива от небиологичен произход. Държавите членки могат да включват обобщение на политиките и мерките по линия на тази рамка и оценка на прилагането им съответно в своите интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата, представяни съгласно членове 3 и 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999, и в своите интегрирани национални доклади за напредъка в областта на енергетиката и климата, представяни съгласно член 17 от посочения регламент.“

3) Член 7 се изменя, както следва:

а) в параграф 1 втора алинея се заменя със следното:

„По отношение на първа алинея, букви а), б) или в) газът и електрическата енергия от възобновяеми източници се вземат предвид само веднъж за целите на изчисляването на дела на брутното крайно потребление на енергия от възобновяеми източници.

Енергията, произведена от възобновяеми горива от небиологичен произход, се отчита в сектора — електроенергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане или транспорт — в който е потребена.

Без да се засяга трета алинея, държавите членки могат да се договарят, чрез специално споразумение за сътрудничество, да отчитат изцяло или частично енергията от възобновяеми горива от небиологичен произход, потреблявана в една държава членка, в дела на брутното крайно потребление на енергия от възобновяеми източници в държавата членка, в която тези горива са произведени. За да се следи дали едни и същи възобновяеми горива от небиологичен произход не се отчитат както в държавата членка, в която са произведени, така и в държавата членка, в която са потребени, и за да се регистрира отчетеното количество, държавите членки нотифицират Комисията за всяко такова споразумение за сътрудничество. Споразумението за сътрудничество включва количеството възобновяеми горива от небиологичен произход, което трябва да се отчита общо и за всяка отделна държава членка, и датата, на която споразумението за сътрудничество влиза в сила.“;

б) в параграф 2 първата алинея се заменя със следното:

„2. За целите на параграф 1, първа алинея, буква а) брутното крайно потребление на електрическа енергия от възобновяеми източници се изчислява като количеството електрическа енергия, произведено в държава членка от възобновяеми източници, включително производството на електрическа енергия от потребители на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници и общности за възобновяема енергия и електрическата енергия от възобновяеми горива от небиологичен произход, с изключение на производството на електрическа енергия в помпено-акумулиращи водноелектрически централи от предварително изпомпвана на горното ниво вода, както и електрическа енергия, използвана за производство на възобновяеми горива от небиологичен произход.“;

в) в параграф 4 буква а) се заменя със следното:

„а) Крайното потребление на енергия от възобновяеми източници в транспортния сектор се изчислява като сумата от всички биогорива, биогаз и възобновяеми горива от небиологичен произход, потребени в транспортния сектор. Това включва възобновяеми горива, доставяни на международни морски бункери.“

4) Член 9 се изменя, както следва:

а) вмъква се следният параграф:

„1а. До 31 декември 2025 г. всяка държава членка се ангажира да създаде рамка за сътрудничество относно съвместни проекти с една или повече други държави членки за производство на енергия от възобновяеми източници, при спазване на следните условия:

- а) до 31 декември 2030 г. държавите членки полагат усилия да се споразумеят за създаването на поне два съвместни проекта;
- б) до 31 декември 2033 г. държавите членки с годишно потребление на електроенергия над 100 TWh полагат усилия да се споразумеят относно създаването на трети съвместен проект.

Определянето на съвместни проекти за производство на енергия от възобновяеми източници в морето съответства на потребностите, установени в посочените в член 14, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2022/869 на Европейския парламент и на Съвета (*) стратегически планове за развитие на интегрирани мрежи на високо равнище, разположени в морето, за всеки морски басейн, и в десетгодишния план за развитие на мрежата в рамките на целия Съюз, посочен в член 30, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) 2019/943, но може да надхвърля тези потребности и да включва местни и регионални органи и частни предприятия.

Държавите членки работят за справедливо разпределение на разходите и ползите от съвместните проекти. За тази цел държавите членки взимат предвид в съответното споразумение за сътрудничество всички съответни разходи и ползи от съвместния проект.

Държавите членки нотифицират Комисията за споразуменията за сътрудничество, включително датата, на която се очаква съвместните проекти да започнат да се осъществяват. За проекти, финансирани от национални вноски по механизма на Съюза за финансиране на енергията от възобновяеми източници, създаден с Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/1294 на Комисията (**), се счита, че изпълняват посочените в първа алинея задължения за участващите държави членки.

- (*) Регламент (ЕС) 2022/869 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2022 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура, за изменение на регламенти (ЕО) № 715/2009, (ЕС) 2019/942 и (ЕС) 2019/943 и на директиви 2009/73/ЕО и (ЕС) 2019/944 и за отмяна на Регламент (ЕС) № 347/2013 (ОВ L 152, 3.6.2022 г., стр. 45).
- (**) Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/1294 на Комисията от 15 септември 2020 г. относно механизма за финансиране на възобновяемата енергия в Съюза (ОВ L 303, 17.9.2020 г., стр. 1).“;

б) вмъква се следният параграф:

„7а. Въз основа на индикативните цели за производство на енергия от възобновяеми източници в морето, които ще бъдат внедрени във всеки морски басейн, определени в съответствие с член 14 от Регламент (ЕС) 2022/869, съответните държави членки публикуват информация относно обемите на енергия от възобновяеми източници в морето, които планират да постигнат чрез търгове, като вземат предвид техническата и икономическата осъществимост на мрежовата инфраструктура и дейностите, които вече се извършват. Държавите членки се стремят да разпределят пространство за проекти за енергия от възобновяеми източници в морето в своите морски пространствени планове, като вземат предвид дейностите, които вече се извършват в засегнатите райони. С цел да се улесни издаването на разрешения за съвместни проекти за производство на възобновяема енергия в морето, държавите членки намаляват сложността и повишават ефикасността и прозрачността на процедурата за издаване на разрешения, засилват сътрудничеството помежду си и, когато е целесъобразно, създават единно звено за контакт. За да засилят общественото одобрение, държавите членки могат да включат общностите за енергия от възобновяеми източници в съвместни проекти за производство на енергия от възобновяеми източници в морето.“

5) Член 15 се изменя, както следва:

а) в параграф 1 първа алинея се заменя със следното:

„1. Държавите членки гарантират, че националните правила относно разрешителните, сертификационните и лицензионните процедури, прилагани по отношение на централите, както и свързаните с тях преносни и разпределителни мрежи, за производство на електрическа енергия, топлинна енергия или енергия за охлаждане от възобновяеми източници, както и по отношение на процеса на преобразуване на биомаса в биогорива, течни горива от биомаса, газообразни и твърди горива от биомаса или други енергийни продукти, а също и по отношение на възобновяеми горива от небиологичен произход, са пропорционални и необходими и допринасят за спазването на принципа за поставяне на енергийната ефективност на първо място.“;

б) параграфи 2 и 3 се заменят със следното:

„2. Държавите членки ясно определят всички технически спецификации, които трябва да бъдат спазени от съоръженията и системите за енергия от възобновяеми източници, за да се ползват от схемите за подпомагане и да са допустими за участие в обществени поръчки. Когато съществуват хармонизирани стандарти или европейски стандарти, включително технически еталони, установени от европейските организации по стандартизация, тези технически спецификации се изразяват при съобразяване с тези стандарти. Отдава се приоритет на хармонизирани стандарти, препратките към които са публикувани в *Официален вестник на Европейския съюз* в подкрепа на правото на Съюза, включително Регламент (ЕС) 2017/1369 на Европейския парламент и на Съвета (*) и Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (**). При липсата на такива се използват други хармонизирани стандарти и европейски стандарти в този ред. Такива технически спецификации не трябва да предписват къде съоръженията и системите да бъдат сертифицирани и не трябва да пречат за правилното функциониране на вътрешния пазар.

2а. Държавите членки насърчават изпитването на новаторски технологии за производство, обмен и съхранение на енергия от възобновяеми източници чрез пилотни проекти в реални условия за ограничен период от време, в съответствие с приложимото право на Съюза и придружени от подходящи предпазни мерки, за да се гарантира сигурното функциониране на енергийната система и да се избегне непропорционално въздействие върху функционирането на вътрешния пазар, под надзора на компетентен орган.

3. Държавите членки гарантират, че техните компетентни органи на национално, областно и местно равнище включват разпоредби за интегриране и съответно разпространение на енергия от възобновяеми източници, включително за потребление на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници или в рамките на общности за енергия от възобновяеми източници, както и за оползотворяване на неизбежна отпадна топлина и студ при планирането, включително ранното пространствено планиране, проектирането, изграждането и модернизирането на селищна инфраструктура, промишлени, търговски или жилищни зони и енергийна и транспортна инфраструктура, включително електроенергийни мрежи, районни отоплителни и охладителни мрежи, газови мрежи, както и мрежи за алтернативни горива. По-конкретно държавите членки насърчават местните и регионалните административни органи да включват топлинната енергия и енергията за охлаждане от възобновяеми източници при планирането на градската инфраструктура, когато това е целесъобразно, и да се консултират с мрежовите оператори, с цел да се отрази въздействието на програмите в областта на енергийната ефективност и оптимизацията на потреблението, както и на специфичните разпоредби относно потреблението на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници и общностите за възобновяема енергия, върху плановете за развитие на инфраструктурата на мрежовите оператори.

(*) Регламент (ЕС) 2017/1369 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2017 г. за определяне на нормативна рамка за енергийно етикетане и за отмяна на Директива 2010/30/ЕС (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 1).

(**) Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за създаване на рамка за определяне на изискванията за екодизайн към продукти, свързани с енергопотреблението (ОВ L 285, 31.10.2009 г., стр. 10).“;

в) параграфи 4—7 се заличават;

г) параграф 8 се заменя със следното:

„8. Държавите членки оценяват регулаторните и административни пречки пред дългосрочните споразумения за закупуване на енергия от възобновяеми източници и премахват необосновани пречки пред и насърчават оползотворяването на такива споразумения, включително чрез проучване по какъв начин могат да се намалят свързаните с тях финансови рискове, по-специално чрез използване на кредитни гаранции. Държавите членки гарантират, че тези споразумения не са предмет на непропорционални или дискриминационни процедури или такси и че всички свързани с тях гаранции за произход могат да бъдат прехвърлени на купувача на енергия от възобновяеми източници съгласно споразумението за закупуване на енергия от възобновяеми източници.

Държавите членки описват своите политики и мерки за насърчаване на възприемането на споразумения за закупуване на енергия от възобновяеми източници в своите интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата, представяни съгласно членове 3 и 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999, и в своите интегрирани национални доклади за напредъка в областта на енергетиката и климата, представяни съгласно член 17 от посочения регламент. Те също така предоставят в посочените доклади за напредъка указание за производството на енергия от възобновяеми източници, което се подкрепя чрез споразуменията за закупуване на енергия от възобновяеми източници.

След оценката, посочена в първа алинея, Комисията анализира пречките за сключването на дългосрочни споразумения за закупуване на енергия от възобновяеми източници, по-специално за прилагането на трансгранични споразумения за закупуване на електрическа енергия от възобновяеми източници, и издава насоки за премахването на тези пречки.

9. До 21 ноември 2025 г. Комисията преценява дали са необходими допълнителни мерки за подпомагане на държавите членки при прилагането на процедурите за издаване на разрешения, предвидени в настоящата директива, включително чрез разработване на индикативни ключови показатели за ефективност.“

6) Въмъкват се следните членове:

„Член 15а

Интегриране на използването на енергия от възобновяеми източници в сградите

1. За да насърчат производството и използването на енергия от възобновяеми източници в строителния сектор, държавите членки определят индикативен национален дял на енергията от възобновяеми източници, произведена на място или в близост, както и на енергията от възобновяеми източници, идваща от мрежата, в крайното потребление на енергия в техния строителен сектор за 2030 г., която е в съответствие с индикативната цел за поне 49 % дял на енергията от възобновяеми източници в строителния сектор в крайното потребление на енергия на Съюза в сградите за 2030 година. Държавите членки включват своя индикативен национален дял в интегрираните национални планове в областта на енергетиката и климата, представяни съгласно членове 3 и 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999, както и информация за начина, по който планират да го постигнат.

2. Държавите членки могат да отчитат отпадната топлина и студ за индикативния национален дял, посочен в параграф 1, до максимум 20 % от този дял. Ако решат да направят това, индикативният национален дял се увеличава с половината от процента на отпадна топлина и студ, отчитан към този дял.

3. Държавите членки въвеждат подходящи мерки в своята национална уредба и строителни правилници и, когато е приложимо, в своите схеми за подпомагане, за да увеличат дела на електрическата енергия, топлинната енергия и енергията за охлаждане от възобновяеми източници, произведена на място или в близост, както и такава, идваща от мрежата, в сградния фонд. Тези мерки може да включват национални мерки, свързани със значително увеличаване на потреблението на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници, общности за възобновяема енергия, съхранение на енергия на местно равнище, интелигентно и двупосочно зареждане, други услуги за гъвкавост, като например оптимизация на потреблението, и в комбинация с подобрения на енергийната ефективност, свързани с комбинираното производство на енергия и с основни ремонти, които увеличават броя на сградите с близко до нулево нетно потребление на енергия и сградите, които надхвърлят минималните изисквания за енергийните характеристики, предвидени в член 4 от Директива 2010/31/ЕС.

За да постигнат индикативния дял на енергия от възобновяеми източници, предвиден в параграф 1, държавите членки изискват в своята национална уредба и строителни правилници, а когато е приложимо и в своите схеми за подпомагане или чрез други средства с равностоен ефект използването на минимални нива на енергия от възобновяеми източници, произведена на място или в близост, както и такава, идваща от мрежата, в новите сгради, както и в построени сгради, по които се извършва основен ремонт или подновяване на отоплителната система, в съответствие с Директива 2010/31/ЕС, когато това е икономически, технически и функционално осъществимо. Държавите членки позволяват тези минимални равнища да бъдат изпълнени чрез, *inter alia*, ефективни районни отоплителни и охладителни системи.

За съществуващи сгради изискванията по първа алинея се прилагат за въоръжените сили само доколкото прилагането им не е в противоречие с естеството и основната цел на дейността на въоръжените сили и с изключение на материалите, които се използват изключително за военни цели.

4. Държавите членки гарантират, че обществените сгради на национално, областно и местно равнище изпълняват ролята на образец по отношение на дела на използваната енергия от възобновяеми източници в съответствие с член 9 от Директива 2010/31/ЕС и член 5 от Директива 2012/27/ЕС. Държавите членки могат да позволят това задължение да бъде изпълнено чрез, *inter alia*, осигуряване на използването на покривите на обществени или смесени публично-частни сгради от трети страни за инсталации, произвеждащи енергия от възобновяеми източници.

5. Когато се прецени за уместно, държавите членки могат да насърчават сътрудничеството между местните органи и общностите за възобновяема енергия в строителния сектор, по-специално чрез използването на обществени поръчки.

6. За да се постигне индикативният дял на енергия от възобновяеми източници, предвиден в параграф 1, държавите членки насърчават използването на отоплителни и охладителни системи и съоръжения на основата на енергия от възобновяеми източници и могат да насърчават иновативни технологии, като интелигентни и отоплителни и охладителни системи и съоръжения на основата на енергия от възобновяеми източници, допълнени, където е приложимо, с интелигентно управление на енергийното потребление в сградите. За тази цел държавите членки използват всички подходящи мерки, инструменти и стимули, включително енергийни етикети, разработени съгласно Регламент (ЕС) 2017/1369, сертификати за енергийни характеристики, създадени съгласно член 11 от Директива 2010/31/ЕС, и други подходящи сертификати или стандарти, разработени на равнището на Съюза или на национално равнище, и осигуряват предоставянето на подходяща информация и консултации относно алтернативи, които се основават на възобновяеми енергийни източници и са с висока енергийна ефективност, както и относно наличните финансови инструменти и стимули за насърчаване на по-висок темп на замяна на стари отоплителни системи и нарастващо преминаване към решения, основани на възобновяема енергия.

Член 15б

Картографиране на зоните, необходими за националния принос за постигане на общата цел на Съюза за енергия от възобновяеми източници за 2030 г.

1. До 21 май 2025 г. държавите членки извършват координирано картографиране за внедряването на енергия от възобновяеми източници на тяхна територия, за да установят местния потенциал и наличната земна повърхност, подпочвени, морски или вътрешноводни зони, които са необходими за разполагането на централи за енергия от възобновяеми източници, и свързаната с тях инфраструктура, като например мрежи и съоръжения за съхранение, включително съхранение на топлинна енергия, които са необходими за постигане най-малко на техния национален принос за постигане на общата цел на Съюза за енергия от възобновяеми източници за 2030 г., заложена в член 3, параграф 1 от настоящата директива. За тази цел, държавите членки могат да използват или да се опират на своите съществуващи документи или планове за пространствено планиране, включително морските пространствени планове, изготвени съгласно Директива 2014/89/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ *. Държавите членки осигуряват координацията между всички съответни национални, регионални и местни органи и субекти, включително мрежовите оператори, при картографирането на необходимите зони, когато това е целесъобразно.

Държавите членки гарантират, че тези зони, включително съществуващите централи за енергия от възобновяеми източници и механизмите за сътрудничество, се съобразяват с прогнозните криви и общата планирана инсталирана мощност за технология за енергия от възобновяеми източници, определени в техните национални планове в областта на енергетиката и климата, представени съгласно членове 3 и 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999.

2. За целите на набелязването на зоните, посочени в параграф 1, държавите членки вземат предвид, по-специално:

- а) наличието на енергия от възобновяеми източници и потенциала за производство на енергия от възобновяеми източници на различните видове технологии в зоните на земната повърхност, в подпочвените, морските или вътрешноводните зони;
- б) прогнозираното потребление на енергия, като се вземат предвид потенциалната гъвкавост на активната оптимизация на потреблението, очакваното повишаване на ефективността и интеграцията на енергийната система;
- в) наличието на съответната енергийна инфраструктура, включително мрежи, съоръжения за съхранение и други инструменти за гъвкавост или способността за създаване или модернизиране на такава мрежова инфраструктура и такива съоръжения за съхранение.

3. Държавите членки благоприятстват многоцелевото използване на зоните, посочени в параграф 1. Проектите за енергия от възобновяеми източници са съвместими с вече съществуващите употреби на тези зони.

4. Държавите членки периодично преразглеждат и, когато е необходимо, актуализират зоните, посочени в параграф 1, по-конкретно в контекста на актуализирането на техните национални планове в областта на енергетиката и климата, представяни съгласно членове 3 и 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999.

Член 15в

Зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници

1. До 21 февруари 2026 г. държавите членки гарантират, че компетентните органи приемат един или повече планове за определяне, като подгрупа от зоните, посочени в член 15б, параграф 1, на зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници за един или повече видове възобновяеми енергийни източници. Държавите членки могат да изключат централите на основата на изгаряне на биомаса и водноелектрическите централи. В тези планове компетентните органи:

- a) определят достатъчно хомогенни сухоземни, вътрешноводни и морски зони, в които не се очаква внедряването на конкретен вид или конкретни видове възобновяеми енергийни източници да окаже значително въздействие върху околната среда, с оглед на особеностите на избраната зона, като:
- i) отдават приоритет на изкуствени и застроени площи като покриви и фасади на сгради, транспортна инфраструктура и тяхната пряка заобикаляща ги среда, зони за паркиране, земеделски стопанства, площадки за отпадъци, промишлени обекти, рудници, изкуствени вътрешни водни басейни, езера или резервоари и, когато е целесъобразно, обекти за пречистване на градски отпадъчни води, както и земи с влошено качество, които не могат да се използват в селското стопанство;
 - ii) изключват защитени зони по „Натура 2000“ и зоните, определени съгласно националните схеми за опазване на природата и на биологичното разнообразие, големите миграционни маршрути за птици и морски бозайници, както и други зони, които се определят с помощта на карти на чувствителните области и на инструментите, посочени в точка iii), с изключение на изкуствените и застроени площи, разположени в тези зони, като покриви, зони за паркиране и транспортна инфраструктура;
 - iii) използват всички подходящи и пропорционални инструменти и набори от данни, за да определят зоните, в които централите за производство на енергия от възобновяеми източници няма да окажат значително въздействие върху околната среда, включително картографиране на чувствителните области на дивата флора и фауна, като същевременно вземат предвид наличните данни в контекста на развитието на съгласувана мрежа „Натура 2000“, както по отношение на типовете местообитания и видовете съгласно Директива 92/43/ЕИО на Съвета ⁽²⁾*, така и по отношение на птиците и зоните, защитени съгласно Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽³⁾*;
- б) установяват подходящи правила за зоните за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, включително относно ефективни мерки за смекчаване, които трябва да бъдат приети при инсталирането на централи за енергия от възобновяеми източници и съвместно разположени съоръжения за съхранение на енергия, както и активи, необходими за свързването на такива централи и съоръжения за съхранение на енергия към мрежата, с цел да избегнат неблагоприятното въздействие върху околната среда, което би могло да възникне, или, когато това не е възможно, значително да го намалят, като гарантират когато е целесъобразно, че по пропорционален и своевременен начин се прилагат подходящи мерки за смекчаване, за да се гарантира спазването на задълженията, установени в член 6, параграф 2 и член 12, параграф 1 от Директива 92/43/ЕИО, член 5 от Директива 2009/147/ЕИО и член 4, параграф 1, буква а), точка i) от Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾*, както и за да се избегне влошаване на състоянието и да се постигне добро екологично състояние или добър екологичен потенциал в съответствие с член 4, параграф 1, буква а) от Директива 2000/60/ЕО.

Правилата, посочени в първа алинея, буква б), са насочени към специфичните особености на всяка идентифицирана зона за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, към вида или видовете технологии за енергия от възобновяеми източници, които трябва да бъдат внедрени във всяка зона, и към установеното въздействие върху околната среда.

Спазването на правилата, посочени в първа алинея, буква б) от настоящия параграф, и прилагането на подходящи мерки за смекчаване от страна на отделни проекти води до презумпцията, че те не са в нарушение на тези разпоредби, без да се засяга член 1 ба, параграфи 4 и 5 от настоящата директива. Когато новаторски смекчаващи мерки за предотвратяване във възможно най-голяма степен на случаите на смърт или обезпокояване на видове, защитени съгласно директиви 92/43/ЕИО и 2009/147/ЕО, или на всяко друго въздействие върху околната среда, не са били изпитани в широк мащаб по отношение на тяхната ефективност, държавите членки могат да разрешат използването им в един или няколко пилотни проекта за ограничен период от време, при условие че ефективността на тези мерки за смекчаване на последиците се следи отблизо и незабавно се предприемат подходящи стъпки, в случай че те се окажат неефективни.

Компетентните органи обясняват в определящите зоните за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници планове, посочени в първа алинея, оценката, извършена за определяне на всяка зона за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, въз основа на критериите, посочени в първа алинея, буква а), както и за определяне на подходящите мерки за смекчаване на последиците.

2. Преди да бъдат приети, плановите за определяне на зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници се подлагат на екологична оценка съгласно Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽²⁾*, и ако е вероятно да имат значително въздействие върху защитени зони по „Натура 2000“ — на съответната оценка съгласно член 6, параграф 3 от Директива 92/43/ЕИО.

3. Държавите членки определят размера на зоните за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, с оглед на особеностите и изискванията на вида или видовете технологии, за които определят зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници. Като запазват правото си на преценка при вземането на решения относно размера на тези зони, държавите членки се стремят да гарантират, че комбинираният размер на тези зони е значителен и те да допринасят за постигането на целите, определени в настоящата директива. Плановите за определяне на зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, посочени в параграф 1, първа алинея от настоящия член, се оповестяват публично и се преразглеждат периодично при целесъобразност, по-специално при актуализирането на интегрираните национални планове в областта на енергетиката и климата, представени съгласно членове 3 и 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999.

4. До 21 май 2024 г. държавите членки могат да обявят за зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници конкретни зони, които вече са определени за зони, подходящи за ускорено внедряване на един или повече видове технологии за енергия от възобновяеми източници, ако са изпълнени всички изброени по-долу условия:

- а) тези зони са извън защитените зони по „Натура 2000“, зоните, определени съгласно националните схеми за опазване на природата и биологичното разнообразие и установените миграционни маршрути на птиците;
- б) плановите за определяне на такива зони са били подложени на стратегическа екологична оценка съгласно Директива 2001/42/ЕО, и, когато е целесъобразно, на оценка съгласно член 6, параграф 3 от Директива 92/43/ЕО;
- в) в проектите, разположени в тези зони, се прилагат подходящи и пропорционални правила и мерки за справяне с неблагоприятното въздействие върху околната среда, което може да възникне.

5. Компетентните органи прилагат процедурата за издаване на разрешения и сроковете, посочени в член 16а, за отделните проекти в зоните за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници.

Член 15з

Участие на обществеността

1. Държавите членки гарантират участието на обществеността по отношение на плановите за определяне на зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, посочени в член 15в, параграф 1, първа алинея, в съответствие с член 6 от Директива 2001/42/ЕО, включително като идентифицират обществените групи които са засегнати или е вероятно да бъдат засегнати.

2. Държавите членки насърчават общественото приемане на проектите за енергия от възобновяеми източници чрез пряко и непряко участие на местните общности в тези проекти.

Член 15д

Зони за мрежова инфраструктура и инфраструктура за съхранение, необходими за интегриране на енергията от възобновяеми източници в електроенергийната система

1. Държавите членки могат да приемат един или повече планове за определяне на специални зони за инфраструктура за разгръщането на проекти за мрежи и съхранение, необходими за интегриране на енергията от възобновяеми източници в електроенергийната система, когато не се очаква това разгръщане да окаже значително въздействие върху околната среда, това въздействие може да бъде надлежно смекчено или, когато това не е възможно, компенсирано. Целта на тези зони е подкрепа и допълване на зоните за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници. Тези планове:

- а) избягват за проекти за електроенергийни мрежи защитените зони по „Натура 2000“ и зоните, определени съгласно националните схеми за опазване на природата и биологичното разнообразие, освен ако няма пропорционални алтернативи за тяхното внедряване, като се вземат предвид целите на защитената зона;

- б) за проекти за съхранение - изключват защитените зони по „Натура 2000“ и зоните, определени съгласно националните схеми за защита;
- в) осигуряват полезни взаимодействия с определянето на зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници;
- г) подлежат на екологична оценка съгласно Директива 2001/42/ЕО, и, когато е приложимо, на оценка съгласно член 6, параграф 3 от Директива 92/43/ЕО; и
- д) установяват подходящи и пропорционални правила, включително относно пропорционални мерки за смекчаване, които да бъдат приети за разработването на проекти за мрежи и съхранение, за да се избегнат неблагоприятното въздействие върху околната среда, което може да възникне, или, ако това не е възможно, да го намалят значително.

При изготвянето на такива планове държавите членки се консултират със съответните оператори на инфраструктурни системи.

2. Чрез дерогация от член 2, параграф 1 и член 4, параграф 2 от Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ^{(6)*} и приложение I, точка 20 и приложение II, точка 3, буква б) към същата директива и чрез дерогация от член 6, параграф 3 от Директива 92/43/ЕО държавите членки могат, когато това е обосновано, включително когато е необходимо за ускоряване на внедряването на енергия от възобновяеми източници за постигане на целите на Съюза в областта на климата и на енергията от възобновяеми източници, да освобождават проектите за мрежи и за съхранение на енергия, които са необходими за интегриране на енергията от възобновяеми източници в електроенергийната система, от оценката на въздействието върху околната среда съгласно член 2, параграф 1 от Директива 2011/92/ЕС, от оценка на тяхното въздействие върху обектите по „Натура 2000“ съгласно член 6, параграф 3 от Директива 92/43/ЕО и от оценката на тяхното въздействие върху опазването на видовете съгласно член 12, параграф 1 от Директива 92/43/ЕО и съгласно член 5 от Директива 2009/147/ЕО, при условие че проектът за мрежи или за съхранение е разположен в специална инфраструктурна зона, определена в съответствие с параграф 1 от настоящия член, и че е в съответствие с установените съгласно параграф 1, буква д) от настоящия член правила, включително относно пропорционалните мерки за смекчаване, които трябва да бъдат приети. Държавите членки могат да допускат такива освобождавания и във връзка с инфраструктурни зони, които са определени преди 20 ноември 2023 г., ако те са били предмет на екологична оценка съгласно Директива 2001/42/ЕО. Тези дерогации не се прилагат за проекти, които е вероятно да имат значително въздействие върху околната среда в друга държава членка, или когато държава членка, за която има вероятност да бъде засегната в значителна степен, поиска това, както е предвидено в член 7 от Директива 2011/92/ЕС.

3. Когато държава членка освобождава проекти за мрежи и съхранение в съответствие с параграф 2 от настоящия член от оценките по посочения параграф, компетентните органи на тази държава членка извършват процес на скрининг на проектите, които са разположени в специални инфраструктурни зони. Този процес на скрининг се основава на съществуващите данни от оценката на въздействието върху околната среда съгласно Директива 2001/42/ЕО. Компетентните органи може да поискат от заявителя да предостави допълнителна налична информация. Този процес на скрининг се извършва и приключва в срок от 30 дни. Неговата цел е да се установи дали има голяма вероятност някой от тези проекти да доведе до значителни непредвидени неблагоприятни последици, с оглед на чувствителното естество на околната среда в географските райони, в които са разположени, които не са били установени по време на екологичната оценка на плана или плановите за определяне на специални зони, извършена съгласно Директива 2001/42/ЕО, и когато е целесъобразно, съгласно Директива 92/43/ЕО.

4. Когато процесът на скрининг установи, че има голяма вероятност даден проект да доведе до значителни непредвидени неблагоприятни последици, посочени в параграф 3, компетентният орган гарантира, въз основа на съществуващите данни, че за справяне с тях се прилагат целесъобразни и пропорционални мерки за смекчаване на тези последици. Когато не е възможно да се приложат тези мерки за смекчаване на последиците, компетентният орган гарантира, че операторът приема подходящи компенсаторни мерки за справяне с тези последици, които когато не са налице други пропорционални компенсаторни мерки, могат да бъдат под формата на парична компенсация за програми за защита на видовете, за да се гарантира или подобри природозащитният статус на засегнатите видове.

5. Когато за интегрирането на енергията от възобновяеми източници в електроенергийната система е необходим проект за подсилване на мрежовата инфраструктура във или извън нарочно определените инфраструктурни зони и този проект за интегриране подлежи на процес на скрининг, извършван съгласно параграф 3 от настоящия член, на определяне дали проектът изисква оценка на въздействието върху околната среда, или на оценка на въздействието върху околната среда съгласно член 4 от Директива 2011/92/ЕС, този процес на скрининг, определяне или оценка на въздействието върху околната среда се ограничава до потенциалното въздействие, произтичащо от промяната или разширяването в сравнение с първоначалната мрежова инфраструктура.

(¹)* Директива 2014/89/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. за установяване на рамка за морско пространствено планиране (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 135).

(²)* Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7).

(³)* Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно опазването на дивите птици (ОВ L 20, 26.1.2010 г., стр. 7).

(⁴)* Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1).

(⁵)* Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 г. относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда (ОВ L 197, 21.7.2001 г., стр. 30).

(⁶)* Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (ОВ L 26, 28.1.2012 г., стр. 1).“

7) Член 16 се заменя със следното:

„Член 16

Организация и основни принципи на процедурата за издаване на разрешения

1. Процедурата за издаване на разрешения обхваща всички съответни административни разрешения за строеж, модернизиране и експлоатация на централи за енергия от възобновяеми източници, включително тези, комбиниращи различни възобновяеми източници на енергия, на термопомпи, и съвместно разположени съоръжения за съхранение на енергия, включително съоръжения за електрическа и топлинна енергия, както и на активите, необходими за свързването на такива централи и съоръжения за съхранение на енергия към мрежата и за интегрирането на енергия от възобновяеми източници в мрежите за топлинна енергия и енергия за охлаждане, включително разрешенията за свързване към мрежата и, когато е необходимо, екологичните оценки. Процедурата за издаване на разрешения включва всички административни етапи от потвърждаването на пълнотата на заявлението за разрешение в съответствие с параграф 2 до уведомяването за окончателното решение относно резултата от процедурата за издаване на разрешения от съответния компетентен орган или органи.

2. В рамките на 30 дни след получаване на заявление за разрешение за централи за енергия от възобновяеми източници, разположени в зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, и 45 дни след получаване на заявление за разрешение за централи за енергия от възобновяеми източници, разположени извън зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, компетентният орган потвърждава пълнотата на заявлението или, ако заявителят не е изпратил цялата информация, необходима за обработката на заявлението, изисква от заявителя да подаде пълно заявление без неоправдано забавяне. Датата на потвърждаване на пълнотата на уведомяването от компетентния орган се счита за начална дата на процедурата за издаване на разрешение.

3. Държавите членки създават или определят едно или повече звена за контакт. По искане на заявителя тези звена за контакт предоставят напътствия и улесняват заявителя по време на цялата административна процедура на кандидатстване за разрешение и издаване на разрешения. През цялата процедура от заявителя не се изисква да контактува с повече от едно звено за контакт. Звеното за контакт напътства заявителя по прозрачен начин в административната процедура на кандидатстване за разрешение, включително при стъпките, свързани с опазването на околната среда, до обявяването на едно или повече решения на компетентните органи в края на процедурата за издаване на разрешения, предоставя му цялата необходима информация и, когато е целесъобразно, включва в процеса други административни органи. Звеното за контакт гарантира, че сроковете за процедурите за издаване на разрешения, предвидени в настоящата директива, са спазени. Заявителите имат право да представят съответните документи в цифров формат. До 21 ноември 2025 г. държавите членки осигуряват извършването на всички процедури за издаване на разрешения в електронен формат.

4. Звеното за контакт осигурява наръчник за процедурите, предназначен за изпълнителите на централи за енергия от възобновяеми източници, и предоставя тази информация онлайн, като отделно се занимава и с проекти за енергия от възобновяеми източници с малък мащаб, проекти на потребители на собствена енергия от възобновяеми източници и общност за възобновяема енергия. В информацията онлайн се посочва звеното за контакт, което има отношение към съответната молба за кандидатстване. Ако дадена държава членка има повече от едно звено за контакт, в информацията онлайн се посочва звеното за контакт, което има отношение към съответната молба за кандидатстване.

5. Държавите членки гарантират, че заявителите и широката общественост имат лесен достъп до прости и достъпни процедури за уреждане на спорове във връзка с процедурата за издаване на разрешения и издаването на разрешения за изграждане и експлоатация на централи за производство на енергия от възобновяеми източници, включително, когато е приложимо, алтернативни механизми за решаване на спорове.

6. Държавите членки гарантират, че при обжалване по административен и съдебен ред в контекста на проект за развитие на централа за енергия от възобновяеми източници или на свързването на тази централа към мрежата и активите, необходими за разработване на енергийните инфраструктурни мрежи, необходими за включването на енергия от възобновяеми източници към енергийната система, включително при обжалвания, свързани с екологичните аспекти, се прилага най-бързата административна и съдебна процедура, която е на разположение на съответното национално, регионално и местно равнище.

7. Държавите членки предоставят подходящи ресурси, за да гарантират квалифициран персонал, повишаване на квалификацията и преквалификация на своите компетентни органи в съответствие с планирания инсталиран капацитет за производство на енергия от възобновяеми източници, предвиден в техните интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата, представяни съгласно членове 3 и 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999. Държавите членки подпомагат регионалните и местните органи с цел улесняване на процедурата за издаване на разрешения.

8. Освен когато съвпада с други административни етапи на процедурата за издаване на разрешения, продължителността на процедурата за издаване на разрешение не включва:

- a) времето, през което централата за енергия от възобновяеми източници, техните мрежови връзки и, с оглед на осигуряване на стабилността, надеждността и безопасността на мрежата, съответната необходима мрежова инфраструктура се изграждат или модернизират;
- b) времето за административните етапи, необходими за значителни подобрения на мрежата, които се изискват за осигуряване на нейната стабилност, надеждност и безопасност;
- в) времето за обжалване по съдебен ред и правните средства за защита, другите производства пред съд или правораздавателен орган, както и алтернативни механизми за разрешаване на спорове, включително процедури за подаване на жалби и извънсъдебно обжалване и средства за защита.

9. Решенията, произтичащи от процедурите за издаване на разрешения, се оповестяват публично в съответствие с приложимото право.

Член 16а

Процедура за издаване на разрешения в зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници

1. Държавите членки гарантират, че продължителността на процедурата за издаване на разрешения, посочена в член 16, параграф 1, не надхвърля 12 месеца за проекти за енергия от възобновяеми източници в зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници. При проекти за енергия от възобновяеми източници в морето, обаче, процедурата за издаване на разрешения не надхвърля две години. Когато това е надлежно обосновано поради изключителни обстоятелства, държавите членки могат да удължат всеки от тези периоди с най-много шест месеца. Държавите членки ясно информират изпълнителя на проекта за извънредните обстоятелства, даващи основание за това удължаване.

2. Продължителността на процедурата за издаване на разрешения за модернизиране на централи за енергия от възобновяеми източници, за нови инсталации с електрическа мощност под 150 kW, за съвместно разположени съоръжения за съхранение на енергия, включително електроцентрали и съоръжения за производство на топлоенергия, както и за свързването им към мрежата, когато са разположени в зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, не надвишава шест месеца. В случай на проекти за вятърна енергия от разположени в морето

инсталации процедурата за издаване на разрешения не надвишава 12 месеца. Когато това е надлежно обосновано поради извънредни обстоятелства, като например по съображения за безопасност от първостепенна важност, когато проектът за модернизиране оказва значително въздействие върху мрежата или върху първоначалния капацитет, размера или производителността на инсталацията, държавите членки могат да удължат срока от шест месеца с най-много три месеца, а срока от 12 месеца за проекти за вятърна енергия от разположени в морето инсталации — с най-много шест месеца. Държавите членки ясно информират изпълнителя на проекта за извънредните обстоятелства, даващи основание за такова удължаване.

3. Без да се засягат параграфи 4 и 5 от настоящия член, чрез дерогация от член 4, параграф 2 от Директива 2011/92/ЕС и приложение II, точка 3, букви а), б), г), з) и и) и точка 6, буква в), самостоятелно или във връзка с точка 13, буква а) към посочената директива, по отношение на проекти за енергия от възобновяеми източници, нови заявления за централи за енергия от възобновяеми източници, включително централи, които съчетават различни видове технологии за енергия от възобновяеми източници, и модернизиране на централи за енергия от възобновяеми източници, в определени зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници за съответната технология, и съвместно разположените съоръжения за съхранение на енергия както и свързването на такива централи и съоръжения за съхранение на енергия към мрежата, се освобождават от изискването за извършване на специална оценка на въздействието върху околната среда съгласно член 2, параграф 1 от Директива 2011/92/ЕС, при условие че тези проекти са в съответствие с член 15в, параграф 1, буква б) от настоящата директива. Тази дерогация не се прилага за проекти, които е вероятно да имат значително въздействие върху околната среда в друга държава членка, или когато държава членка, за която има вероятност да бъде засегната в значителна степен, поиска това съгласно член 7 от Директива 2011/92/ЕС.

Чрез дерогация от член 6, параграф 3 от Директива 92/43/ЕИО централите за енергия от възобновяеми източници, посочени в първа алинея от настоящия параграф, не подлежат на оценка на въздействието им върху защитените зони по „Натура 2000“, при условие че тези проекти за енергия от възобновяеми източници са в съответствие с правилата и мерките, установени съгласно член 15в, параграф 1, буква б) от настоящата директива.

4. Компетентните органи извършват процес на скрининг на заявленията, посочени в параграф 3 от настоящия член. Целта на този процес на скрининг е да се установи дали има голяма вероятност някой от проектите за енергия от възобновяеми източници да доведе до значителни непредвидени неблагоприятни последици с оглед на чувствителността на околната среда в географските райони, в които са разположени, които не са били установени по време на екологичната оценка на плановете за определяне на зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, посочени в член 15в, параграф 1, първа алинея от настоящата директива, извършени съгласно Директива 2001/42/ЕО и, когато е целесъобразно, съгласно Директива 92/43/ЕИО. Този процес на скрининг има за цел също така да установи дали някой от тези проекти за енергия от възобновяеми източници попада в обхвата на член 7 от Директива 2011/92/ЕС поради вероятността от значителни последици върху околната среда в друга държава членка или поради искане от държава членка, която е вероятно да бъде засегната в значителна степен.

За целите на този процес на скрининг изпълнителят на проекта предоставя информация за характеристиките на проекта за енергия от възобновяеми източници, за неговото съответствие с правилата и мерките, определени съгласно член 15в, параграф 1, буква б), за конкретната зона за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, за всички допълнителни мерки, предприети от изпълнителя на проекта, и за това как точно тези мерки се справят с въздействието върху околната среда. Компетентният орган може да поиска от изпълнителя на проекта да предостави допълнителна налична информация. Процесът на скрининг, свързан със заявления за разрешение за нови централи за енергия от възобновяеми източници, приключва в срок от 45 дни след датата на подаване на достатъчно информация, необходима за тази цел. При заявленията за инсталации с електрическа мощност под 150 kW и на нови заявления за модернизиране на централи, обаче, процесът на скрининг приключва в срок от 30 дни.

5. След процеса на скрининг заявленията, посочени в параграф 3 от настоящия член, се одобряват от екологична гледна точка, без да се изисква изрично решение от компетентния орган, освен ако компетентният орган приеме административно решение, в което посочва мотиви, почиващи на ясни доказателства, че е много вероятно даден проект да доведе до значителни непредвидени неблагоприятни последици като се има предвид екологичната чувствителност на географския район, в който е разположен проектът, които последици не могат да бъдат смекчени от мерките, посочени в плановете за определяне на зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници или предложени от изпълнителя на проекта. Тези решения се оповестяват публично. Тези проекти за енергия от възобновяеми източници подлежат на оценка на въздействието върху околната среда съгласно Директива 2011/92/ЕС и, ако е приложимо, на оценка съгласно Директива 92/43/ЕИО, която се извършва в срок от шест месеца, след като държавите членки установят голяма вероятност за значителни непредвидени неблагоприятни последици. Когато това е надлежно обосновано поради изключителни обстоятелства, срокът от шест месеца може да бъде удължен с най-много шест месеца.

В случай на обосновани обстоятелства, включително когато е необходимо за ускоряване на внедряването на енергия от възобновяеми източници за постигане на целите в областта на климата и енергията от възобновяеми източници, държавите членки могат да освободят проектите за вятърна и слънчева фотоволтаична енергия от тези оценки.

Когато държавите членки освобождават проектите за вятърна и слънчева фотоволтаична енергия от тези оценки, операторът приема пропорционални мерки за смекчаване или, когато такива мерки не са налични - компенсаторни мерки, които, ако не са налични други пропорционални компенсаторни мерки, могат да бъдат под формата на парична компенсация, за да се преодолеят всички неблагоприятни последици. Когато тези неблагоприятни последици оказват въздействие върху защитата на видовете, операторът заплаща парична компенсация за програмите за защита на видовете за срока на експлоатация на централата за енергия от възобновяеми източници, за да се осигури или подобри природозащитният статус на засегнатите видове.

6. В процедурата за издаване на разрешения, посочена в параграфи 1 и 2, държавите членки гарантират, че липсата на отговор от страна на съответните компетентни органи в рамките на установения срок води до конкретни междинни административни стъпки, които се считат за одобрени, освен когато конкретният проект за енергия от възобновяеми източници подлежи на оценка на въздействието върху околната среда съгласно параграф 5 или когато принципът на административно мълчаливо съгласие не съществува в националната правна система на съответната държава членка. Настоящият параграф не се прилага за окончателни решения относно резултата от процедурата за издаване на разрешения, които трябва да бъдат изрични. Всички решения са публично достъпни.

Член 16б

Процедура за издаване на разрешения извън зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници

1. Държавите членки гарантират, че продължителността на процедурата за издаване на разрешения, посочена в член 16, параграф 1, не надхвърля две години за проекти за енергия от възобновяеми източници, намиращи се извън зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници. В случай обаче на проекти за енергия от възобновяеми източници в морето процедурата за издаване на разрешения не надхвърля две години. Когато това е надлежно обосновано поради извънредни обстоятелства, включително когато въпросните обстоятелства изискват удължени срокове, необходими за оценките съгласно приложимото право на Съюза в областта на околната среда, държавите членки могат да удължат всеки от тези срокове с не повече от шест месеца. Държавите членки ясно информират изпълнителя на проекта за извънредните обстоятелства, даващи основание за такова удължаване.

2. Когато се изисква екологична оценка съгласно директиви 2011/92/ЕС или 92/43/ЕИО, тя се извършва в рамките на единна процедура, която съчетава всички съответни оценки за даден проект за енергия от възобновяеми източници. Когато се изисква такава оценка на въздействието върху околната среда, компетентният орган, като взема предвид информацията, предоставена от изпълнителя на проекта, издава становище относно обхвата и степеня на изчерпателност на информацията, която трябва да бъде включена от изпълнителя на проекта в доклада за оценката на въздействието върху околната среда, чийто обхват не може да се разширява впоследствие. Когато в конкретен проект за енергия от възобновяеми източници са предприети мерки, необходими за смекчаване на последиците, случаите на смърт или обезпокояване на видове, защитени съгласно член 12, параграф 1 от Директива 92/43/ЕИО и член 5 от Директива 2009/147/ЕО, не се считат за преднамерено предизвикани. Когато новаторски смекчаващи мерки за предотвратяване във възможно най-голяма степен на случаите на смърт или обезпокояване на видове, защитени съгласно директиви 92/43/ЕИО и 2009/147/ЕО, или на всяко друго въздействие върху околната среда, не са били изпитани в широк мащаб по отношение на тяхната ефективност, държавите членки могат да разрешат използването им в един или няколко пилотни проекта за ограничен период от време, при условие че ефективността на тези смекчаващи мерки се следи отблизо и незабавно се предприемат подходящи стъпки, в случай че те се окажат неефективни.

Продължителността на процедурата за издаване на разрешения за модернизиране на централи за енергия от възобновяеми източници, за нови инсталации с електрическа мощност под 150 kW и за съвместно разположени съоръжения за съхранение на енергия, както и за свързването на такива централи, инсталации и съоръжения за съхранение на енергия към мрежата, когато същите са разположени извън зони за ускорено внедряване на енергия от възобновяеми източници, не надвишава 12 месеца, включително по отношение на екологичните оценки, когато такива се изискват от съответното законодателство. В случай обаче на проекти за производство на енергия от възобновяеми източници в морето процедурата за издаване на разрешения не надвишава две години. Когато това е надлежно обосновано поради извънредни обстоятелства, държавите членки могат да удължат всеки от тези срокове с най-много три месеца. Държавите членки ясно информират изпълнителя на проекта за извънредните обстоятелства, даващи основание за такова удължаване.

Член 16в

Ускоряване на процедурата за издаване на разрешения за модернизиране

1. Когато модернизирането на централа за енергия от възобновяеми източници не води до увеличаване на мощността на тази централа с над 15 % и без да се засяга оценката на потенциалните въздействия върху околната среда, изисквана съгласно параграф 2, държавите членки гарантират, че процедурата за издаване на разрешение за свързване към преносната или разпределителната мрежа не надхвърля в срок от три месеца след подаването на заявление до съответния субект, освен ако са налице основателни опасения за безопасността или техническа несъвместимост с компонентите на системата.
2. Когато модернизирането на централа за енергия от възобновяеми източници подлежи на процеса на скрининг, предвиден в член 16а, параграф 4, на определяне дали за проекта се изисква оценка на въздействието върху околната среда или на оценка на въздействието върху околната среда съгласно член 4 от Директива 2011/92/ЕС, този процес на скрининг, определяне или оценка на въздействието върху околната среда се ограничава до потенциалното въздействие, произтичащо от промяна или разширяване в сравнение с първоначалния проект.
3. Когато модернизирането на слънчеви инсталации не води до използването на допълнително пространство и е в съответствие с приложимите мерки за смекчаване на последиците за околната среда, установени за първоначалната слънчева инсталация, проектът се освобождава от всички приложими изисквания за извършване на процес на скрининг, както е предвидено в член 16а, параграф 4, за определяне дали за проекта се изисква оценка на въздействието върху околната среда, или за извършване на оценка на въздействието върху околната среда съгласно член 4 от Директива 2011/92/ЕС.

Член 16г

Процедура за издаване на разрешения за инсталиране на оборудване за слънчева енергия

1. Държавите членки гарантират, че продължителността на посочената в член 16, параграф 1 процедура за издаване на разрешения за инсталирането на оборудване за слънчева енергия и на съвместно разположени съоръжения за съхранение на енергия, включително вградени в сгради инсталации за слънчева енергия, в съществуващи или бъдещи изкуствени конструкции, с изключение на изкуствени водни площи, не надхвърля три месеца, при условие че основното предназначение на тези изкуствени конструкции не е производството на слънчева енергия или съхранението на енергия. Чрез дерогация от член 4, параграф 2 от Директива 2011/92/ЕС и от приложение II, точка 3, букви а) и б), прилагани самостоятелно или във връзка с точка 13, буква а) от същата директива, такова инсталиране на слънчево оборудване се освобождава от изискването за извършване на специална оценка на въздействието върху околната среда съгласно член 2, параграф 1 от посочената директива, ако това изискване е приложимо.

Държавите членки могат да изключат определени зони или конструкции от прилагането на първа алинея с цел опазване на културното или историческото наследство, интересите на националната отбрана или по причини, свързани с безопасността.

2. Държавите членки гарантират, че процедурата за издаване на разрешения за инсталирането на съоръжения за слънчева енергия с мощност до 100 kW, включително за потребители на собствена електрическа енергия от възобновяеми източници и общности за енергия от възобновяеми източници, не надвишава един месец. Липсата на отговор от компетентните органи или субекти в установения срок след подаването на пълно заявление води до това разрешителното да се счита за предоставено, при условие че капацитетът на съоръжението за слънчева енергия не надвишава съществуващия капацитет на свързване към разпределителната мрежа.

Когато прилагането на прага за мощността, посочен в първа алинея, води до значителна административна тежест или до ограничения за експлоатацията на електроенергийната мрежа, държавите членки могат да прилагат по-нисък праг за мощността, при условие че той остава над 10,8 kW.

Член 16д

Процедура за издаване на разрешения за инсталиране на термопомпи

1. Държавите членки гарантират, че процедурата за издаване на разрешения за инсталирането на термопомпи под 50 MW не надвишава един месец. В случай обаче на термопомпи от наземни източници процедурата за издаване на разрешения не надвишава три месеца.

2. Освен ако са налице основателни опасения за безопасността, или се налагат допълнителни работи за свързване към мрежата, или е налице техническа несъвместимост на компонентите на системата, държавите членки гарантират, че свързването към преносната или разпределителната мрежа се разрешава след уведомяването на съответния субект за:

- а) термопомпи с електрическа мощност до 12 kW; както и
- б) термопомпи с електрическа мощност до 50 kW, инсталирани от потребители на собствена енергия от възобновяеми източници, при условие че електрическата мощност на инсталация за производство на електроенергия от възобновяеми източници на потребителите на собствена електроенергия от възобновяеми източници възлиза най-малко на 60 % от електрическата мощност на термопомпата.

3. Държавите членки могат да изключат определени зони и конструкции от прилагането на параграфи 1 и 2 с цел опазването на културното или историческото наследство, интересите на националната отбрана или по причини, свързани с безопасността.

4. Всички решения, произтичащи от процедурата за издаване на разрешения, посочена в параграфи 1 и 2, се оповестяват публично в съответствие с приложимото право.

Член 16е

По-висш обществен интерес

До 21 февруари 2024 г. и докато бъде постигната неутралност по отношение на климата, държавите членки гарантират, че в процедурата за издаване на разрешения планирането, изграждането и експлоатацията на централи за енергия от възобновяеми източници, свързването на такива структури към мрежата, самата мрежа и съоръженията за съхранение се считат за обекти от по-висш обществен интерес, обслужващи общественото здраве и безопасност, когато се търси баланс между законните интереси в отделните случаи за целите на член 6, параграф 4 и член 16, параграф 1, буква в) от Директива 92/43/ЕИО, член 4, параграф 7 от Директива 2000/60/ЕО и член 9, параграф 1, буква а) от Директива 2009/147/ЕО. Когато това е надлежно обосновано при специфични обстоятелства държавите членки могат да ограничат прилагането на настоящия член до определени части от своята територия, до определени видове технологии или до проекти с определени технически характеристики, в съответствие с приоритетите, определени в техните интегрирани национални планове в областта на енергиката и климата, представяни съгласно членове 3 и 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999. Държавите членки информират Комисията за тези ограничения, както и за причините за тях.“

- 8) В член 18 параграфи 3 и 4 се заменят със следното:

„3. Държавите членки гарантират, че техните схеми за сертифициране или еквивалентни квалификационни схеми са достъпни за монтажници и проектанти на всички форми на отоплителни и охладителни системи на основата на енергия от възобновяеми източници в строителството, промишлеността и селското стопанство, за монтажници на слънчеви фотоволтаични уредби, включително съхраняване на енергия, както и за монтажници на точки за зареждане с електроенергия, като по този начин се способства за оптимизация на потреблението. При тези схеми могат да се вземат предвид съществуващите схеми и структури в зависимост от случая, и те се основават на критериите, установени в приложение IV. Всяка държава членка признава сертифицирането, извършено от други държави членки в съответствие с тези критерии.

Държавите членки създават рамка, за да гарантират, че разполагат с достатъчен брой обучени и квалифицирани монтажници на технологиите, посочени в първа алинея, които да обслужват растежа на енергията от възобновяеми източници, необходим за постигане на целите, определени в настоящата директива.

За да се постигне този достатъчен брой монтажници и проектанти, държавите членки гарантират предоставянето на достатъчно програми за обучение, водещи до сертифициране или придобиване на квалификация, обхващащи технологии за отопление и охлаждане с използване на възобновяеми източници на енергия, слънчеви фотоволтаични уредби, включително съхраняване на енергия, точки за зареждане, способстващи за оптимизация на потреблението, както и най-новите иновативни решения при тези технологии, при условие че те са съвместими с техните схеми за сертифициране или с еквивалентните квалификационни схеми. Държавите членки въвеждат мерки за насърчване на участието в такива програми за обучение, по-специално от малките и средните предприятия и самостоятелно заетите лица. Държавите членки могат да прилагат доброволни споразумения със съответните доставчици и търговци на технологии, за да обучат достатъчен брой монтажници, който може да се основава на прогнозите за продажбите, относно най-новите иновативни решения и технологии, налични на пазара.

Ако държавите членки установят значителна разлика между наличния и необходимия брой обучени и квалифицирани монтажници, те предприемат мерки за преодоляване на този пропуск.

4. Държавите членки осигуряват публичен достъп до информацията относно сертификационните схеми или еквивалентните квалификационни схеми, посочени в параграф 3. Държавите членки също така предоставят на разположение на обществеността прозрачен и лесно достъпен, редовно актуализиран списък с монтажниците, които са сертифицирани или квалифицирани в съответствие с параграф 3.“

9) Член 19 се изменя, както следва:

а) параграф 2 се изменя, както следва:

i) първата алинея се заменя със следното:

„2. За тази цел държавите членки осигуряват издаването на гаранция за произход в отговор на заявка от страна на производител на енергия от възобновяеми източници, включително газообразни възобновяеми горива от небиологичен произход, като например водород, освен ако за целите на отчитането за пазарната стойност на гаранцията за произход държавите членки не решат да не издават такава гаранция за произход на производители, които получават финансова помощ от схема за подпомагане. Държавите членки може да предвидят издаването на гаранции за произход за енергия от невъзобновяеми източници. Издаването на гаранции за произход може да се обвърже с изискване за минимален лимит на мощността. Гаранцията за произход е за стандартно количество енергия от 1 MWh. Когато е целесъобразно, това стандартно количество може да бъде разделено на дробна величина, при условие че частта е кратна на 1 Wh. За всеки MWh произведена енергия може да бъде издадена само една гаранция за произход.“;

ii) след втора алинея се вмъква следната алинея:

„Въвеждат се опростени процеси на регистрация и намалени регистрационни такси за малки инсталации (< 50kw) и за общности за възобновяема енергия.“;

iii) в четвъртата алинея буква в) се заменя със следното:

„в) когато гаранциите за произход не се издават пряко на производителя, а на доставчик или потребител, който изкупува енергията в условия на конкуренция, или в рамките на дългосрочно споразумение за изкупуване на енергия от възобновяеми източници.“;

б) параграфи 3 и 4 се заменят със следното:

„3. За целите на параграф 1, гаранциите за произход са валидни при сделки за срок от 12 месеца след производството на съответната енергийна единица. Държавите членки гарантират, че валидността на всички неотменени гаранции за произход изтича най-късно 18 месеца след производството на съответната енергийна единица. Държавите членки включват изтеклите гаранции за произход в изчислението на остатъчния им енергиен микс.

4. За целите на предоставянето, посочено в параграфи 8 и 13, държавите членки гарантират, че гаранциите за произход се отменят от енергийните предприятия най-късно 6 месеца след края на тяхната валидност. Освен това в срок до 21 май 2025 г. държавите членки гарантират, че данните за остатъчния им енергиен микс се публикуват ежегодно.“;

в) в параграф 7 буква а) се заменя със следното:

„а) енергийния източник, използван за производство на енергията, и началната и крайната дата на производство, които могат да бъдат конкретизирани;

i) в случай на газ от възобновяеми източници, включително газообразни възобновяеми горива от небиологичен произход, и отопление и охлаждане от възобновяеми източници — на почасов или по-малък интервал;

ii) за електроенергията от възобновяеми източници, в съответствие с периода за уреждане на дисбалансите, както е определено в член 2, точка 15 от Регламент (ЕС) 2019/943.“;

г) в параграф 8 след първата алинея се вмъкват следните алинеи:

„Когато газът се доставя от мрежа за водород или природен газ, включително газообразни възобновяеми горива от небиологичен произход и биометан, от доставчика се изисква да докаже на крайните потребители дела или количеството енергия от възобновяеми източници в своя енергиен микс за целите на приложение I към Директива 2009/73/ЕО. Доставчикът прави това, като използва гаранции за произход, с изключение на:

- а) дела в неговия енергиен микс, съответстващ на недокументирани търговски оферти, ако има такива, за които доставчикът може да използва остатъчния енергиен микс;
- б) когато дадена държава членка реши да не издава гаранции за произход на производител, който получава финансово подпомагане от схема за подпомагане.

Когато клиент консумира газ от мрежа за водород или природен газ, включително газообразни възобновяеми горива от небиологичен произход и биометан, както е показано в търговската оферта на доставчика, държавите членки гарантират, че отменените гаранции за произход отговарят на съответните характеристики на мрежата.“;

- д) параграф 13 се заменя със следното:

„13. До 31 декември 2025 г. Комисията приема доклад, в който оценява вариантите за създаване на екомаркировка за целия Съюз с цел насърчване на използването на енергия от възобновяеми източници, генерирана в нови инсталации. Доставчиците използват информацията, съдържаща се в гаранциите за произход, за да удостоверят спазването на изискванията за такава маркировка.

13а. Комисията наблюдава функционирането на системата за гаранции за произход и оценява до 30 юни 2025 г. баланса между търсенето и предлагането на гаранции за произход на пазара и в случай на дисбаланси идентифицира съответните фактори, засягащи търсенето и предлагането.“

- 10) в член 20 параграф 3 се заменя със следното:

„3. В зависимост от оценката, включена в техните интегрирани национални планове в областта на климата и енергетиката, представени съгласно членове 3 и 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999 и в съответствие с приложение I към посочения регламент, отнасяща се до необходимостта от изграждане на нова инфраструктура за районни отоплителни и охладителни системи, използващи възобновяеми източници, с оглед постигане на общата цел на Съюза, посочена в член 3, параграф 1 от настоящата директива, държавите членки предприемат по целесъобразност необходимите стъпки с оглед разработване на ефективна инфраструктура за районни отоплителни и охладителни системи с цел насърчване на топлинната енергия и енергията за охлаждане от възобновяеми източници, като например слънчева топлинна енергия, слънчева фотоволтаична енергия, задвижвани с електроенергия от възобновяеми източници термопомпи, използващи енергия от околната среда, както и геотермална енергия, други технологии за геотермална енергия, биомаса, биогаз, течни горива от биомаса и отпадна топлина и студ, когато е възможно, в комбинация със съхранението на топлинна енергия, системи за оптимизация на потреблението и инсталации за преобразуване на електроенергия в топлина.“

- 11) Вмъква се следният член:

„Член 20а

Улесняване на интеграцията на електрическа енергия от възобновяеми източници в системата

1. Държавите членки изискват от операторите на преносни системи и, ако те разполагат с тези данни, от операторите на разпределителни системи на тяхната територия да предоставят данните относно дела на електрическата енергия от възобновяеми източници и съдържанието на емисии на парникови газове в електрическата енергия, доставена във всяка пазарна зона, възможно най-точно на интервали, равни на честотата на уреждане на дисбаланса на пазара, но от не повече от един час, с прогнозиране, когато има такова. Държавите членки гарантират, че операторите на разпределителни системи имат достъп до необходимите данни. Ако съгласно националното законодателство операторите на разпределителни системи нямат достъп до всички необходими данни, те използват съществуващата система за докладване на данни съгласно Европейската мрежа на операторите на преносни системи за електроенергия в съответствие с разпоредбите на Директива (ЕС) 2019/944. Държавите членки осигуряват стимули за модернизиране на интелигентните мрежи с цел по-добро наблюдение на баланса на мрежата и за да предоставят данни в реално време.

Ако е технически възможно, операторите на разпределителни системи предоставят също анонимизирани и обобщени данни относно потенциала за оптимизация на потреблението и електрическата енергия от възобновяеми източници, генерирана и подадена към мрежата от потребители на собствена електрическа енергия и общности за възобновяема енергия.

2. Данните, посочени в параграф 1, се предоставят цифрово по начин, който гарантира оперативна съвместимост въз основа на хармонизирани формати на данни и стандартизирани набори от данни, така че да могат да се използват по недискриминационен начин от участници на пазара на електроенергия, доставчици на агрегирани услуги, потребители и крайни потребители, и така че да могат да се четат от електронни средства за комуникация, като например интелигентни измервателни системи, зарядни точки за електрически превозни средства, отоплителни и охладителни системи и системи за енергийно управление на сградите.

3. В допълнение към изискванията, определени в Регламент (ЕС) 2023/1542 на Европейския парламент и на Съвета, държавите членки гарантират, че производителите на битови батерии и промишлени батерии позволяват достъп в реално време до основна информация за системата за управление на батерията, включително информация за капацитета на батерията, състоянието на изправност, степента на зареждане и зададената стойност за мощността, на собствениците и потребителите на батерии, както и на трети страни, действащи, с изричното съгласие, от името на собствениците и ползвателите, като например предприятия за енергийно управление на сгради и участници на пазара на електроенергия, при недискриминационни условия, безплатно и в съответствие с правилата за защита на данните.

Държавите членки приемат мерки, за да изискват от производителите на превозни средства да предоставят в реално време данни в превозното средство, свързани със състоянието на изправност на батерията, степента на зареждане на батерията, зададената стойност за мощността на батерията, капацитета на батерията и, когато е целесъобразно, местоположението на електрически превозни средства, на собственици и ползватели на електрически превозни средства, както и на трети страни, действащи от името на собствениците и ползвателите, като например участници на пазара на електроенергия и доставчици на услуги в областта на електромобилността, при недискриминационни условия и безплатно, в съответствие с правилата за защита на данните и в допълнение към допълнителните изисквания относно одобряването на типа и надзора на пазара, определени в Регламент (ЕС) 2018/858 на Европейския парламент и на Съвета (*).

4. В допълнение към изискванията, установени в Регламент (ЕС) 2023/1804, държавите членки или определените от тях компетентни органи гарантират, че новите и заменените недостъпни за обществено ползване зарядни точки с нормална мощност, инсталирани на тяхна територия, могат да поддържат функционални възможности за интелигентно зареждане и, когато е целесъобразно, интерфейса с интелигентни измервателни системи, когато са внедрени от държавите членки, и функции за двупосочно зареждане в съответствие с изискванията на член 15, параграфи 3 и 4 от посочения регламент.

5. В допълнение към изискванията, установени в Регламент (ЕС) 2019/943 и Директива (ЕС) 2019/944, държавите членки гарантират, че националната регулаторна рамка позволява на малки или мобилни системи, като например битови батерии и електрически превозни средства, както и на други малки децентрализирани енергийни източници, да участват на пазарите на електроенергия, включително в управлението на претоварванията и предоставянето на услуги за гъвкавост и балансиране, включително чрез агрегиране. За тази цел държавите членки, в тясно сътрудничество с всички участници на пазара и регулаторни органи, установяват технически изисквания за участие на пазарите на електроенергия въз основа на техническите характеристики на тези системи.

Държавите членки осигуряват еднакви условия на конкуренция и недискриминационно участие на пазарите на електроенергия за малките децентрализирани енергийни активи или мобилни системи.

(*) Регламент (ЕС) 2018/858 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. относно одобряването и надзора на пазара на моторни превозни средства и техните ремаркета, както и на системи, компоненти и отделни технически възли, предназначени за такива превозни средства, за изменение на регламенти (ЕО) № 715/2007 и (ЕО) № 595/2009 и за отмяна на Директива 2007/46/ЕО (ОВ L 151, 14.6.2018 г., стр. 1).“

12) Въмъкват се следните членове:

„Член 22а

Интегриране на електрическата енергия от възобновяеми източници в промишлеността

1. Държавите членки се стремят да увеличат дела на възобновяемите източници в количеството енергийни източници, използвани за крайни енергийни и неенергийни цели в промишления сектор, с индикативно увеличение от поне 1,6 процентни пункта средно за година, изчислен за периодите 2021—2025 г. и 2026—2030 г.

Държавите членки могат да отчитат отпадната топлина и студ към средните годишни увеличения, посочени в първа алинея, до максимум 0,4 процентни пункта, при условие че отпадната топлина и студ се доставят от ефективни районни отоплителни и охладителни системи, с изключение на мрежите, които доставят топлинна енергия само на една сграда, или когато цялата топлинна енергия се консумира единствено на място и когато топлинната енергия не се продава. Ако решат да сторят това, средногодишното увеличение, посочено в първа алинея, се увеличава наполовина от процентните пунктове на отчетената отпадна топлина и студ.

Държавите членки включват планираните и предприети политики и мерки за постигане на това индикативно увеличение в своите интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата, представяни съгласно членове 3 и 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999, и своите интегрирани национални доклади за напредъка в областта на енергетиката и климата, представяни съгласно член 17 от посочения регламент.

Когато електрификацията се счита за икономически ефективен вариант, тези политики и мерки насърчават електрификацията на промишлените процеси, основана на възобновяеми източници. Тези политики и мерки се стремят да създават благоприятни пазарни условия за наличието на икономически жизнеспособни и технически осъществими алтернативи за възобновяема енергия, които да заменят изкопаемите горива, използвани за промишлено отопление, с цел намаляване на използването на изкопаеми горива, използвани за отопление, при които температурата е под 200 °C. При приемането на тези политики и мерки държавите членки вземат предвид принципа за поставяне на енергийната ефективност на първо място, ефективността и международната конкурентоспособност и необходимостта да се справят с регулаторните, административните и икономическите пречки.

Държавите членки гарантират, че приносът на възобновяемите горива от небиологичен произход, използвани за крайни енергийни и неенергийни цели, е най-малко 42 % от количеството водород, използвано за крайни енергийни и неенергийни цели в промишлеността до 2030 г., и с 60 % до 2035 г. За изчисляването на този процент се използват следните правила:

- а) за изчисляването на знаменателя се взема предвид енергийното съдържание на водорода, използван за крайни енергийни и неенергийни цели, с изключение на:
 - i) водорода, използван като междинен продукт за производството на конвенционални транспортни горива, и биогоривата;
 - ii) водорода, който се произвежда чрез декарбонизация на промишления остатъчен газ и който се използва за заместване на конкретния газ, от който е произведен;
 - iii) водорода, произведен като страничен продукт или получен от странични продукти в промишлени инсталации;
- б) за изчисляването на числителя се взема предвид енергийното съдържание на възобновяемите горива от небиологичен произход, използвани в промишления сектор за крайни енергийни и неенергийни цели, с изключение на възобновяемите горива от небиологичен произход, използвани като междинни продукти за производството на конвенционални транспортни горива и биогорива;
- в) за изчисляването на числителя и знаменателя се използват стойностите за енергийното съдържание на горивата, посочени в приложение III.

За целите на буква в) от пета алинея на настоящия параграф, за да се определи енергийното съдържание на горивата, които не са включени в приложение III, държавите членки използват съответните европейски стандарти за определяне на топлината на изгаряне на горивата или, ако не са приети европейски стандарти за тази цел, се използват съответните стандарти на Международната организация за стандартизация.

2. Държавите членки насърчават схеми за доброволно етикетирание на промишлените продукти, за които се твърди, че са произведени с енергия от възобновяеми източници и възобновяеми горива от небиологичен произход. В тези схеми за доброволно етикетирание се посочва процентът на използваната енергия от възобновяеми източници или възобновяеми горива от небиологичен произход, използвани при придобиването на суровини и в етапа на предварителна обработка, производство и разпространение, изчислен въз основа на методиките, установени в Препоръка (ЕС) 2021/2279 на Комисията (*) или в ISO 14067:2018.

3. Държавите членки докладват количеството възобновяеми горива от небиологичен произход, което възнамеряват да внасят или изнасят, в своите интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата, представяни съгласно членове 3 и 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999, и своите интегрирани национални доклади за напредъка в областта на енергетиката и климата, представяни съгласно член 17 от посочения регламент. Въз основа на това докладване Комисията разработва стратегия на Съюза за вносия и местния водород с цел насърчаване на европейския пазар на водород, както и вътрешно производство на водород в рамките на Съюза, подкрепя за прилагането на настоящата директива и постигането на целите, определени в нея, като същевременно надлежно се вземат предвид

сигурността на доставките и стратегическата автономност на Съюза в областта на енергетиката и еднаквите условия на конкуренция на световния пазар на водород. Държавите членки посочват в своите интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата, представяни съгласно членове 3 и 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999, и своите интегрирани национални доклади за напредъка в областта на енергетиката и климата, представяни съгласно член 17 от посочения регламент, как възнамеряват да допринасят за изпълнението на тази стратегия.

Член 22б

Условия за намаляване на целта за използване на възобновяеми горива от небиологичен произход в промишления сектор

1. Държава членка може да намали приноса на възобновяемите горива от небиологичен произход, използвани за крайни енергийни и неенергийни цели, посочени в член 22а, параграф 1, пета алинея, с 20 % през 2030 г., при условие че:

- а) тази държава членка е на път да постигне своя национален принос към обвързващата обща цел на Съюза, определена в член 3, параграф 1, първа алинея, който е поне равностоен на очаквания ѝ национален принос в съответствие с формулата, посочена в приложение II към Регламент (ЕС) 2018/1999; и
- б) делът на водорода или неговите деривати, произведени от изкопаеми горива, който се консумира в тази държава членка, е не повече от 23 % през 2030 г. и не повече от 20 % през 2035 г.

Когато някое от тези условия не е изпълнено, намалението, посочено в първата алинея, престава да се прилага.

2. Когато държава членка прилага намалението, посочено в параграф 1, тя нотифицира до Комисията това заедно със своите интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата, представяни съгласно членове 3 и 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999, и като част от своите интегрирани национални доклади за напредъка в областта на енергетиката и климата, представяни съгласно член 17 от посочения регламент. Нотификацията включва информация относно актуализирания дял на възобновяемите горива от небиологичен произход и всички относими данни, за да се докаже, че условията, определени в параграф 1, букви а) и б) от настоящия член, са изпълнени.

Комисията наблюдава положението в държавите членки, които се ползват от намаление, за да проверява текущото изпълнение на условията, определени в параграф 1, букви а) и б).

(*) Препоръка (ЕС) 2021/2279 на Комисията от 15 декември 2021 г. относно използването на методите за определяне на отпечатъка върху околната среда за измерване и оповестяване на показатели за екологосъобразността на продукти и организации на база жизнения цикъл (ОВ L 471, 30.12.2021 г., стр. 1).“;

13) Член 23 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. С оглед насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници в сектора за топлинна енергия и енергията за охлаждане всяка държава членка увеличава дела на енергията от възобновяеми източници в този сектор с най-малко 0,8 процентни пункта средно за година, изчислен за периода 2021—2025 г., и с поне 1,1 процентни пункта средно за година, изчислен за периода 2026—2030 г., като се започне от дела на енергия от възобновяеми източници в сектора за топлинна енергия и енергия за охлаждане през 2020 г., изразен като национален дял от брутното крайно потребление на енергия и изчислен съгласно методиката, посочена в член 7.

Държавите членки могат да отчитат отпадната топлина и студ към средните годишни увеличения, посочени в първа алинея, до максимум 0,4 процентни пункта. Ако решат да направят това, средното годишно увеличение се увеличава наполовина от използваната отпадна топлина и студ до горна граница от 1,0 процентни пункта за периода 2021—2025 г. и 1,3 процентни пункта за периода 2026—2030 г.

Държавите членки информират Комисията за намерението си да отчетат отпадната топлина и студ и очакваното количество в своите интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата, представени съгласно членове 3 и 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999. В допълнение към минималните годишни увеличения от процентни пунктове, посочени в първата алинея от настоящия параграф, всяка държава членка се стреми да увеличи дела на енергията от възобновяеми източници в своя сектор за топлинна енергия и енергия за охлаждане с допълнителните индикативни процентни пунктове, посочени в приложение Ia към настоящата директива.

Държавите членки могат да отчетат електроенергията от възобновяеми източници, използвана за отопление и охлаждане, към средното годишно увеличение, посочено в първа алинея, до ограничение от 0,4 процентни пункта, при условие че коефициентът на полезно действие на генератора на топлинна и охладителна енергия е по-висок от 100 %. Ако решат да направят това, средното годишно увеличение се увеличава с половината от тази електроенергия от възобновяеми източници, изразена в процентни пунктове, до горна граница от 1,0 процентни пункта за периода 2021—2025 г. и 1,3 процентни пункта за периода 2026—2030 г.

Държавите членки информират Комисията за намерението си да отчетат електроенергията от възобновяеми източници, използвана в отоплителните и охладителните системи от генератори на топлинна и охладителна енергия, чиято ефикасност е по-висока от 100 %, към годишното увеличение, посочено в първа алинея от настоящия параграф. Държавите членки включват прогнозираните мощности на топлогенераторите или на генераторите на студ, чиято ефикасност е по-висока от 100 %, в своите интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата, представяни съгласно членове 3 и 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999. Държавите членки включват количеството електроенергия от възобновяеми източници, използвана в отоплителните и охладителните системи от топлогенераторите или генераторите на студ, чиято ефикасност е по-висока от 100 %, в своите интегрирани национални доклади за напредъка в областта на енергетиката и климата, представяни съгласно член 17 от посочения регламент.

1а. За изчисляването на дела на електроенергията от възобновяеми източници, използвана в системите за отопление и охлаждане, за целите на параграф 1, държавите членки използват средния дял на електроенергията от възобновяеми източници, доставяна на тяхна територия през предходните две години.

1б. Държавите членки извършват оценка на потенциала си за енергия от възобновяеми източници и за използването на отпадна топлина и студ в сектора за топлинна енергия и енергия за охлаждане, включително, когато е целесъобразно, анализ на райони, подходящи за разгръщането им при нисък екологичен риск, както и на потенциала за маломашабни проекти в рамките на домакинствата. В тази оценка се вземат предвид наличните и икономически осъществими технологии за промишлено и битово използване с цел определяне на етапни цели и мерки за увеличаване на използването на енергия от възобновяеми източници в сектора за топлинна енергия и енергия за охлаждане и, когато е целесъобразно, използването на отпадна топлина и студ чрез районни отоплителни и охладителни системи с оглед установяване на дългосрочна национална стратегия за намаляване на емисиите на парникови газове и замърсяването на въздуха, произтичащи от отопление и охлаждане. Тази оценка е в съответствие с принципа „енергийната ефективност на първо място“ и е част от интегрираните национални планове в областта на енергетиката и климата, представяни съгласно член 3 и член 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999, и придружава цялостната оценка в областта на отоплението и охлаждането, изисквана от член 14, параграф 1 от Директива 2012/27/ЕС.“;

б) параграф 2 се изменя, както следва:

i) уводното изречение се заменя със следното:

„За целите на параграф 1 от настоящия член при изчисляването на дела ѝ на възобновяема енергия в сектора за топлинна енергия и енергия за охлаждане и неговото годишно увеличение, в съответствие с посочения параграф, включително допълнителното индикативно увеличение, посочено в приложение Ia, всяка държава членка:“;

ii) буква а) се заличава;

iii) добавя се следната алинея:

„Държавите членки предоставят по-специално информация на собствениците или наемателите на сгради и МСП относно разходоэффективни мерки и финансови инструменти за подобряване на използването на възобновяема енергия в системите за отопление и охлаждане. Държавите членки предоставят тази информация чрез достъпни и прозрачни инструменти за консултации.“;

в) параграф 4 се заменя със следното:

„4. За да постигнат средното годишно увеличение, посочено в параграф 1, първа алинея, държавите членки се стремят да прилагат най-малко две от следните мерки:

- а) физическо включване на енергия от възобновяеми източници или отпадна топлина и студ в енергийните източници и горивата, доставяни за отопление и охлаждане;
- б) инсталиране на високоефективни отоплителни и охладителни системи на основата на енергия от възобновяеми източници в сгради, свързването на сгради към ефективни районни отоплителни и охладителни системи или използването на енергията от възобновяеми източници или от отпадна топлина и студ в промишлени процеси на отопление и охлаждане;
- в) мерки, попадащи в обхвата на търгуеми сертификати, които доказват спазване на задължението, посочено в параграф 1, чрез подпомагане на мерки за инсталиране съгласно буква б) от настоящия параграф, изпълнени от друг икономически оператор, като например независим монтажник на технология за възобновяеми енергийни източници или дружество за предоставяне на енергийни услуги, изпълняващо услуги за монтаж на инсталации за енергия от възобновяеми източници;
- г) изграждане на капацитет за националните, регионалните и местните органи за картографиране на местния потенциал за отопление и охлаждане от възобновяеми източници, както и за планиране, изпълнение и консултации относно проекти и инфраструктури в областта на енергия от възобновяеми източници;
- д) създаване на рамки за смекчаване на риска с цел намаляване на цената на капитала за проекти за изграждане на отоплителни и охладителни системи на основата на възобновяеми енергийни източници и отпадна топлина и студ, позволявайки, наред с другото, обединяването на по-малки проекти, както и свързването на такива проекти по-цялостно с други мерки за енергийна ефективност и обновяване на сгради;
- е) насърчаване на споразумения за закупуване на топлинна енергия и енергия за охлаждане на основата на възобновяема енергия за корпоративни и колективни малки потребители;
- ж) планирани схеми за подмяна на източници на отопление, работещи с изкопаеми горива, отоплителни системи, които не са съвместими с източници на възобновяема енергия, или схеми за постепенно премахване на изкопаемите горива с основни етапи;
- з) изисквания на местно и регионално равнище относно планирането на топлинна енергия от възобновяеми източници, включващо охлаждане;
- и) насърчаване на производството на биогаз и подаването му в газовата мрежа вместо използването му за производство на електрическа енергия;
- й) мерки за насърчаване на внедряването на технологии за съхранение на топлинна енергия в системите за отопление и охлаждане;
- к) насърчаване на районни мрежи за топлинна енергия и енергия за охлаждане, основани на възобновяеми източници, по-специално чрез общности за възобновяема енергия, включително чрез регулаторни мерки, финансови споразумения и подкрепа;
- л) други мерки на политиката с равностоен ефект, включително фискални мерки, схеми за подпомагане или други финансови стимули, които допринасят за монтирането на оборудване за отопление и охлаждане, използващо възобновяеми енергийни източници, и разработването на енергийни мрежи, предоставящи енергия от възобновяеми източници за отопление и охлаждане за сградите и за промишлеността.

При приемането и прилагането на тези мерки държавите членки гарантират тяхната достъпност за всички потребители, по-специално домакинствата с ниски доходи или уязвимите домакинства, които е възможно да не притежават достатъчен начален капитал, за да могат да се възползват от предимствата.“

14) Член 24 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. Държавите членки гарантират, че информация за енергийните характеристики и за дяла на енергията от възобновяеми източници в техните районни отоплителни и охладителни системи се предоставя на крайните потребители по леснодостъпен начин, като например в сметките или на уебсайтовете на доставчиците или при поискване. Информацията за дяла на енергията от възобновяеми източници се изразява най-малко като процент от brutното крайно потребление на топлинна енергия и на енергия за охлаждане, определено за клиентите на дадена районна отоплителна и охладителна система, включително информация за това колко енергия е била използвана за доставяне на една единица топлина на клиента или крайния потребител.“;

б) параграфи 4, 5 и 6 се заменят със следното:

„4. Държавите членки се стремят да увеличат дела на енергията от възобновяеми източници и от отпадна топлина и студ в районните отоплителни и охладителни системи с индикативни 2,2 процентни пункта средно за година, изчислен за периодите 2021—2030 г., като се започне от дела на енергията от възобновяеми източници и от отпадна топлина и студ в районните отоплителни и охладителни системи през 2020 г., и въвеждат необходимите за тази цел мерки в своите интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата, представяни съгласно членове 3 и 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999. Делът на енергията от възобновяеми източници се изразява като дял от брутното крайно потребление на енергия в районните отоплителни и охладителни системи, коригирано според нормалните средни климатични условия.

Държавите членки могат да отчитат електроенергията от възобновяеми източници, използвана за районно отопление и охлаждане, в средното годишно увеличение, посочено в първа алинея.

Държавите членки информират Комисията за намерението си да отчитат електроенергията от възобновяеми източници, използвана в районните отоплителни и охладителни системи, към годишното увеличение, посочено в първа алинея от настоящия параграф. Държавите членки включват прогнозираното количество електрическа енергия от възобновяеми източници, използвана в районните отоплителни и охладителни системи, в своите интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата, представяни съгласно членове 3 и 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999. Държавите членки включват количеството електрическа енергия от възобновяеми източници, използвана в районните отоплителни и охладителни системи, в своите интегрирани национални доклади за напредъка в областта на енергетиката и климата, представяни съгласно член 17 от посочения регламент.

4а. За изчисляването на дела на електроенергията от възобновяеми източници, използвана в районните отоплителни и охладителни системи за целите на параграф 4, държавите членки използват средния дял на електроенергията от възобновяеми източници, доставена на тяхна територия през предходните две години.

Държавите членки с дял на енергията от възобновяеми източници и отпадна топлина и студ в районните отоплителни и охладителни системи над 60 % могат да смятат този дял като изпълняващ изискването за средно годишно увеличение, посочено в параграф 4, първа алинея. Държавите членки с дял на енергията от възобновяеми източници и отпадна топлина и студ в районните отоплителни и охладителни системи над 50 % и до 60 % могат да смятат този дял като изпълняващ наполовина изискването за средно годишно увеличение, посочено в параграф 4, първа алинея.

Държавите членки предвиждат необходимите мерки за реализиране на средното годишно увеличение, посочено в параграф 4, първа алинея от настоящия член, в своите интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата, представяни съгласно членове 3 и 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999.

4б. Държавите членки гарантират, че операторите на районни отоплителни и охладителни системи с мощност над 25 MW се насърчават да присъединяват доставчици на енергия от възобновяеми източници и отпадна топлина и студ, които са трети страни, или се насърчават да предлагат присъединяване и закупуване на топлина и студ, произведени от възобновяеми източници, и отпадна топлина и студ от доставчици, които са трети страни, въз основа на недискриминационни критерии, установени от компетентния орган на съответната държава членка, когато на тези оператори се налага да извършват една или повече от следните дейности:

- а) да задоволят потребностите на нови клиенти;
- б) да подменят съществуващите мощности за производство на топлинна енергия или енергия за охлаждане;
- в) да разширят съществуващите мощности за производство на топлинна енергия или енергия за охлаждане.

5. Държавите членки могат да разрешат на оператор на районна отоплителна или охладителна система да откаже да присъедини и да закупува топлинна енергия или енергия за охлаждане от доставчик, който е трета страна, в някоя от следните ситуации:

- а) системата не разполага с необходимите мощности поради наличието на други доставки на топлинна енергия или енергия за охлаждане от възобновяеми източници или на топлина или студ;

- б) топлинната енергия или енергията за охлаждане от доставчика, който е трета страна, не отговаря на техническите параметри, необходими за присъединяване и гарантиране на надеждната и безопасна експлоатация на районната отоплителна и охладителна система;
- в) операторът може да докаже, че предоставянето на достъп би довело до прекомерно увеличение на цената на топлинната енергия или енергията за охлаждане за крайните потребители в сравнение с цената за използване на основния местен източник на снабдяване с топлинна енергия или енергия за охлаждане, с която възобновяемият източник или отпадната топлина и студ ще се конкурира;
- г) системата на оператора представлява ефективна районна отоплителна и охладителна система.

Държавите членки гарантират, че когато оператор на районна отоплителна или охладителна система откаже да присъедини доставчик на топлинна енергия или енергия за охлаждане съгласно първа алинея, той информира компетентния орган за причините за отказа, както и за условията и мерките, които би трябвало да бъдат приложени в системата, за да стане възможно присъединяването. Държавите членки гарантират, че е налице подходящ процес за недопускане на необосновани откази.

б. Когато е необходимо, държавите членки въвеждат рамка за координация между операторите на районни отоплителни и охладителни системи и потенциалните източници на отпадна топлина и студ в промишления сектор и в сектора на услугите, за да улеснят използването на отпадна топлина и студ. Тази рамка за координация осигурява диалог по отношение на използването на отпадна топлина и студ, включващ по-специално:

- а) оператори на районни отоплителни и охладителни системи;
 - б) предприятия от промишления сектор и сектора на услугите, генериращи отпадна топлина и студ, които могат да бъдат оползотворени по рентабилен начин чрез районни отоплителни и охладителни системи, като например центрове за данни, промишлени предприятия, големи търговски сгради, съоръжения за съхранение на енергия и обществен транспорт;
 - в) местни органи, отговорни за планирането и одобряването на енергийни инфраструктури;
 - г) научни експерти, работещи върху най-новите съвременни районни отоплителни и охладителни системи; както и
 - д) общности за възобновяема енергия, участващи в отоплението и охлаждането.“;
- в) параграфи 8, 9 и 10 се заменят със следното:

„8. Държавите членки установяват рамка, съгласно която операторите на електроразпределителни системи ще оценяват поне веднъж на всеки четири години, в сътрудничество с операторите на районни отоплителни и охладителни системи в съответните им райони, потенциала на отоплителните и охладителните системи да предоставят услуги за балансиране и други системни услуги, включително оптимизация на потреблението и съхранение под формата на топлина на излишъка от електрическа енергия от възобновяеми източници, както и ще оценяват дали използването на констатирания потенциал би било ресурсно и разходно по-ефективно в сравнение с алтернативни решения.

Държавите членки гарантират, че операторите на електроразпределителни и електропреносни системи надлежно вземат предвид резултатите от оценката, изисквана съгласно първата алинея, при планирането на мрежата, инвестициите в мрежата и развитието на инфраструктурата в съответните им територии.

Държавите членки улесняват координацията между операторите на районни отоплителни или охладителни системи и операторите на електроразпределителни и електропреносни системи, за да гарантират, че услугите за балансиране и съхранение и другите услуги за гъвкавост, като например оптимизация на потреблението, предоставяни от операторите на районни отоплителни или охладителни системи, могат да участват в техните пазари на електроенергия.

Държавите членки могат да разширят изискванията за оценка и координация съгласно първа и трета алинея, така че те да обхващат оператори на газопреносни и газоразпределителни системи, включително мрежи за транспортиране на водород и други енергийни мрежи.

9. Държавите членки гарантират, че правата на потребителите и правилата за експлоатиране на районни отоплителни и охладителни системи в съответствие с настоящия член са ясно определени, публично достъпни са и се прилагат от компетентния орган.

10. От държавата членка не се изисква да прилага параграфи 2—9, ако е изпълнено поне едно от следните условия:

- а) към 24 декември 2018 г. делът ѝ в районната отоплителна и охладителна система е бил по-малък или равен на 2 % от brutното крайно потребление на енергия в отоплителните и охладителните системи;
- б) делът ѝ в районната отоплителна и охладителна система е увеличен над 2 % от brutното крайно потребление на енергия в отоплителните и охладителните системи към 24 декември 2018 г. чрез разработване на нови ефективни районни отоплителни и охладителни системи въз основа на интегрираните ѝ национални планове в областта на енергетиката и климата, представяни съгласно членове 3 и 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999, и в съответствие със същия регламент и оценката, посочена в член 23, параграф 16 от настоящата директива;
- в) 90 % от brutното крайно потребление на енергия в районните отоплителни и охладителни системи се осъществява в ефективни районни отоплителни и охладителни системи.“

15) Член 25 се заменя със следното:

„Член 25

Увеличение на енергията от възобновяеми източници и намаляване на интензитета на парниковите газове в транспортния сектор

1. Всяка държава членка въвежда задължение за доставчиците на горива да гарантират, че:

- а) количеството възобновяеми горива и електрическа енергия от възобновяеми източници, доставено в транспортния сектор, води до:
 - i) дял на енергията от възобновяеми източници в крайното потребление на енергия в транспортния сектор от най-малко 29 % до 2030 г.; или
 - ii) намаляване на интензитета на парниковите газове с поне 14,5 % до 2030 г. в сравнение с базовите дялове, посочени в член 27, параграф 1, буква б), в съответствие с индикативната крива, определена от държавата членка;
- б) комбинираният дял на биогоривата от ново поколение и на биогаза, произведени от суровините, посочени в част А на приложение IX, както и на възобновяемите горива от небиологичен произход в енергията, доставена в транспортния сектор, е поне 1 % през 2025 г. и 5,5 % през 2030 г., от които делът на възобновяемите горива от небиологичен произход е поне един процентен пункт през 2030 г.

Държавите членки се насърчават да определят диференцирани цели за биогоривата от ново поколение и биогаза, произведени от суровините, изброени в приложение IX, част А, и за възобновяемите горива от небиологичен произход на национално равнище, за да се изпълни задължението, определено в първа алинея, буква б) от настоящия параграф, така че разработването на двете горива да бъде насърчавано и разширено.

Държавите членки с морски пристанища се стремят да гарантират, че от 2030 г. нататък делът на възобновяемите горива от небиологичен произход в общото количество енергия, доставяна на сектора на морския транспорт, е най-малко 1,2 %.

В своите интегрирани национални доклади за напредъка в областта на енергетиката и климата, представяни съгласно член 17 от Регламент (ЕС) 2018/1999, държавите членки докладват за дела на енергията от възобновяеми източници в крайното потребление на енергия в транспортния сектор, включително в сектора на морския транспорт, както и за намаляването на интензитета на парникови газове.

Ако списъкът на изходните суровини, съдържащ се в част А от приложение IX, бъде изменен в съответствие с член 28, параграф 6, държавите членки могат да увеличат съответно своя минимален дял на биогоривата от ново поколение и на биогаза, произведени от въпросните изходни суровини, в енергията, доставяна на транспортния сектор.

2. За изчисляването на целите, посочени в параграф 1, първа алинея, буква а), и на дяловете, посочени в параграф 1, първа алинея, буква б), държавите членки:

- а) вземат предвид и възобновяемите горива от небиологичен произход, когато те се използват като междинни продукти за производството на:
 - i) конвенционални транспортни горива; или
 - ii) биогорива, при условие че намаляването на емисиите на парникови газове, постигнато чрез използването на възобновяеми горива от небиологичен произход, не се отчита при изчисляването на намалението на емисиите на парникови газове от биогоривата;
- б) могат да вземат предвид биогаза, който се подава в националната газопреносна и газоразпределителна инфраструктура.

3. За изчисляването на целите, определени в параграф 1, първа алинея, буква а), държавите членки могат да вземат предвид рециклираните въглеродни горива.

При определяне на задължението за доставчиците на горива държавите членки могат:

- а) да освобождават доставчиците на горива, които доставят електрическа енергия или възобновяеми горива от небиологичен произход, от изискването да спазват минималния дял на биогорива от ново поколение и биогаз, произведени от суровините, изброени в приложение IX, част А, по отношение на тези горива;
- б) да определят задължението чрез мерки, насочени към обемите, енергийното съдържание или емисиите на парникови газове;
- в) да правят разграничение между различните енергоносители;
- г) да правят разграничение между сектора на морския транспорт и другите сектори.

4. Държавите членки установяват механизъм, който позволява на доставчиците на горива да обменят на тяхна територия кредити за доставка на енергия от възобновяеми източници в транспортния сектор. Икономически оператори, които подават електрическа енергия от възобновяеми източници на електрически превозни средства чрез обществени зарядни точки, получават кредити независимо дали икономическите оператори ще изпълняват задължението, определено от държавата членка за доставчиците на горива, и могат да продават тези кредити на доставчици на горива, на които се разрешава да използват кредитите за изпълнение на задължението, посочено в параграф 1, първа алинея. Държавите членки могат да включат частни зарядни точки в този механизъм, при условие че може да се докаже, че електрическата енергия от възобновяеми източници, доставяна на тези частни зарядни точки, се предоставя единствено на електрически превозни средства.“

16) Член 26 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се изменя, както следва:

i) първата алинея се заменя със следното:

„1. За целите на изчисляването на брутното крайно потребление на енергия от възобновяеми източници на дадена държава членка, посочено в член 7, и на минималния дял на енергията от възобновяеми източници и на целта за намаляване на интензитета на парниковите газове, посочени в член 25, параграф 1, първа алинея, буква а), делът на биогоривата и течните горива от биомаса и на потребените за транспортни цели газообразни и твърди горива от биомаса, произведени от хранителни и фуражни култури, не надхвърля с повече от един процентен пункт дела на тези горива в крайното потребление на енергия в транспортния сектор през 2020 г. в дадената държава членка, с максимална стойност от 7 % от крайното потребление на енергия в транспортния сектор на тази държава членка.“;

ii) четвъртата алинея се заменя със следното:

„Когато в дадена държава членка делът на биогоривата, течните горива от биомаса и на потребените за транспортни цели газообразни и твърди горива от биомаса, произведени от хранителни или фуражни култури, е ограничен до дял, по-нисък от 7 %, или държавата членка реши да ограничи допълнително този дял, тази държава членка може да намали съответно минималния дял на енергията от възобновяеми източници или целта за намаляване на интензитета на парниковите газове, посочени в член 25, параграф 1, първа алинея, буква а), с оглед на приноса, който тези горива биха имали по отношение на минималния дял на енергията от възобновяеми източници или намаляването на емисиите на парникови газове. За целите на намаляването на интензитета на парниковите газове държавите членки считат, че тези горива намаляват с 50 % емисиите на парникови газове.“;

б) параграф 2 се изменя, както следва:

i) първа алинея се заменя със следното:

„2. За целите на изчисляването за дадена държава членка на брутно крайно потребление на енергия от възобновяеми източници, посочено в член 7, и на минималния дял на енергията от възобновяеми източници и на целта за намаляване на интензитета на парниковите газове, посочени в член 25, параграф 1, първа алинея, буква а), депът на биогорива, течни горива от биомаса или газообразни и твърди горива от биомаса, произведени от хранителни и фуражни култури с висок риск от непреки промени в земеползването, за които се наблюдава значително разширяване на производствения район в терени с високи въглеродни запаси, не надвишава равнището на потребление на такива горива в тази държава членка през 2019 г., освен ако те са сертифицирани като биогорива, течни горива от биомаса или газообразни и твърди горива от биомаса с нисък риск от непреки промени в земеползването, съгласно настоящия параграф.“;

ii) пета алинея се заменя със следното:

„До 1 септември 2023 г. Комисията прави преглед на критериите, установени в делегирания акт, посочен в четвърта алинея от настоящия параграф, въз основа на най-добрите налични научни данни и приема делегирани актове в съответствие с член 35 с цел изменение на тези критерии, когато е уместно, и допълване на настоящата директива чрез включване на графика за постепенното намаляване на приноса за изпълнението на общата цел на Съюза, посочена в член 3, параграф 1, и на минималния дял на енергията от възобновяеми източници и на целта за намаляване на интензитета на парникови газове, посочени в член 25, параграф 1, първа алинея, буква а) относно биогорива, течни горива от биомаса и газообразни и твърди горива от биомаса с висок риск от непреки промени в земеползването, произведени от суровини, за които се наблюдава значително разширяване на производствения район в терени с високи въглеродни запаси. Този преглед се основава на преразгледана версия на доклада за разширяването на суровините, представен в съответствие с трета алинея от настоящия параграф. В този доклад по-специално се оценява дали прагът за максималния дял на средното годишно разширяване на района на производство в световен мащаб с високи въглеродни запаси следва да бъде намален въз основа на обективни и научно обосновани критерии и като се вземат предвид целите и ангажиментите на Съюза в областта на климата.

Когато е целесъобразно, Комисията изменя критериите, определени в делегирания акт, посочен в четвърта алинея, въз основа на резултатите от оценката, посочена в пета алинея. На всеки три години след приемането на делегирания акт, посочен в четвърта алинея, Комисията продължава да прави преглед на данните, на които се основава този делегиран акт. При необходимост Комисията актуализира делегирания акт с оглед на променящите се обстоятелства и най-новите налични научни доказателства.“

17) Член 27 се заменя със следното:

„Член 27

Правила за изчисляване в транспортния сектор и по отношение на възобновяеми горива от небиологичен произход, независимо от крайната им употреба

1. За изчисляването на намалението на интензитета на парниковите газове, посочено в член 25, параграф 1, първа алинея, буква а), точка ii), се прилагат следните правила:

а) намаленията на емисиите на парникови газове се изчисляват, както следва:

- i) за биогорива и биогаз, чрез умножаване на количеството на тези горива, доставяни за всички видове транспорт, по техните намаления на емисии на парникови газове, определени в съответствие с член 31;
- ii) за възобновяеми горива от небиологичен произход и рециклирани въглеродни горива, чрез умножаване на количеството на тези горива, което се доставя за всички видове транспорт, по техните намаления на емисии на парникови газове, определени в съответствие с делегираните актове, приети съгласно член 29а, параграф 3;
- iii) за електрическа енергия от възобновяеми източници, чрез умножаване на количеството електрическа енергия от възобновяеми източници, която се доставя за всички видове транспорт, по сравнителната стойност за изкопаеми горива EC(e), посочена в приложение V;

- б) базовият дял, посочен в член 25, параграф 1, първа алинея, буква а), точка ii), се изчислява до 31 декември 2030 г. чрез умножаване на количеството енергия, доставено в транспортния сектор, по сравнителната стойност за изкопаеми горива $E_F(t)$, посочена в приложение V; от 1 януари 2031 г. базовият дял, посочен в член 25, параграф 1, първа алинея, буква а), точка ii) е сборът от:
- i) количеството на горивата, което се доставя за всички видове транспорт, умножено по сравнителната стойност за изкопаеми горива $E_F(t)$, посочена в приложение V;
 - ii) количеството електрическа енергия, която се доставя за всички видове транспорт, умножена по сравнителната стойност за изкопаеми горива $EC_F(e)$, посочена в приложение V;
- в) за изчисляването на съответните количества енергия се прилагат следните правила:
- i) за да се определи количеството енергия, доставено в транспортния сектор, се използват стойностите за енергийното съдържание на транспортните горива, посочени в приложение III;
 - ii) за да се определи енергийното съдържание на транспортни горива, които не са включени в приложение III, държавите членки използват съответните европейски стандарти за определяне на топлината на изгаряне на горивата или, ако не са приети европейски стандарти за тази цел, се използват съответните стандарти на Международната организация за стандартизация;
 - iii) количеството електрическа енергия от възобновяеми източници, доставено в транспортния сектор, се определя чрез умножаване на количеството електрическа енергия, доставено в този сектор, по средния дял на електрическата енергия от възобновяеми източници, доставена на територията на държавата членка през предходните две години, освен когато електрическата енергия се получава чрез пряка връзка с инсталация, произвеждаща електрическа енергия от възобновяеми източници, и тя се доставя на транспортния сектор, то тогава тази електрическа енергия се отчита изцяло като възобновяема и електрическата енергия, произведена от превозно средство, задвижвано със слънчева енергия, и използвана за потреблението от самото превозно средство, може да се отчита изцяло като възобновяема;
 - iv) делът на биогоривата и биогаза, произведени от посочените в част Б на приложение IX суровини, в енергийното съдържание на горивата и електрическата енергия, доставяни за транспортния сектор, се ограничава до максимум 1,7 %, освен в Кипър и Малта.
- г) намалението на интензитета на парниковите газове от използването на енергия от възобновяеми източници се определя, като емисиите на парникови газове от използването на биогорива, биогаз, горива от възобновяеми източници от небиологичен произход и електрическа енергия от възобновяеми източници, доставяни за всички видове транспорт, се разделят на базовия дял; държавите членки могат да вземат предвид рециклираните въглеродни горива.

Когато е обосновано, държавите членки могат да увеличат максимума, посочен в първа алинея, буква в), точка iv), като вземат предвид наличието на суровини, изброени в част Б на приложение IX. Всяко подобно увеличение се нотифицира на Комисията заедно с причините за него и подлежи на одобрение от Комисията.

2. За изчисляването на минималните дялове, посочени в член 25, параграф 1, първа алинея, буква а), точка i) и буква б), се прилагат следните правила:
- а) за изчисляването на знаменателя, а именно потреблението на енергия в транспортния сектор, се вземат предвид всички горива и електрическа енергия, доставяни в транспортния сектор;
 - б) за изчисляването на числителя, а именно количеството енергия от възобновяеми източници, потребявана в транспортния сектор за целите на член 25, параграф 1, първа алинея, се взема предвид енергийното съдържание на всички видове енергия от възобновяеми източници, доставяна за всички видове транспорт, включително на международни морски бункери, на територията на всяка държава членка; държавите членки могат да вземат предвид рециклираните въглеродни горива;
 - в) делът на биогоривата и биогаза, произведени от суровините, изброени в приложение IX, и на възобновяемите горива от небиологичен произход се счита за равен на тяхното енергийно съдържание, умножено по две;

- г) делът на електроенергията от възобновяеми източници се счита за равен на енергийното ѝ съдържание, умножено по четири, когато се доставя на пътни превозни средства, и може да се счита за равен на енергийното ѝ съдържание, умножено по 1,5, когато се доставя на железопътния транспорт;
- д) делът на биогоривата от ново поколение и на биогаза, произведени от суровините, посочени в част А на приложение IX, доставяни в секторите на въздушния и морския транспорт, се счита за равен на енергийното им съдържание, умножено по 1,2, а делът на възобновяемите горива от небиологичен произход, доставяни в секторите на въздушния и морския транспорт, се счита за равен на енергийното им съдържание, умножено по 1,5;
- е) делът на биогоривата и биогаза, произведени от посочените в част Б на приложение IX суровини, в енергийното съдържание на горивата и електрическата енергия, доставяни за транспортния сектор, се ограничава до максимум 1,7 %, освен в Кипър и Малта;
- ж) за да се определи количеството енергия, доставено на транспортния сектор, се използват стойностите за енергийното съдържание на транспортните горива, посочени в приложение III;
- з) за да се определи енергийното съдържание на транспортни горива, които не са включени в приложение III, държавите членки използват съответните европейски стандарти за определяне на топлината на изгаряне на горивата или ако не са приети европейски стандарти за тази цел, се използват съответните стандарти на Международната организация за стандартизация;
- и) количеството електрическа енергия от възобновяеми източници, доставено в транспортния сектор, се определя чрез умножаване на количеството електрическа енергия, доставено в този сектор, по средния дял на електрическата енергия от възобновяеми източници, доставена на територията на държавата членка през предходните две години, освен когато електрическата енергия се получава чрез пряка връзка с инсталация, произвеждаща електрическа енергия от възобновяеми източници, и тя се доставя на транспортния сектор, то тогава тази електрическа енергия се отчита изцяло като възобновяема и електрическата енергия, произведена от превозно средство, задвижвано със слънчева енергия, и използвана за потребление от самото превозно средство, може да се отчита изцяло като възобновяема.

Когато това е обосновано, държавите членки могат да увеличават размера на ограничението, посочено в първа алинея, буква е) от настоящия параграф, като вземат предвид наличието на суровините, посочени в част Б от приложение IX. Всяко подобно увеличение се нотифицира на Комисията заедно с причините за него и подлежи на одобрение от Комисията.

3. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 35 за изменение на настоящата директива чрез адаптиране на ограничението за дела на биогоривата и биогаза, произведени от суровините, изброени в част Б от приложение IX, въз основа на оценка на наличността на суровините. Ограничението е най-малко 1,7 %. Ако Комисията приеме такъв делегиран акт, определеното в него ограничение, се прилага и за държавите членки, които са получили одобрение от Комисията за увеличаване на ограничението в съответствие с параграф 1, втора алинея или параграф 2, втора алинея от настоящия член след изтичането на петгодишен преходен период, без да се засяга правото на държавата членка да прилага това ново ограничение по-рано. Държавите членки могат да кандидатстват за ново одобрение от Комисията за увеличение спрямо ограничението, определено в делегирания акт в съответствие с параграф 1, втора алинея или параграф 2, втора алинея от настоящия член.

4. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 35 за изменение на настоящата директива, като адаптира транспортните горива и тяхното енергийно съдържание, посочено в приложение III, към научно-техническия прогрес.

5. За целите на изчисленията, посочени в параграф 1, първа алинея, буква б) и параграф 2, първа алинея, буква а) се счита, че количеството енергия, доставено за сектора на морския транспорт, като дял от brutното крайно потребление на енергия на тази държава членка не надвишава 13 %. За Кипър и Малта се счита, че количеството енергия, потребено в сектора на морския транспорт, като дял от brutното крайно потребление на енергия на тези държави членки не надвишава 5 %. Настоящият параграф се прилага до 31 декември 2030 г.

6. Когато се използва електрическа енергия за производството на възобновяеми горива от небиологичен произход, било пряко или за производството на междинни продукти, за определянето на дела на възобновяемата енергия се използва средният дял на електрическата енергия от възобновяеми източници в държавата производител на горивото, като съответният дял е измерен две години преди разглежданата година.

Въпреки това електрическата енергия от пряка връзка с инсталация, произвеждаща електрическа енергия от възобновяеми източници, може изцяло да се отчете като електрическа енергия от възобновяеми източници, използвана за производството на възобновяеми горива от небиологичен произход, при условие че инсталацията:

- а) е влязла в експлоатация след или по същото време на влизането в експлоатация на инсталацията за производство на възобновяеми транспортни горива от небиологичен произход; както и
- б) не е свързана към мрежата или е свързана към мрежата, но могат да бъдат представени доказателства, че съответната електроенергия е била доставена, без да се взема електроенергия от мрежата.

Взетата от мрежата електрическа енергия може изцяло да се отчете като електрическа енергия от възобновяеми източници, при условие че електрическата енергия се произвежда изключително от възобновяеми източници и са доказани възобновяемите свойства и други подходящи критерии, като се гарантира, че възобновяемите свойства на тази електрическа енергия се отчитат само веднъж и единствено в сектора на крайното потребление.

До 31 декември 2021 г. Комисията приема делегиран акт в съответствие с член 35 за допълване на настоящата директива като установява методология на Съюза за определяне на подробни правила, посредством които икономическите оператори да могат да се съобразят с изискванията, установени във втора и трета алинея от настоящия параграф.

До 1 юли 2028 г. Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за оценка на въздействието на методиката на Съюза, определена в съответствие с четвърта алинея, включително въздействието на допълняемостта и времевата и географската корелация върху производствените разходи, намаляването на емисиите на парникови газове и енергийната система.

В посочения доклад на Комисията се оценява по-специално въздействието върху наличността и финансовата достъпност на възобновяемите горива от небиологичен произход за промишлеността и транспортния сектор и върху способността на Съюза да постигне своите цели за възобновяеми горива от небиологичен произход, като се вземе предвид стратегията на Съюза за вносна и местния водород в съответствие с член 22а, като същевременно се сведе до минимум увеличението на емисиите на парникови газове в електроенергийния сектор и в енергийната система като цяло. Ако в посочения доклад се стигне до заключението, че изискванията не осигуряват достатъчна наличност и финансова достъпност на възобновяемите горива от небиологичен произход за промишлеността и транспортния сектор и не допринасят съществено за намаляването на емисиите на парникови газове, интегрирането на енергийната система и постигането на целите на Съюза за възобновяемите горива от небиологичен произход, определени за 2030 г., Комисията преразглежда методиката на Съюза и когато е целесъобразно, приема делегиран акт в съответствие с член 35 за изменение на тази методика, за да се осигурят необходимите корекции на критериите, определени във втора и трета алинея от настоящия параграф, за да се улесни разрастването на водородната промишленост.“

18) Член 28 се изменя, както следва:

- а) параграфи 2, 3 и 4 се заличават;
- б) параграф 5 се заменя със следното:

„5. До 30 юни 2024 г. Комисията приема делегирани актове в съответствие с член 35 за допълване на настоящата директива, като уточнява методиката за определяне на дела на биогоривото, и на биогаза за транспорта, получени от биомаса, обработена в общ процес с изкопаеми горива.“;

- в) параграф 7 се заменя със следното:

„7. До 31 декември 2025 г., в контекста на провежданата на всеки две години оценка на постигнатия напредък в изпълнение на Регламент (ЕС) 2018/1999, Комисията преценява дали установеното в член 25, параграф 1, първа алинея, буква б) от настоящата директива задължение по отношение на биогоривата от ново поколение и биогаза, произведени от суровините, посочени в част А от приложение IX към настоящата директива, ефективно стимулира иновациите и гарантира намаления на емисиите на парникови газове в транспортния сектор. В оценката Комисията анализира дали прилагането на настоящия член позволява ефективно да се избегне двойното отчитане на възобновяемата енергия.

Ако е уместно, Комисията представя предложение за изменение на установеното в член 25, параграф 1, първа алинея, буква б) задължение, отнасящо се до биогоривата от ново поколение и биогаза, произведени от суровините, посочени в част А от приложение IX.“

19) Член 29 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се изменя, както следва:

i) в първата алинея буква а) се заменя със следното:

„а) отчитане като принос за постигане на дяловете на държавите членки на възобновяема енергия и на целите, определени в член 3, параграф 1, член 15а, параграф 1, член 22а, параграф 1, член 23, параграф 1, член 24, параграф 4 и член 25, параграф 1;“;

ii) втората алинея се заменя със следното:

„Независимо от това биогоривата, течните горива от биомаса и газообразните и твърдите горива от биомаса, произведени от отпадъци и остатъци, различни от остатъци от селското стопанство, аквакултурата, рибното и горското стопанство, е необходимо да отговарят само на критериите за намаляване на емисиите на парникови газове, установени в параграф 10, за да бъдат взети предвид за целите, посочени в първа алинея, букви а), б) и в) от настоящия параграф. В случай на използване на смесени отпадъци държавите членки могат да изискват от операторите да прилагат системи за сортиране на смесени отпадъци, които имат за цел да отстраняват материали от изкопаеми източници. Настоящата алинея се отнася също за отпадъците и остатъците, които първоначално се обработват за получаването на междинен продукт, преди да бъдат допълнително преработени в биогорива, течни горива от биомаса и газообразни и твърди горива от биомаса.“;

iii) четвъртата алинея се заменя със следното:

„Газообразните и твърдите горива от биомаса отговарят на критериите за устойчивост и намаляване на емисиите на парникови газове, определени в параграфи 2—7 и параграф 10, ако се използват:

а) в случая на твърди горива от биомаса — в инсталации за производство на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане с обща номинална входяща топлинна мощност, равна на или по-голяма от 7,5 MW;

б) в случая на газообразни горива от биомаса — в инсталации за производство на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане с обща номинална входяща топлинна мощност, равна на или по-голяма от 2 MW;

в) в инсталации за производство на газообразни горива от биомаса със следния среден дебит на биометан:

i) над 200 m³ еквивалент на метан/час при стандартни условия на температура и налягане, а именно 0 °C и 1 bar атмосферно налягане;

ii) ако биогазът е съставен от смес от метан и други негорими газове, за дебита на метан под стойността, получена при преизчисляване на посочения в точка i) праг, пропорционално на обемния дял на метана в сместа.

Държавите членки могат да прилагат критериите за устойчивост и за намаление на емисиите на парникови газове и за инсталации с по-малка обща номинална топлинна мощност или дебит на метан.“;

б) параграф 3 се заменя със следното:

„3. Биогоривата, течните горива от биомаса и газообразните и твърдите горива, произведени от селскостопанска биомаса, които се отчитат за целите, посочени в параграф 1, първа алинея, букви а), б) и в), не трябва да са произведени от суровини, произхождащи от терени с голямо значение за биологичното разнообразие, а именно от терени с един от следните статуты през или след януари 2008 г., независимо дали тези терени продължават да имат този статут, или не:

а) девствени гори или други залесени земи, а именно гори или други залесени земи с местни видове, където няма ясно видими признаци на човешка дейност и екологичните процеси не са съществено нарушени; и стари гори съгласно определението в държавата, в която се намира гората;

б) гори с висока степен на биологично разнообразие и други залесени земи, които са богати на видове, не са деградирани и са определени от съответния компетентен орган като имащи висока степен на биологично разнообразие, освен ако се предоставят доказателства, че производството на тази суровина не противоречи на тези природозащитни цели;

в) зони, определени:

i) със закон или от съответния компетентен орган с оглед на опазването на природата, освен ако не бъдат представени доказателства, че производството на въпросната суровина не противоречи на посочените цели за защита на природата; или

ii) зони за защита на редки, намиращи се под заплаха или застрашени от изчезване екосистеми или видове, признати от международни споразумения или включени в списъци, изготвени от междуправителствени организации или Международния съюз за опазване на природата, при условие че са признати в съответствие с член 30, параграф 4, първа алинея, освен ако не бъдат представени доказателства, че производството на въпросната суровина не противоречи на посочените цели за защита на природата;

г) пасища с висока степен на биологично разнообразие с площ над един хектар, които са:

i) естествени, а именно пасища, които биха останали такива при липсата на човешка намеса и които запазват естествения състав на видовете и екологичните характеристики и процеси; или

ii) изкуствени, а именно пасища, които биха престанали да бъдат такива при липсата на човешка намеса и които са богати на видове и не са деградирани и също така са определени от съответния компетентен орган като имащи висока степен на биологично разнообразие, освен ако не се докаже, че добивът на суровини е необходим за запазване на статута на пасище с висока степен на биологично разнообразие; или

д) степни местности.

Когато условията, определени в параграф 6, буква а), точки vi) и vii), не са изпълнени, първата алинея от настоящия параграф, с изключение на буква в), се прилага и за произведените от горскостопанска биомаса биогорива, течни горива от биомаса и газообразни и твърди горива от биомаса.

Комисията може да приема актове за изпълнение за допълнително уточняване на критериите, според които се определя кои пасища попадат в обхвата на първа алинея, буква г) от настоящия параграф. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 34, параграф 3.“;

в) в параграф 4 се добавя следната алинея:

„Когато условията, определени в параграф 6, буква а), точки vi) и vii), не са изпълнени, първата алинея от настоящия параграф, с изключение на букви б) и в), и втората алинея от настоящия параграф се прилагат и за биогорива, течни горива от биомаса и газообразни и твърди горива от биомаса, произведени от горскостопанска биомаса.“;

г) параграф 5 се заменя със следното:

„5. Произведените от селскостопанска биомаса биогорива, течни горива от биомаса и газообразни и твърди горива от биомаса, които се отчитат за целите, посочени в параграф 1, първа алинея, букви а), б) и в), не са произведени от суровина, отгледана върху територия, която е била торфище през януари 2008 г., освен ако не са представени доказателства, че отглеждането и събирането на тази суровина не е свързано с дренаж на почва, която не е била отводнена преди това. Когато условията, определени в параграф 6, буква а), точки vi) и vii), не са изпълнени, настоящият параграф се прилага и за произведените от горскостопанска биомаса биогорива, течни горива от биомаса и газообразни и твърди горива от биомаса.“;

д) параграф 6 се изменя, както следва:

i) в буква а) точки iii) и iv) се заменят със следното:

„iii) зоните, определени съгласно международното или националното право или от съответния компетентен орган за целите на опазването на природата, включително влажните зони, пасищата, степните местности и торфищата, са защитени с цел опазване на биологичното разнообразие и предотвратяване на унищожаването на местообитанията;

- iv) дърводобивът се извършва, като се взема предвид запазването на качеството на почвата и биоразнообразието в съответствие с принципите за устойчиво управление на горите с цел предотвратяване на всяко неблагоприятно въздействие, по начин, при който се избягва прибирането на пънове и корени, деградацията на девствени и на стари гори, както са определени в държавата, в която се намира гората, или превръщането им в горски плантации и дърводобивът върху уязвими почви; дърводобивът се извършва в съответствие с максималните прагове за мащабната гола сеч, определена в държавата, в която се намира гората, и с подходящи в местно и екологично отношение прагове за задържане за мъртва дървесина и този дърводобив се извършва в съответствие с изискванията за използване на дърводобивни системи, които свеждат до минимум всяко неблагоприятно въздействие върху качеството на почвата, включително уплътняването на почвата, и върху характеристиките на биологичното разнообразие и местообитанията;“;
- ii) в буква а) се добавят следните точки:
- „vi) горите, в които се добива горскостопанската биомаса, не принадлежат на терени, които имат статусите, посочени съответно в параграф 3, букви а), б), г) и д), параграф 4, буква а) и параграф 5, при същите условия за определяне на статута на терена, посочени в тези параграфи; както и
- vii) инсталациите, произвеждащи биогорива, течни горива от биомаса и газообразни и твърди горива от биомаса от горскостопанска биомаса, издават декларация за достоверност, подкрепена от вътрешни процеси на равнището на дружеството, за целите на одитите, провеждани съгласно член 30, параграф 3, че горскостопанската биомаса не е с произход от земите, посочени в точка vi) от настоящата алинея.“;
- iii) в буква б) точки iii) и iv) се заменят със следното:
- „iii) зоните, определени съгласно международното или националното право или от съответния компетентен орган за целите на опазването на природата, включително влажните зони, пасищата, степните местности и торфищата, са защитени с цел опазване на биологичното разнообразие и предотвратяване на унищожаването на местообитанията, освен в случай че се представят доказателства, че добивът на тези суровини не противоречи на посочените цели за опазване на природата;
- iv) дърводобивът се извършва, като се взема предвид запазването на качеството на почвата и биологичното разнообразие, в съответствие с принципите за устойчиво управление на горите, с цел да се предотврати всяко неблагоприятно въздействие, по начин, при който се избягва прибирането на пънове и корени, деградацията на девствени гори и на стари гори, както са определени в държавата, в която се намира гората, или превръщането им в горски плантации и дърводобивът върху уязвими почви; дърводобивът се извършва в съответствие с максималните прагове за мащабната гола сеч, съгласно определението за нея в държавата, в която се намира гората, и с подходящи в местно и екологично отношение прагове за задържане за мъртва дървесина и този дърводобив се извършва в съответствие с изискванията за използване на дърводобивни системи, които свеждат до минимум всяко неблагоприятно въздействие върху качеството на почвата, включително уплътняването на почвата, и върху характеристиките на биологичното разнообразие и местообитанията; както и“;
- е) вмъкват се следните параграфи:
- „7а. Производството на биогорива, течни горива от биомаса и газообразни и твърди горива от биомаса от вътрешна горскостопанска биомаса е в съответствие с ангажиментите и целите на държавите членки, установени в член 4 от Регламент (ЕС) 2018/841 на Европейския парламент и на Съвета (*), и с политиките и мерките, описани от държавите членки в техните интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата, представяни съгласно членове 3 и 14 от Регламент (ЕС) 2018/1999.
- 7б. Като част от своя окончателен актуализиран интегриран национален план в областта на енергетиката и климата, който трябва да бъде представен до 30 юни 2024 г. съгласно член 14, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2018/1999, държавите членки включват всички от следните елементи:
- а) оценка на вътрешното предлагане на горскостопанска биомаса, налична за енергийни цели за периода 2021—2030 г., съгласно критериите, посочени в настоящия член;
- б) оценка на съвместимостта на прогнозираното потребление на горскостопанска биомаса за производството на енергия с целите и бюджетите на държавите членки за периода 2026—2030 г., установени в член 4 от Регламент (ЕС) 2018/841; както и

- в) описание на националните мерки и политики, гарантиращи съвместимост с тези цели и бюджети.

Държавите членки докладват на Комисията относно мерките и политиките, посочени в първа алинея, буква в) от настоящия параграф, като част от техните интегрирани национални доклади за напредъка в областта на енергетиката и климата, представяни съгласно член 17 от Регламент (ЕС) 2018/1999.

- (*) Регламент (ЕС) 2018/841 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за включването на емисиите и поглъщанията на парникови газове от земеползването, промените в земеползването и горското стопанство в рамката в областта на климата и енергетиката до 2030 г. и за изменение на Регламент (ЕС) № 525/2013 и Решение № 529/2013/ЕС (ОВ L 156, 19.6.2018 г., стр. 1).“;

- ж) в параграф 10, първа алинея, буква г) се заменя със следното:

- „г) за производството на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от газообразни и твърди горива от биомаса, използвани в инсталации, които са влезли в експлоатация след 20 ноември 2023 г. — поне 80 %;
- д) за производството на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от газообразни и твърди горива от биомаса, използвани в инсталации с обща номинална входяща топлинна мощност, равна на или надвишаваща 10 MW, които са влезли в експлоатация между 1 януари 2021 г. и 20 ноември 2023 г. — поне 70 % до 31 декември 2029 г. и поне 80 % от 1 януари 2030 г.;
- е) за производството на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от газообразни и твърди горива от биомаса, използвани в инсталации с обща номинална входяща топлинна мощност равна на или по-ниска от 10 MW, които са влезли в експлоатация между 1 януари 2021 г. и 20 ноември 2023 г. — поне 70 %, докато се навършат 15 години от началото на експлоатацията им, и поне 80 %, след като се навършат 15 години от началото на експлоатацията им;
- ж) за производството на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от газообразни и твърди горива от биомаса, използвани в инсталации с обща номинална входяща топлинна мощност, равна на или надвишаваща 10 MW, които са влезли в експлоатация преди 1 януари 2021 г. — поне 80 %, след като се навършат 15 години от началото на експлоатацията им, но не по-рано от 1 януари 2026 г. и не по-късно от 31 декември 2029 г.;
- з) за производството на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от газообразни горива от биомаса, използвани в инсталации с обща номинална входяща топлинна мощност равна на или по-ниска от 10 MW, които са влезли в експлоатация преди 1 януари 2021 г. — поне 80 %, след като се навършат 15 години от началото на експлоатацията им, но не по-рано от 1 януари 2026 г.“;

- з) в параграф 13 букви а) и б) се заменят със следното:

- „а) инсталации, разположени в най-отдалечен регион, както е посочено в член 349 от ДФЕС, доколкото в такива съоръжения се произвежда електрическа енергия или топлинна енергия или енергия за охлаждане от газообразни и твърди горива от биомаса и от течни горива от биомаса, или се произвеждат биогорива; както и
- б) газообразни и течни горива от биомаса, използвани в инсталациите по буква а) от настоящата алинея и биогорива, произвеждани в тези инсталации, независимо от мястото на произход на биомасата, при условие че тези критерии са обективно обосновани въз основа на факта, че тяхната цел е да се осигури в този най-отдалечен регион достъп до безопасна и сигурна енергия и плавен преход към критериите, посочени в параграфи 2—7, 10 и 11 от настоящия член, като по този начин се стимулира преходът от изкопаеми горива към устойчиви биогорива, течни горива от биомаса и газообразни и твърди горива от биомаса.“;

- и) добавя се следният параграф:

„15. До 31 декември 2030 г. енергията от биогорива, течни горива от биомаса и газообразни и твърди горива от биомаса може също да се вземе предвид за целите, посочени в параграф 1, първа алинея, букви а), б) и в) от настоящия член, когато:

- а) подпомагането е предоставено преди 20 ноември 2023 г., в съответствие с критериите за устойчивост и намаляване на емисиите на парникови газове, посочени в член 29 във версията му, която е в сила на 29 септември 2020 г.; и

- б) подпомагането е предоставено под формата на дългосрочно подпомагане, за което е определена фиксирана сума в началото на периода на подпомагане и при условие че е въведен коригиращ механизъм, за да се гарантира липсата на свръхкомпенсация.“

20) Въмъква се следният член:

„Член 29а

Критерии за намаляване на емисиите на парникови газове за възобновяеми горива от небиологичен произход и рециклирани въглеродни горива

1. Енергията от възобновяеми горива от небиологичен произход се отчита в дяловете на енергията от възобновяеми източници на държавите членки и към целите, посочени в член 3, параграф 1, член 15а, параграф 1, член 22а, параграф 1, член 23, параграф 1, член 24, параграф 4 и член 25, параграф 1, само ако намаленията на емисиите на парникови газове от използването на тези горива са поне 70 %.

2. Енергията от рециклирани въглеродни горива може да се отчита спрямо постигането на целите за намаляване на емисиите на парникови газове, посочени в член 25, параграф 1, първа алинея, буква а), само ако намаленията на емисиите на парникови газове от използването на тези горива са поне 70 %.

3. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 35 за допълване на настоящата директива чрез уточняване на методиката за оценка на намалението на емисиите на парникови газове от възобновяеми горива от небиологичен произход и от рециклирани въглеродни горива. Методиката гарантира, че не се предоставят кредити за избегнати емисии на CO₂ от изкопаеми източници, за чието улавяне вече е получен кредит съгласно други правни разпоредби. Методиката обхваща емисиите на парникови газове през целия жизнен цикъл и отчита непреките емисии, произтичащи от отклоняването на твърди суровини, например отпадъци, използвани за производството на рециклирани въглеродни горива.“

21) Член 30 се изменя, както следва:

- а) в параграф 1, първа алинея уводното изречение се заменя със следното:

„1. Когато възобновяемите горива и рециклираните въглеродни горива трябва да се отчитат спрямо постигането на целите, посочени в член 3, параграф 1, член 15а, параграф 1, член 22а, параграф 1, член 23, параграф 1, член 24, параграф 4 и член 25, параграф 1, държавите членки изискват от икономическите оператори да покажат чрез задължителни независими и прозрачни одити в съответствие с акта за изпълнение, приет съгласно параграф 8 от настоящия член, че са изпълнени установените в член 29, параграфи 2—7 и параграф 10 и член 29а, параграфи 1 и 2 критерии за устойчивост и за намаление на емисиите на парникови газове за възобновяеми горива и рециклирани въглеродни горива. За тази цел те изискват от икономическите оператори да използват система за масов баланс, която:“;

- б) параграф 2 се заменя със следното:

„2. При обработването на дадена партида съответната информация за характеристиките за устойчивост и за намаление на емисиите на парникови газове на партидата се уточнява и се прикрепя към изходящия продукт в съответствие със следните правила:

- а) ако обработването на партида от суровина води до получаване на само един изходящ продукт, който е предназначен за производството на биогорива, течни горива от биомаса или газообразни и твърди горива от биомаса, възобновяеми горива от небиологичен произход или рециклирани въглеродни горива, размерът на партидата и съответните количествени характеристики за устойчивост и за намаление на емисиите на парникови газове се уточняват чрез използване на преобразователен коефициент, изразяващ отношението на масата на изходящия продукт, предназначен за такова производство към масата на постъпващата в процеса суровина;

- б) ако обработването на партида от суровина води до получаването на повече от един изходящ продукт, предназначен за производството на биогорива, течни горива от биомаса или газообразни и твърди горива от биомаса, възобновяеми горива от небиологичен произход или рециклирани въглеродни горива, за всеки изходящ продукт се използва отделен преобразователен коефициент и отделен масов баланс.“;

- в) в параграф 3 първата и втората алинеи се заменят със следното:

„Държавите членки предприемат мерки за гарантиране, че икономическите оператори подават надеждна информация относно спазването на критериите за устойчивост и намаляване на емисиите на парникови газове, установени в член 29, параграфи 2—7 и параграф 10 и член 29а, параграфи 1 и 2, и че икономическите оператори предоставят на съответната държава членка при поискване данните, използвани за съставяне на тази информация. Държавите членки изискват от икономическите оператори да предвидят подходящ стандарт за независимо одитиране на подаваната от тях информация, както и да представят доказателства, че това е направено. За спазването на член 29, параграф 3, букви а), б), г) и д), член 29, параграф 4, буква а), член 29, параграф 5, член 29, параграф 6, буква а) и член 29, параграф 7, буква а), одитирането на равнище първа или втора страна може да се използва до първата точка на събиране на горскостопанската биомаса. При одитирането се проверява дали използваните от икономическите оператори системи са точни, надеждни и защитени срещу измами, включително проверка, гарантираща, че материалите не са променени или изхвърлени умишлено, така че партидата или част от нея да може да се превърне в отпадък или остатък. При одитирането се оценява и честотата и методиката на вземане на проби, както и надеждността на данните.

Задълженията, установени в настоящия параграф, се прилагат независимо дали възобновяемите горива и рециклираните въглеродни горива са произведени или внесени в Съюза. Информацията относно географския произход и вида на използваните суровини за биогоривата, течните горива от биомаса и газообразните и твърдите горива от биомаса на всеки доставчик на гориво се предоставя на потребителите по актуален, леснодостъпен и удобен за ползване начин на уебсайтовете на операторите, доставчиците или съответните компетентни органи и се актуализира ежегодно.“;

- г) в параграф 4 първата алинея се заменя със следното:

„4. Комисията може да реши, че доброволни национални или международни схеми за определяне на стандарти за производство на възобновяеми горива и рециклирани въглеродни горива осигуряват точни данни за намаленията на емисиите на парникови газове за целите на член 29, параграф 10 и член 29а, параграфи 1 и 2, доказват съответствие с разпоредбите на член 27, параграф 6, и член 31а, параграф 5 или доказват, че партидите от биогорива, течни горива от биомаса или газообразни и твърди горива от биомаса отговарят на критериите за устойчивост, установени в член 29, параграфи 2—7. При доказването, че са изпълнени критериите, установени в член 29, параграфи 6 и 7, операторите могат да представят изискваните доказателствени данни пряко на равнището на района за снабдяване. Комисията може да признае зони за защита на редки, под заплаха или застрашени екосистеми или видове, признати с международни споразумения или включени в списъци, изготвени от междуправителствени организации или от Международния съюз за опазване на природата, за целите на член 29, параграф 3, първа алинея, буква в), точка ii).“;

- д) параграф 6 се заменя със следното:

„6. Държавите членки могат да създават национални схеми, в които спазването на критериите за устойчивост и за намаление на емисиите на парникови газове, установени в член 29, параграфи 2—7 и параграф 10 и член 29а, параграфи 1 и 2, в съответствие с методиката, разработена съгласно член 29а, параграф 3, се проверява по цялата верига на доставките с участието на компетентните органи. Тези схеми могат също така да се използват за проверка на точността и пълнотата на информацията, включена от икономическите оператори в базата данни на Съюза, за доказване на съответствие с член 27, параграф 6 и за сертифициране на биогорива, течни горива от биомаса и газообразни и твърди горива от биомаса с нисък риск от непреки промени в земеползването.

Всяка държава членка може да нотифицира на Комисията такава национална схема. Комисията отдава приоритет на оценката на такава схема, за да се улесни взаимното двустранно и многостранно признаване на тези схеми. Комисията може да реши, посредством актове за изпълнение, дали такава нотифицирана национална схема отговаря на условията, предвидени в настоящата директива. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 34, параграф 3.

Когато Комисията реши, че националната схема отговаря на условията, предвидени в настоящата директива, другите схеми, признати от Комисията в съответствие с настоящия член, не могат да отказват взаимно признаване с националната схема на въпросната държава членка по отношение на проверката за съответствие с критериите, въз основа на които тя е призната от Комисията.

За инсталации, произвеждащи електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане с обща номинална топлинна мощност между 7,5 и 20 MW, държавите членки може да установяват опростени национални схеми за проверка с цел гарантиране на изпълнението на критериите за устойчивост и за намаление на емисиите на парникови газове, посочени в член 29, параграфи 2—7 и параграф 10. За същите инсталации в актовете за изпълнение, предвидени в параграф 8 от настоящия член, се определят еднакви условия за опростени доброволни схеми за проверка с цел гарантиране на изпълнението на критериите за устойчивост и за намаление на емисиите на парникови газове, посочени в член 29, параграфи 2—7 и параграф 10.“;

е) в параграф 9 първата алинея се заменя със следното:

„9. Когато даден икономически оператор представи доказателство или данни, придобити в съответствие със схема, която е била предмет на решение съгласно параграф 4 или 6, държавата членка не следва да иска от икономическия оператор да предоставя допълнителни доказателства за съответствие с елементите, обхванати от схемата, въз основа на които схемата е призната от Комисията.“;

ж) параграф 10 се заменя със следното:

„10. По искане на държава членка, което може да се основава на искането на икономически оператор, Комисията проверява въз основа на всички налични доказателства дали за даден източник на възобновяеми горива и рециклирани въглеродни горива са спазени критериите за устойчивост и за намаление на емисиите на парникови газове, определени в член 29, параграфи 2—7 и параграф 10 и член 29а, параграфи 1 и 2.

В срок от шест месеца от получаването на такова искане Комисията решава посредством актове за изпълнение дали съответната държава членка може:

- а) да взема предвид възобновяемите горива и рециклираните въглеродни горива от този източник за целите, посочени в член 29, параграф 1, първа алинея, букви а), б) и в); или
- б) чрез дерогация от параграф 9 да изисква от доставчиците на източника на възобновяеми горива и рециклирани въглеродни горива да представят допълнителни доказателства за спазване на тези критерии за устойчивост и за намаление на емисиите на парникови газове и на тези прагове за намаления на емисиите на парникови газове.

Актовете за изпълнение, посочени във втора алинея от настоящия параграф се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 34, параграф 3.“

22) Въмъква се следният член:

„Член 31а

База данни на Съюза

1. В срок до 21 ноември 2024 г. Комисията гарантира създаването на база данни на Съюза, която позволява да се проследяват течните и газообразните възобновяеми горива и рециклираните въглеродни горива (наричана по-долу „базата данни на Съюза“).

2. Държавите членки изискват от съответните икономически оператори да въвеждат своевременно в базата данни на Съюза точни данни за извършените сделки и характеристиките за устойчивост на горивата, предмет на тези сделки, включително техните емисии на парникови газове през целия жизнения цикъл, като се започне от мястото им на производство до момента, в който те се пускат на пазара в Съюза. За целите на въвеждането на данни в базата данни на Съюза взаимосвързаната газова система се счита за единна система за масов баланс. В базата данни на Съюза се предоставят данни за подаването и изтеглянето на газообразни горива от възобновяеми източници. В базата данни на Съюза се въвеждат също и данни за това дали е предоставена подкрепа за производството на конкретна партида гориво и ако е така, за вида на схемата за подпомагане. Посочените данни може да се въвеждат в базата данни на Съюза чрез националните бази данни.

Когато е целесъобразно за целта за подобряване на проследимостта на данните по цялата верига на доставки, на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 35, за да допълва настоящата директива чрез допълнително разширяване на обхвата на данните, които трябва да бъдат включени в базата данни на Съюза, за да се обхванат относимите данни от мястото на производство или на събиране на суровината, използвана за производството на гориво.

Държавите членки изискват от доставчиците на горива да въвеждат в базата данни на Съюза данните, необходими за проверка на спазването на изискванията, установени в член 25, параграф 1, първа алинея.

Независимо от разпоредбите на първа, втора и трета алинея, за газообразни горива, подавани към взаимосвързаната газова инфраструктура на Съюза, икономическите оператори, в случай, че държавата членка реши да допълни системата за масов баланс със система за гаранции за произход, въвеждат в базата данни на Съюза данните относно извършените сделки и относно характеристиките за устойчивост, както и други относими данни, например емисиите на парникови газове от горивата до точката на подаване към взаимосвързаната газова инфраструктура.

3. Държавите членки имат достъп до базата данни на Съюза за целите на мониторинга и проверката на данните.

4. Когато са издадени гаранции за произход за производството на партида от газове от възобновяеми източници, държавите членки гарантират, че тези гаранции за произход се прехвърлят в базата данни на Съюза в момента, когато дадена пратка възобновяеми газове бъде регистрирана в базата данни на Съюза и се анулират, след като партидата от газове от възобновяеми източници бъде оттеглена от взаимосвързаната газова инфраструктура на Съюза. След като бъдат прехвърлени, тези гаранции за произход не могат да се търгуват извън базата данни на Съюза.

5. Държавите членки гарантират в националната си правна уредба, че точността и пълнотата на данните, въведени от икономическите оператори в базата данни, се проверява, например чрез използване на сертифициращи органи в рамките на доброволни или национални схеми, признати от Комисията съгласно член 30, параграфи 4, 5 и 6 и които могат да бъдат допълнени от система за гарантиране на произхода.

Тези доброволни или национални схеми могат да използват системи за данни на трети страни като посредници за събиране на данните, при условие че Комисията е нотифицирана за такава употреба.

Всяка държава членка може да използва вече съществуваща национална база данни, съгласувана и свързана с базата данни на Съюза чрез интерфейс, или да създаде национална база данни, която да може да се използва от икономическите оператори като инструмент за събиране и деклариране на данни и за въвеждане и прехвърляне на тези данни в базата данни на Съюза, при условие че:

- а) националната база данни е в съответствие с базата данни на Съюза, включително по отношение на навременността на предаването на данни, типовете на прехвърляните набори от данни и протоколите за качество и проверка на данните;
- б) държавите членки гарантират, че данните, въведени в националната база данни, незабавно се прехвърлят в базата данни на Съюза.

Държавите членки могат да създават национални бази данни в съответствие с националното право или практика, например за да вземат предвид по-строги национални изисквания по отношение на критериите за устойчивост. Тези национални бази данни не пречат на цялостната проследимост на устойчивите партии от суровини или горива, които трябва да бъдат въведени в базата данни на Съюза в съответствие с настоящата директива.

Проверката на качеството на данните, въведени в базата данни на Съюза чрез националните бази данни, характеристиките за устойчивост на горивата, свързани с тези данни, и окончателното одобрение на сделките се извършват единствено чрез базата данни на Съюза. Точността и пълнотата на тези данни се проверяват в съответствие с Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/996 на Комисията (*). Те могат да се проверяват от сертифициращите органи.

Държавите членки нотифицират до Комисията подробните характеристики на националните си бази данни. След тази нотификация Комисията преценява дали националната база данни отговаря на изискванията, установени в трета алинея. Ако случаят не е такъв, Комисията може да изиска от държавите членки да предприемат подходящи мерки, за да гарантират спазването на тези изисквания.

6. Обобщените данни от базата данни на Съюза се оповестяват публично при надлежно вземане под внимание на защитата на чувствителната търговска информация и се поддържат в актуален вид. Комисията публикува и прави публично достояние годишните доклади относно данните, съдържащи се в базата данни на Съюза, включително количествата, географския произход и вида на суровините, използвани за горива.

(*) Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/996 на Комисията от 14 юни 2022 г. относно правилата за проверка на критериите за устойчивост и за намаляване на емисиите на парникови газове и критериите за нисък риск от непреки промени в земеползването (ОВ L 168, 27.6.2022 г., стр. 1).“

23) Член 33 се изменя, както следва:

а) параграф 3 се изменя, както следва:

i) първата алинея се заменя със следното:

„3. До 31 декември 2027 г. Комисията представя, по целесъобразност, законодателно предложение за регулаторната рамка за насърчаване на енергията от възобновяеми източници за периода след 2030 г.“;

ii) добавя се следната алинея:

„При изготвянето на законодателното предложение, посочено в първа алинея от настоящия параграф, Комисията взема предвид по целесъобразност:

а) становището на Европейския научен консултативен съвет по изменението на климата, създаден съгласно член 10а от Регламент (ЕО) № 401/2009 на Европейския парламент и на Съвета (*);

б) прогнозния индикативен бюджет на Съюза за парниковите газове, посочен в член 4, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета (**);

в) интегрираните национални планове в областта на енергетиката и климата, представени от държавите членки до 30 юни 2024 г. съгласно член 14, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2018/1999;

г) опита, придобит при прилагането на настоящата директива, включително нейните критерии за устойчивост и за намаляване на емисиите на парникови газове; както и

д) технологичните постижения по отношение на енергията от възобновяеми източници.

(*) Регламент (ЕО) № 401/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно Европейската агенция за околната среда и Европейската мрежа за информация и наблюдение на околната среда (ОВ L 126, 21.5.2009 г., стр. 13).

(**) Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 („Европейски закон за климата“) (ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1).“;

б) вмъква се следният параграф:

„(3а) Комисията оценява изпълнението на задълженията, предвидени в член 29, параграфи 7а и 7б, и тяхното въздействие върху гарантирането на устойчивостта на биогоривата, течните горива от биомаса и газообразните и твърдите горива от биомаса.“

24) Член 35 се изменя, както следва:

а) параграф 2 се заменя със следното:

„2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 8, параграф 3, втора алинея, член 26, параграф 2, четвърта алинея, член 26, параграф 2, пета алинея, член 27, параграф 3, член 27, параграф 4, член 27, параграф 6, четвърта алинея, член 28, параграф 5, член 28, параграф 6, втора алинея, член 29а, параграф 3, член 31, параграф 5, втора алинея и член 31а, параграф 2, втора алинея, се предоставя на Комисията за период от пет години от 20 ноември 2023 г. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.“;

б) параграф 4 се заменя със следното:

„4. Делегирането на правомощия, посочено в член 7, параграф 3, пета алинея, член 8, параграф 3, втора алинея, член 26, параграф 2, четвърта алинея, член 26, параграф 2, пета алинея, член 27, параграф 3, член 27, параграф 4, член 27, параграф 6, четвърта алинея, член 28, параграф 5, член 28, параграф 6, втора алинея, член 29а, параграф 3, член 31, параграф 5 и член 31а, параграф 2, втора алинея, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.“;

в) параграф 7 се заменя със следното:

„7. Делегиран акт, приет в съответствие с член 7, параграф 3, пета алинея, член 8, параграф 3, втора алинея, член 26, параграф 2, четвърта алинея, член 26, параграф 2, пета алинея, член 27, параграф 3, член 27, параграф 4, член 27, параграф 6, четвърта алинея, член 28, параграф 5, член 28, параграф 6, втора алинея, член 29а, параграф 3, член 31, параграф 5 или член 31а, параграф 2, втора алинея, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок може да се удължи с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.“

25) Приложенията се изменят в съответствие с приложенията към настоящата директива.

Член 2

Изменения на Регламент (ЕС) 2018/1999

Регламент (ЕС) 2018/1999 се изменя, както следва:

1) Член 2 се изменя, както следва:

а) точка 11 се заменя със следното:

„11) „цели на Съюза за 2030 г. в областта на енергетиката и климата“ означава задължителната за целия Съюз цел за намаляване на емисиите на парникови газове през 2030 г., посочена в член 4, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/1119, обвързващата цел на Съюза за 2030 г. за енергията от възобновяеми източници, определена в член 3, параграф 1, от Директива (ЕС) 2018/2001, целта на равнището на Съюза за подобряване на енергийната ефективност през 2030 г., посочена в член 4, параграф 1 от Директива (ЕС) 2023/1791 на Европейския парламент и на Съвета (*), както и целта за 2030 г. за 15 % междусистемна електроенергийна свързаност, или евентуални последващи цели в това отношение, приети от Европейския съвет или от Европейския парламент и от Съвета за 2030 г.“

(*) Директива (ЕС) 2023/1791 на Европейския парламент и на Съвета от 13 септември 2023 г. относно енергийната ефективност и за изменение на Регламент (ЕС) 2023/955 (ОВ L 231, 20.9.2023 г., стр. 1).“;

б) в точка 20 буква б) се заменя със следното:

„б) в контекста на препоръките на Комисията, основани на оценката съгласно член 29, параграф 1, буква б) по отношение на енергията от възобновяеми източници — ранното изпълнение от страна на държава членка на нейния принос към обвързващата цел на Съюза за енергията от възобновяеми източници за 2030 г., определена в член 3, параграф 1 от Директива (ЕС) 2018/2001, измерена спрямо нейните национални референтни точки за възобновяема енергия;“

2) В член 4, буква а) точка 2 се заменя със следното:

„2) по отношение на енергията от възобновяеми източници:

С оглед постигането на обвързващата цел на Съюза за енергията от възобновяеми източници за 2030 г., определена в член 3, параграф 1 от Директива (ЕС) 2018/2001, принос към тази цел като дял за държавата членка на енергията от възобновяеми източници в брутно крайно потребление на енергия за 2030 г. с индикативна крива за този принос, отнасяща се за периода след 2021 г. До 2022 г. индикативната крива достига референтна стойност, съответстваща на най-малко 18 % от общото увеличение на дела на енергията от възобновяеми източници, представляващо разликата между задължителната национална цел на тази държава членка за 2020 г. и нейния принос към целта за 2030 г. До 2025 г. индикативната крива трябва да достигне до референтна стойност, съответстваща на най-малко 43 % от общото увеличение на дела на енергията от възобновяеми източници, представляващо разликата между задължителната национална цел на тази държава членка за 2020 г. и нейния принос към целта за 2030 г. До 2027 г. индикативната крива трябва да достигне до референтна стойност, съответстваща на най-малко 65 % от общото увеличение на дела на енергията от възобновяеми източници, представляващо разликата между задължителната национална цел на тази държава членка за 2020 г. и нейния принос към целта за 2030 г.

До 2030 г. индикативната крива трябва да достигне поне до планирания принос на държавата членка. Ако дадена държава членка очаква да надхвърли своята обвързваща национална цел за 2020 г., индикативната крива може да започне на равнището, което се очаква да достигне. Индикативните криви на държавите членки, взети заедно, трябва да възлизат на референтните стойности на Съюза през 2022, 2025 и 2027 г. и на обвързващата цел на Съюза за енергията от възобновяеми източници за 2030 г., определена в член 3, параграф 1 от Директива (ЕС) 2018/2001. Отделно от нейния принос за постигане на целта на Съюза и нейната индикативна крива за целите на настоящия регламент, дадена държава членка е свободна да набележи по-високи амбиции за целите на националната си политика.“

3) В член 5 параграф 2 се заменя със следното:

„2. Държавите членки колективно гарантират, че сборът на техните приноси съответства поне на равнището на обвързващата цел на Съюза за енергията от възобновяеми източници за 2030 г., определена в член 3, параграф 1 от Директива (ЕС) 2018/2001.“

4) В член 29 параграф 2 се заменя със следното:

„2. В областта на енергията от възобновяеми източници, като част от оценката, посочена в параграф 1, Комисията оценява напредъка, постигнат по отношение на дела на енергията от възобновяеми източници в брутно крайно потребление на енергия на Съюза въз основа на индикативна крива на Съюза, която започва от 20 % през 2020 г., достига референтни стойности от най-малко 18 % през 2022 г., 43 % през 2025 г. и 65 % през 2027 г. от общото увеличение на дела на енергията от възобновяеми източници, представляващо разликата между целта на Съюза за енергия от възобновяеми източници за 2020 г. и целта за 2030 г., и достига обвързващата цел на Съюза за енергия от възобновяеми източници за 2030 г., определена в член 3, параграф 1 от Директива (ЕС) 2018/2001.“

Член 3

Изменения на Директива 98/70/ЕО

Директива 98/70/ЕО се изменя, както следва:

1) Член 1 се заменя със следното:

„Член 1

Приложно поле

Настоящата директива определя, по отношение на пътни транспортни средства и извънпътна подвижна техника, включително плавателни съдове, плаващи по вътрешните водни пътища, когато не плават в морски води, селскостопански и горски трактори, както и плавателните съдове с развлекателна цел, когато не плават в морски води, техническите спецификации по здравни и екологични съображения за горивата, предназначени за използване в двигатели с принудително запалване и двигатели с компресионно запалване, като се вземат предвид техническите изисквания на тези двигатели.“

2) В член 2 точки 8 и 9 се заменят със следното:

- „8. „доставчик“ означава „доставчик на гориво“ съгласно определението в член 2, втори параграф, точка 38 от Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета (*);
9. „биогорива“ означава „биогорива“ съгласно определението в член 2, втори параграф, точка 33 от Директива (ЕС) 2018/2001;

(*) Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).“

3) Член 4 се изменя, както следва:

а) в параграф 1 втората алинея се заменя със следното:

„Държавите членки изискват от доставчиците да гарантират пускането на пазара на дизелово гориво със съдържание на метилови естери на мастни киселини (FAME) до 7 %.“;

б) параграф 2 се заменя със следното:

„2. Държавите членки гарантират, че максимално допустимото съдържание на сяра в газьолите, предназначени за употреба в извънпътна подвижна техника, включително плавателни съдове, плаващи по вътрешните водни пътища, селскостопански и горски трактори, както и плавателни съдове с развлекателна цел, е 10 mg/kg. Държавите членки гарантират, че течните горива, различни от тези газьоли, могат да се използват в плавателни съдове, плаващи по вътрешните водни пътища, и плавателни съдове с развлекателна цел, само ако съдържанието на сяра в тези течни горива не надвишава максимално допустимото съдържание в тези газьоли.“

4) Членове 7а—7д се заличават.

5) Член 9 се изменя, както следва:

- а) в параграф 1 се заличават букви ж), з), и) и к);
- б) параграф 2 се заличава.

6) Приложения I, II, IV и V се изменят в съответствие с приложение II към настоящата директива.

Член 4

Преходни разпоредби

1. Държавите членки гарантират, че данните, събрани и докладвани на органите, определени от държавата членка, по отношение на 2023 година или част от тях в съответствие с член 7а, параграф 1, трета алинея и член 7а, параграф 7 от Директива 98/70/ЕО, които са заличени с член 3, точка 4 от настоящата директива, се представят на Комисията.

2. Комисията включва данните, посочени в параграф 1 от настоящия член, във всеки доклад, който е длъжна да представя съгласно Директива 98/70/ЕО.

Член 5

Транспониране

1. Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, най-късно до 21 май 2025 г.

Чрез дерогация от първа алинея от настоящия член държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с член 1, точка 6 по отношение на член 15д от Директива (ЕС) 2018/2001, и член 1, точка 7 по отношение на членове 16, 16б, 16в, 16 г., 16д и 16е от посочената директива до 1 юли 2024 г.

Те незабавно информират Комисията за това.

Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите членки.

2. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 6

Отмяна

Директива (ЕС) 2015/652 на Съвета се отменя, считано от 1 януари 2025 г.

Член 7

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Страсбург на 18 октомври 2023 година.

За Европейския парламент
Председател
R. METSOLA

За Съвета
Председател
J. M. ALBARES BUENO

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Приложенията към Директива (ЕС) 2018/2001 се изменят, както следва:

- 1) В приложение I последният ред в таблицата се заличава.
- 2) Добавя се следното приложение:

„ПРИЛОЖЕНИЕ IА

НАЦИОНАЛНИ ДЯЛОВЕ НА ТОПЛИННАТА ЕНЕРГИЯ И ЕНЕРГИЯТА ЗА ОХЛАЖДАНЕ ОТ ВЪЗОБНОВЯЕМИ ИЗТОЧНИЦИ В БРУТНОТО КРАЙНО ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ЕНЕРГИЯ ЗА ПЕРИОДА 2020—2030 г.

	Допълнителни средства към член 23, параграф 1 (в процентни пунктове) за периода 2021—2025 г. (*)	Допълнителни средства към член 23, (в процентни пунктове) параграф 1 за периода 2026—2030 г. (**)	Получени дялове, включително допълнителни средства без отпадна топлина и студ (в процентни пунктове)
Белгия	1,0	0,7	1,8
България	0,7	0,4	1,5
Чехия	0,8	0,5	1,6
Дания	1,2	1,1	1,6
Германия	1,0	0,7	1,8
Естония	1,3	1,2	1,7
Ирландия	2,3	2,0	3,1
Гърция	1,3	1,0	2,1
Испания	0,9	0,6	1,7
Франция	1,3	1,0	2,1
Хърватия	0,8	0,5	1,6
Италия	1,1	0,8	1,9
Кипър	0,8	0,5	1,6
Латвия	0,7	0,6	1,1
Литва	1,7	1,6	2,1
Люксембург	2,3	2,0	3,1
Унгария	0,9	0,6	1,7
Малта	0,8	0,5	1,6
Нидерландия	1,1	0,8	1,9
Австрия	1,0	0,7	1,8
Полша	0,8	0,5	1,6
Португалия	0,7	0,4	1,5
Румъния	0,8	0,5	1,6

	Допълнителни средства към член 23, параграф 1 (в процентни пунктове) за периода 2021—2025 г. (*)	Допълнителни средства към член 23, (в процентни пунктове) параграф 1 за периода 2026—2030 г. (**)	Получени дялове, включително допълнителни средства без отпадна топлина и студ (в процентни пунктове)
Словения	0,8	0,5	1,6
Словакия	0,8	0,5	1,6
Финландия	0,6	0,5	1,0
Швеция	0,7	0,7	0,7

(*) Възможностите за гъвкавост по член 23, параграф 2, букви б) и в), когато са били взети предвид при изчисляването на допълнителните средства и получените в резултат на това дялове.

(**) Възможностите за гъвкавост по член 23, параграф 2, букви б) и в), когато са били взети предвид при изчисляването на допълнителните средства и получените в резултат на това дялове.“

3) Приложение III се заменя със следното:

„ПРИЛОЖЕНИЕ III

ЕНЕРГИЙНО СЪДЪРЖАНИЕ НА ГОРИВАТА

Гориво	Тегловно енергийно съдържание (долна топлина на изгаряне, MJ/kg)	Обемно енергийно съдържание (долна топлина на изгаряне, MJ/l)
ГОРИВА ОТ БИОМАСА И/ИЛИ ОТ ПРОЦЕСИ НА ПРЕРАБОТКА НА БИОМАСА		
Биопропан	46	24
Чисто растително масло (масло, произведено от маслодайки култури чрез пресоване, екстракция или други подобни процедури, сурово или рафинирано, но без химическо изменение)	37	34
Биодизел — метилови естери на мастни киселини (метилов естери, произведени от масло с произход от биомаса)	37	33
Биодизел — етилови естери на мастни киселини (етилови естери, произведени от масло с произход от биомаса)	38	34
Биогаз, който може да бъде пречистен до качеството на природния газ	50	—
Обработено с водород (термохимично обработено с водород) масло с произход от биомаса, предназначено да се използва за замяна на дизелово гориво	44	34
Обработено с водород (термохимично обработено с водород) масло с произход от биомаса, предназначено да се използва за замяна на бензин	45	30
Обработено с водород (термохимично обработено с водород) масло с произход от биомаса, предназначено да се използва за замяна на гориво за реактивни двигатели	44	34
Обработено с водород масло (термохимично обработено с водород) с произход от биомаса, предназначено да се използва за замяна на втечен нефтен газ	46	24

Гориво	Тегловно енергийно съдържание (долна топлина на изгаряне, MJ/kg)	Обемно енергийно съдържание (долна топлина на изгаряне, MJ/l)
Съвместно преработено масло (преработено в рафинерия едновременно с изкопаемо гориво) с произход от биомаса или от преминала през пиролиза биомаса, предназначено да се използва за замяна на дизелово гориво	43	36
Съвместно преработено масло (преработено в рафинерия едновременно с изкопаемо гориво) с произход от биомаса или от преминала през пиролиза биомаса, предназначено да се използва за замяна на бензин	44	32
Съвместно преработено масло (преработено в рафинерия едновременно с изкопаемо гориво) с произход от биомаса или от преминала през пиролиза биомаса, предназначено да се използва за замяна на гориво за реактивни двигатели	43	33
Съвместно преработено масло (преработено в рафинерия едновременно с изкопаемо гориво) с произход от биомаса или от преминала през пиролиза биомаса, предназначено да се използва за замяна на втечен нефтен газ	46	23
ВЪЗОБНОВЯЕМИ ГОРИВА, КОИТО МОГАТ ДА БЪДАТ ПРОИЗВЕДЕНИ ОТ РАЗЛИЧНИ ВЪЗОБНОВЯЕМИ ИЗТОЧНИЦИ, ВКЛЮЧИТЕЛНО ОТ БИОМАСА		
Метанол от възобновяеми източници	20	16
Етанол от възобновяеми източници	27	21
Пропанол от възобновяеми източници	31	25
Бутанол от възобновяеми източници	33	27
Дизелово гориво по Фишер—Тропш (синтетичен въглеродород или смес от синтетични въглеродороди, произведени от биомаса и предназначени да бъдат използвани за замяна на дизелово гориво)	44	34
Бензин по Фишер—Тропш (синтетичен въглеродород или смес от синтетични въглеродороди, произведени от биомаса и предназначени да бъдат използвани за замяна на бензин)	44	33
Гориво за реактивни двигатели по Фишер—Тропш (синтетичен въглеродород или смес от синтетични въглеродороди, произведени от биомаса и предназначени да бъдат използвани за замяна на гориво за реактивни двигатели)	44	33
Втечен нефтен газ по Фишер—Тропш (синтетичен въглеродород или смес от въглеродороди, предназначени да бъдат използвани за замяна на втечен нефтен газ)	46	24
DME (диметилов етер)	28	19
Водород от възобновяеми източници	120	—
ЕТВЕ (трет-бутилетилов етер, произведен на базата на етанол)	36 (от която стойност 33 % произхождат от възобновяеми източници)	27 (от която стойност 33 % произхождат от възобновяеми източници)

Гориво	Тегловно енергийно съдържание (долна топлина на изгаряне, MJ/kg)	Обемно енергийно съдържание (долна топлина на изгаряне, MJ/l)
МТВЕ (трет-бутилметилов етер, произведен на базата на метанол)	35 (от която стойност 22 % произхождат от възобновяеми източници)	26 (от която стойност 22 % произхождат от възобновяеми източници)
ТАЕЕ (трет-амилетолов етер, произведен на базата на етанол)	38 (от която стойност 29 % произхождат от възобновяеми източници)	29 (от която стойност 29 % произхождат от възобновяеми източници)
ТАМЕ (трет-амилметилов етер, произведен на базата на метанол)	36 (от която стойност 18 % произхождат от възобновяеми източници)	28 (от която стойност 18 % произхождат от възобновяеми източници)
ТНхЕЕ (етил-трет-хексолов етер, произведен на базата на етанол)	38 (от която стойност 25 % произхождат от възобновяеми източници)	30 (от която стойност 25 % произхождат от възобновяеми източници)
ТНхМЕ (метил-трет-хексолов етер, произведен на базата на метанол)	38 (от която стойност 14 % произхождат от възобновяеми източници)	30 (от която стойност 14 % произхождат от възобновяеми източници)
НЕВЪЗОБНОВЯЕМИ ГОРИВА		
Бензин	43	32
Дизелово гориво	43	36
Гориво за реактивни двигатели	43	34
Водород от невъзобновяеми източници	120	—

4) Приложение IV се изменя, както следва:

а) заглавието се заменя със следното:

„ОБУЧЕНИЕ И СЕРТИФИЦИРАНЕ НА МОНТАЖНИЦИ И ПРОЕКТАНТИ НА ИНСТАЛАЦИИ ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕНЕРГИЯ ОТ ВЪЗОБНОВЯЕМИ ИЗТОЧНИЦИ“

б) уводното изречение и точки 1, 2 и 3 се заменят със следното:

„Сертификационните схеми или еквивалентните квалификационни схеми и обучителните програми, посочени в член 18, параграф 3, се основават на следните критерии:

1. Процесът на сертифициране или на еквивалентна квалификация е прозрачен и ясно определен от държавите членки или от посочения от тях административен орган.
- 1а. Сертификатите, издадени от сертифициращи органи, са ясно определени и лесни за разпознаване от работниците и специалистите, желаещи да бъдат сертифицирани.
- 1б. Процесът на сертифициране позволява на монтажниците да придобият необходимите теоретични и практически знания и да гарантира наличието на умения, необходими за въвеждане в експлоатация висококачествени инсталации, работещи по надежден начин.
2. Монтажниците на системи, използващи биомаса, термпомпи, повърхностни геотермални инсталации и съоръжения за слънчева фотоволтаична и слънчева топлинна енергия, включително съхранение на енергия и точки за презареждане, се сертифицират от акредитирана програма за обучение или обучаваща институция или еквивалентни квалификационни схеми.
3. Акредитацията на програмата за обучение или обучаващата институция се извършва от държавите членки или от административния орган, който те определят. Акредитиращият орган гарантира, че програмите за обучение, включително за повишаване на квалификацията и преквалификация, предлагани от обучаващата институция, са приобщаващи и последователни и имат областно или национално покритие.

Обучаващата институция има адекватни технически средства за осигуряване на практическо обучение, включително достатъчно лабораторно оборудване или съответни съоръжения за осигуряване на практическо обучение.

Обучаващата институция предлага, в допълнение към основното обучение, по-кратки опреснителни курсове и курсове за повишаване на квалификацията, организирани в модули за обучение, позволяващи на монтажниците и проектантите да добавят нови компетенции и да разширяват и разнообразяват своите умения в няколко вида технологии и в комбинации от тях. Обучаващата институция гарантира адаптирането на обучението към новите технологии в областта на енергията от възобновяеми източници в контекста на строителството, промишлеността и селското стопанство. Обучаващите институции признават съответните придобити умения.

Обучителните програми и модули трябва да бъдат разработени така, че да позволяват обучение през целия живот в областта на инсталациите за енергия от възобновяеми източници и да бъдат съвместими с професионалното обучение за търсещите работа за първи път и за възрастни, търсещи преквалификация или нова работа.

Обучителните програми трябва да бъдат разработени така, че да улесняват придобиването на квалификация, обхващаща различни видове технологии и решения, и по такъв начин, че да се избегне ограничена специализация по конкретна марка или технология. Обучаващи институции могат да бъдат производителите на оборудване или системи, институти или асоциации.“;

в) точка 5 се заменя със следното:

„5. Курсът за обучение приключва с изпит за издаване на сертификат или за получаване на квалификация. Изпитът включва практическа оценка на успешен монтаж на котли и печки, работещи с биомаса, термопомпи, повърхностни геотермални инсталации, слънчеви фотоволтаични или слънчеви топлинни инсталации, включително съхранение на енергия или точки за презареждане, позволяващи оптимизация на потреблението.“;

г) точка 6, буква в) се изменя, както следва:

i) уводната част се заменя със следното:

„в) Теоретичната част от обучението за монтажник на термопомпи следва да дава обща представа за положението на пазара на термопомпи и да включва температури на геотермалните ресурси и на повърхностните източници в различните региони, определяне на топлопроводността на почвата и скалите, разпоредби относно използването на геотермални ресурси, технико-икономическа ефективност на използването на термопомпи в сгради и определяне на най-подходящата термопомпена система, както и знания относно съответните технически изисквания, правила за безопасност, филтриране на въздуха, свързване с топлинния източник и конфигуриране на системата и интеграция с решения за съхранение на енергия, включително в комбинация със слънчеви инсталации. Обучението следва да осигурява също добро познаване на всички европейски стандарти за термопомпи, както и на съответното национално право и правото на Съюза. Монтажникът следва да притежава следните ключови умения:“;

ii) точка iii) се заменя със следното:

„iii) умение за избор на типоразмера на елементите на термопомпите в типични монтажни ситуации, включително определяне на типичните стойности на топлинния товар на различни сгради, както и за битово горещо водоснабдяване, определяне на мощността на термопомпата на база на топлинния товар за битово горещо водоснабдяване, на база на топлинната инертност на сградата и при прекъсваем режим на ползването на електроенергия; определяне на решения за съхранение на енергия, включително чрез компонента на буферния резервоар и неговия обем и интегриране на втора отоплителна система;“;

iv) разбиране по отношение на проучвания за осъществимост и проектни проучвания;

v) разбиране по отношение на сондажи в случай на геотермални термопомпи.“;

д) точка 6, буква г) се изменя, както следва:

i) уводната част се заменя със следното:

„г) Теоретичната част на обучението за монтажник на слънчеви фотоволтаични и слънчеви топлинни инсталации следва да дава обща представа за пазарната ситуация по отношение на разглежданите съоръжения и сравнения между разходите и приходите, като и да включва екологични аспекти, елементи, характеристики и оразмеряване на системите за слънчева енергия, точен избор на подходящи системи и оразмеряване на елементите, определяне на търсенето на топлинна енергия, възможности за интегриране на решения за съхраняване на енергия, противопожарна защита, съответни субсидии, както и проектиране, монтиране и поддръжка на слънчеви фотоволтаични и слънчеви топлинни инсталации. Обучението следва да осигурява също добро познаване на европейските стандарти за съответната технология, на сертификационни инструменти, като например Solar Keymark, както и на свързаното със слънчевата енергия национално право и правото на Съюза. Монтажникът следва да притежава следните ключови умения:“;

ii) точка ii) се заменя със следното:

„ii) умения за идентифициране на системите и на техните компоненти, специфични за активни и пасивни системи, включително механичния дизайн, и определяне на мястото на елементите, разположението на системата и конфигурацията, и опции за интегриране на решения за съхраняване на енергия, включително чрез комбиниране със станции за зареждане.“

5) В приложение V част B се изменя, както следва:

а) точка 6 се заменя със следното:

„6. За целите на изчислението по точка 1, буква а) намалението на емисиите на парникови газове от подобро селскостопанско управление, e_{sca} , като например преминаване към намалена или нулева обработка на почвата, подобрени култури и редуване на културите, използване на защитни култури, включително управление на остатъците от културите, както и използване на органични подобрители на почвата, например компост и естествен тор от ферментационен продукт, се отчита само ако те не създават риск от неблагоприятно въздействие върху биологичното разнообразие. Освен това се предоставят солидни и проверими данни, че въглеродното съдържание на почвата се е увеличило или има основание да се предполага, че се е увеличило през периода на отглеждане на суровините, като са взети под внимание емисиите в случаите, при които подобни практики водят до увеличена употреба на торове и хербициди (*).

(*) Измерванията на въглерода в почвата може да представляват такова доказателство, например едно първо измерване преди отглеждането и последващи измервания на равни интервали през няколко години. В такъв случай преди да са налице резултатите от второто измерване увеличението на въглерода в почвата може да се пресметне приблизително въз основа на представителни опити или модели на почвата. От второто измерване нататък измерванията ще съставят базата за определяне на наличието на увеличение на въглерода в почвата и неговата стойност.“

б) точка 15 се заменя със следното:

„15. Намаленията на емисиите на CO_2 в резултат на улавяне и замяна, e_{ccf} , трябва да са пряко свързани с производството на биогорива или на течните горива от биомаса, на което се приписват, и се ограничават до избягването на емисии чрез улавяне на CO_2 , чието въглеродно съдържание произхожда от биомаса и който се използва за замяна на получен от изкопаеми горива CO_2 при производството на търговски продукти и услуги преди 1 януари 2036 г.“

в) точка 18 се заменя със следното:

„18. За целите на изчисленията, посочени в точка 17, подлежащите на разпределение емисии са $e_{cc} + e_l + e_{sca}$ + тези части от e_p , e_{id} , e_{ccs} и e_{ccf} , които се пораждат до този етап включително от процеса, когато завършва производството на съответния съвместен продукт. Ако е станало прехвърляне на емисии към съвместни продукти на по-ранен технологичен етап от жизнения цикъл, то това прехвърляне засяга само тази част от емисиите, която на завършващия етап от производството е разпределена за междинния горивен продукт, а не всички емисии от производството. В случая на биогорива и течни горива от биомаса за целите на изчислението се вземат предвид всички съвместни продукти, които не попадат в обхвата на точка 17.

За целите на изчислението по отношение на съвместните продукти с отрицателно енергийно съдържание се приема, че енергийното им съдържание е нулево.

Като общо правило, за отпадъците и остатъците, включително всички отпадъци и остатъци, включени в приложение IX, се приема, че имат нулеви емисии на парникови газове в рамките на цялостния жизнен цикъл до процеса на събиране на тези материали, независимо дали се преработват до междинни продукти преди да бъдат трансформирани в съответния краен продукт.

В случая на газообразни или твърди горива от биомаса, които се произвеждат в рафинерии, различни от комбинацията на преработващи инсталации с котли или с когенерационни инсталации, подаващи на преработващата инсталация топлинна енергия и/или електрическа енергия, анализираната единица за целите на изчислението по точка 17 е съответната рафинерия.“

б) В приложение VI част B се изменя, както следва:

а) точка 6 се заменя със следното:

„6. За целите на изчислението по точка 1, буква а) намалението на емисиите на парникови газове от подобро селскостопанско управление, e_{sca} , като например преминаване към намалена или нулева обработка на почвата, подобрени култури и редуване на културите, използване на защитни култури, включително управление на остатъците от културите, както и използване на органични подобрители на почвата например компост и естествен тор от ферментационен продукт, се отчита само ако те не създават риск от неблагоприятно въздействие върху биологичното разнообразие. Освен това се предоставят солидни и проверими данни, че въглеродното съдържание на почвата се е увеличило или има основание да се предполага, че се е увеличило през периода на отглеждане на суровините, като са взети под внимание емисиите в случаите, при които подобни практики водят до увеличена употреба на торове и хербициди (*).

(*) Измерванията на въглерода в почвата може да представляват такова доказателство, например едно първо измерване преди отглеждането и последващи измервания на равни интервали през няколко години. В такъв случай преди да са налице резултатите от второто измерване увеличението на въглерода в почвата може да се пресметне приблизително въз основа на представителни опити или модели на почвата. От второто измерване нататък измерванията ще съставят базата за определяне на наличието на увеличение на въглерода в почвата и неговата стойност.“;

б) точка 15 се заменя със следното:

„15. Намаленията на емисии в резултат на улавяне и замяна на CO_2 , e_{ccp} са пряко свързани с производството на газообразните или твърдите горива от биомаса, на което се приписват, и се ограничават до избягването на емисии чрез улавяне на CO_2 , чието въглеродно съдържание произхожда от биомаса и който се използва за замяна на получен от изкопаеми горива CO_2 при производството на продукти и услуги с търговска цел преди 1 януари 2036 г.“;

в) точка 18 се заменя със следното:

„18. За целите на изчисленията, посочени в точка 17, подлежащите на разпределение емисии са $e_{cc} + e_l + e_{sca}$ + тези части от e_p , e_{id} , e_{ccs} и e_{ccp} , които се пораждат до този етап включително от процеса, когато завършва производството на съответния съвместен продукт. Ако е станало прехвърляне на емисии към съвместни продукти на по-ранен технологичен етап от жизнения цикъл, то това прехвърляне засяга само тази част от емисиите, която на завършващия етап от производството е разпределена за междинния горивен продукт, а не всички емисии от производството.

В случая на биогаз и биометан за целите на изчислението се вземат предвид всички съвместни продукти, които не попадат в обхвата на точка 17. За целите на изчислението по отношение на съвместните продукти с отрицателно енергийно съдържание се приема, че енергийното им съдържание е нулево.

Като общо правило, за отпадъците и остатъците, включително всички отпадъци и остатъци, включени в приложение IX, се приема, че имат нулеви емисии на парникови газове в рамките на цялостния жизнен цикъл до процеса на събиране на тези материали, независимо дали се преработват до междинни продукти преди да бъдат трансформирани в съответния краен продукт.

В случая на газообразни или твърди горива от биомаса, които се произвеждат в рафинерии, различни от комбинацията на преработващи инсталации с котли или с когенерационни инсталации, подаващи на преработващата инсталация топлинна енергия и/или електрическа енергия, анализираната единица за целите на изчислението по точка 17 е съответната рафинерия“

7) В приложение VII в определението за „ Q_{usable} “ позоваването на член 7, параграф 4 се заменя с позоваване на член 7, параграф 3.

8) Приложение IX се изменя, както следва:

а) в част А уводното изречение се заменя със следното:

„Суровини за производство на биогаз за транспорта и биогорива от ново поколение.“

б) в част Б уводното изречение се заменя със следното:

„Суровини за производството на биогорива и биогаз за транспорта, чийто принос за постигането на целите, посочени в член 25, параграф 1, първа алинея, буква а), е ограничен до.“

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Приложения I, II, IV и V към Директива 98/70/ЕО се изменят, както следва:

1) Приложение I се изменя, както следва:

а) бележка под линия 1 се заменя със следното:

„⁽¹⁾ Методите на изпитване са определените в EN 228:2012+A1:2017. Държавите членки могат да възприемат метода за анализ, посочен в заменящия стандарт EN 228:2012+A1:2017, ако може да се покаже, че той дава максимум същата грешка и поне същата степен на точност като метода за анализ, който заменя.“;

б) бележка под линия 2 се заменя със следното:

„⁽²⁾ посочените в спецификацията стойности са „реални стойности“. При установяването на техните пределни стойности са използвани понятията от EN ISO 4259-1:2017/A1:2021 „Нефтопродукти и сродни продукти. Прецизност на методите за измерване и на резултатите. Част 1: Определяне на данните за прецизност относно методите за изпитване“, а при определянето на минимална стойност е взета под внимание минимална разлика от 2R над нулата (R = възпроизводимост). Резултатите от отделните измервания се интерпретират въз основа на критериите, описани в EN ISO 4259-2:2017/A1:2019.“;

в) бележка под линия 6 се заменя със следното:

„⁽⁶⁾ Други моноалкохоли и етери с температура на изкипяването (температура на края на кипенето) не по-висока от определената в EN 228:2012 +A1:2017.“

2) Приложение II се изменя, както следва:

а) в последния ред на таблицата „Съдържание на MEMK (FAME) — EN 14078, записът в последната колона „Пределни стойности“ „Максимум“, „7,0“ се заменя с „10,0“;

б) бележка под линия 1 се заменя със следното:

„⁽¹⁾ Методите на изпитване са определените в EN 590:2013+A1:2017. Държавите членки могат да възприемат метода за анализ, посочен в заменящия стандарт EN 590:2013+A1:2017, ако може да се покаже, че той дава максимум същата грешка и поне същата степен на точност като метода за анализ, който заменя.“;

в) бележка под линия 2 се заменя със следното:

„⁽²⁾ Посочените в спецификацията стойности са „реални стойности“. При установяването на техните пределни стойности са използвани понятията от EN ISO 4259-1:2017/A1:2021 „Нефтопродукти и сродни продукти. Прецизност на методите за измерване и на резултатите. Част 1: Определяне на данните за прецизност относно методите за изпитване“, а при определянето на минимална стойност е взета под внимание минимална разлика от 2R над нулата (R = възпроизводимост). Резултатите от отделните измервания се интерпретират въз основа на критериите, описани в EN ISO 4259-2:2017/A1:2019.“

3) Приложения IV и V се заличават.